

NASLOV

Leto XXXIV

Št. 2

Murska Sobota,
21. januarja 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

počitnice
počitnice
počitniceBo davek od kmetijstva
pravičnejši?

Podobno kot v ostalih kmetijskih območjih Slovenije, je tudi v Pomurju (beri anketo na 5. strani) predlog zakona o davkih občanov, v katerem so tudi določila o davku od dohodka iz kmetijske dejavnosti, povzročil nekatere pomisleke. Kmetijci, ki so resnično vložili veliko denarja v gospodarske objekte, mehanizacijo, osnovno čredo... se boje, da bodo »tepeni«, torej, da bodo zaradi svoje pridnosti, večje proizvodnje, morali plačevati občutno višji davek. Predlog zakona namreč ne pozna več katastrskega dohodka, ampak le DOHODEK IZ KMETIJSTVA in DEJANSKI DOHODEK. Predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ivo Marenk spremenjeni način obdavčevanja takole zagovarja:

»... Razlike na vasi so se povečale. Ustvaril se je krog ljudi, ki dosega na osnovi modernizacije, kooperacije... večji dohodek. Je pa seveda vrsta ljudi, ki zaradi ostarelosti in drugih razlogov, ustvarjajo manj. Očitno je, da se davčna politika mora prilagajati takemu stanju... Vsak davčni sistem je dober, če je pravičen. To pomeni, da morajo biti merila za ugotavljanje davčne osnove čim bolj natančna. Katastrski dohodek je najbolj oddaljen od dejanskega ustvarjenega dohodka in v bistvu krivičen. Normirani dohodek je že mnogo bliže, ker predstavlja neko družbeno normo, ki utemeljuje, kdaj nekdo dobro obdeluje zemljo in kdaj jo slabo. Dejanski dohodek bi v osnovi moral biti najbolj pravičen. Če bomo pravilno šli v ugotavljanje kateregakoli od teh dohodkov, mislim, da bomo prišli do tega, da bo pravzaprav zavržena teza, ki kroži med ljudmi, češ da se bo davek bistveno povečal. Mislim, da se bo **bolj natančno meril.**«

V Sloveniji imamo okrog 160 tisoč davkoplačevalcev od dohodkov iz kmetijske dejavnosti. V republiški upravi za družbene prihodke ocenjujejo, da bo davek od dejanskega dohodka plačevalo 2 odstotka kmetijcev. Zanima nas seveda, kdaj bodo uprave za družbene prihodke kmetijcem odmerjale davek od dohodka in kdaj davek od dejanskega dohodka. Predlog zakona določa, da bodo po dohodku (prej po katastrskem dohodku) plačevali davek iz kmetijske dejavnosti tisti kmetje, ki se ukvarjajo s takšnim načinom kmetovanja, ko je dosežen davek vezan na obdelavo zemljišč. Ta dohodek se bo ugotavljal po posebnih predpisih oziroma zakonu. To je torej neke vrste normirani dohodek. Večina kmetij bo plačevala davek na ta način. Drug način ugotavljanja dohodka pa je ugotavljanje po tako imenovanem dejanskem dohodku. Dejanski dohodek se bo ugotavljal pri tistih kmetih, ki se ukvarjajo s takšnim načinom kmetovanja, ko doseženi dohodek ni ali pa je samo v manjši meri vezan na obdelavo zemljišč.

Davek po dejanskem dohodku bodo torej plačevali zavezanci, ki se ukvarjajo: 1. z rejo perutnine, 2. s pisanjem govedi in prašičev na industrijski način, ki ni vezano na doma pridelano hrano, kot tudi v primerih, ko število živine za najmanj eno tretjino presega število, kakršno je mogoče doseči na ustreznih kmetijskih površinah po normativih, ki jih predpiše republiški komitej za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, 3. s farmsko rejo drugih živali, razen čebel in ovac, 4. s specializirano proizvodnjo jagodičevja, vrtnin, cvetja, drevničarstva, trsničarstva in drugih kultur, ki jih določa občinska skupščina, ter s specializirano proizvodnjo sadja in grozdja, razen organizirane proizvodnje z organizacijami združenega dela.

Dejanski dohodek se bo ugotavljal tudi zavezancem, ki dosežajo dohodek iz več vrst kmetijske proizvodnje in če skupni dohodki presegajo znesek, ki ga določa občinska skupščina. Obseg proizvodnje, iznad katere se zavezanci obdavčujejo po dejanskem dohodku in druga merila, bodo določale občinske skupščine. Da pa ne bi med posameznimi občinami prihajalo do prevelikih razlik, bodo sicer enotni kriteriji prilagojeni specifičnostim posameznih občin.

Na temelju te obrazložitve ugotavljamo, da predlagani način obračunavanja davka od dohodkov iz kmetijstva le ni tak »bavbav«, da bi se ga bilo treba ustrašiti. Pri dohodku iz kmetijstva in dejanskem dohodku (kdo bo plačeval obveznosti od prvega in kdo od drugega smo že pojasnili) predstavlja osnovo za odmero tako imenovani čisti dohodek.

Do tega se pride tako, da se od bruto dohodka oziroma celotnega prihodka odštejejo stroški proizvodnje (recimo pitanja živali) in amortizacija objekta in strojev, ki so potrebni za določeno proizvodnjo. O celotnega prihodka bo uprava za družbene prihodke tudi odštevala osebni dohodek nosilca dejavnosti oziroma gospodarja, njegovega zakonca, družinskih članov,

seveda pod pogojem, da jim je delo na kmetiji edina zaposlitev in da so na tej osnovi tudi zdravstveno in pokojninsko zavarovani. Če pa bodo stroški proizvodnje višji od dohodkov (tudi to se dogaja), potem seveda ne bo dohodka in tudi ne bo plačala davka. Povzamemo lahko torej, da ne glede na to, ali se bo zavezanec ugotavljal dohodek kmetije po dohodku ali dejanskem dohodku, v vsakem primeru bo osebni dohodek odbitna postavka, in sicer v višini kot ga dosega delavec, zaposlen v podobni kmetijski dejavnosti v družbenem sektorju.

Zagovorniki novega načina obdavčevanja trdijo, da bo nov način obdavčevanja spodbujal kmetijsko proizvodnjo. Kot primer za to navajamo, da bo tisti, ki bo plačeval »normalni« davek, torej ne po dejanskem dohodku, prisiljen dobro obdelati svojo zemljo, saj se mu sicer ne bo izplačalo imeti zemlje. Davek iz kmetijstva bo namreč plačal od »normiranih« pridelkov, torej takih, ki jih je z dobro obdelavo moč doseči. Če jih ne bo dosegel, davek pa bo vseeno treba plačati v določeni višini, potem se le kaže zamisliti in dobro obdelati sleherni ped zemlje. Po drugi strani pa tudi tako imenovani tržni proizvajalci, ki bodo preuverseni na odmerjanje davka od dejanskega dohodka, ne bi smeli obupavati, saj, če bodo imeli primeren dohodek, potem se zdi pravično, da tudi za splošne družbene potrebe primaknejo kak dinar več. Nekateri proizvajalci, ki se zdaj gredo kmete, namreč nimajo zemlje, po sedanjih določilih (katastrski dohodek) ne plačujejo davka. So torej v privilegiranem položaju. Sedanje stanje je krivično do malih kmetov, do ostarelih ljudi, ki sicer »zemljo imajo, vendar je ne morejo obdelovati, da bi dala večje pridelke, davek pa morajo vseeno plačevati.

Upamo, da smo vam pojasnili vsaj nekatera določila predlaganega zakona o davkih občanov. Ob koncu prihodnjega meseca bodo v republiški konferenci SZDL zbrali vse predloge s terena, v mesecu marcu pa bo zakon sprejet. Glede na to, da bo za področje kmetijstva potrebno sprejeti še poseben zakon, ki bo urejal normative, kriterije... bo nov sistem »natančnega merjenja« davkov od dohodkov iz kmetijstva uveljavljen šele prihodnje leto. Letos torej še ostajamo pri katastrskem dohodku in obračunu davka od stare »dohodnine«.

STEFAN SOBOČAN

ZDAJ PA NA LED IN BELE POLJANE? — Seveda, če zima ne bo pozabila, da so prišle počitnice in da se otroci želijo drsati, sankati, smučati... Kaj bodo sicer počeli? No, nekatere čaka tisto, kar so med šolskim letom zamudili. To najbolj vsakdo ve sam zase. Tako učenci. Učitelji pa bodo ta čas izkoristili za strokovno izpopolnjevanje in najbrž jim bo ostal le kakšen prost dan za oddih, ki jim sicer tudi njim potreben. (J. G.)

Foto: Dušan Antolin

RADENCI

Medre-
gijski
posvet
sindikata

V torek je bil v Radencih medregijski posvet — za Pomurje in Podravje — s predsedniki in sekretarji občinskih svetov in člani republiškega sveta ZSS, do katerega je prišlo na podlagi dogovora s predsedniki medobčinskih svetov ZSS v Ljubljani 30. decembra lani. Obravnavali so aktualna vprašanja iz programov dela občinskih organizacij ZSS za leto 1982, priprave na tretjo konferenco slovenskih sindikatov, ki bo 5. in 6. februarja v Ljubljani, priprave na obravnavo zaključnih računov za leto 1981, priprave na skupščine občinskih organizacij ZSS, naloge organizacij Zveze sindikatov v pripravi na volitve in nekatere druge aktualne naloge te družbenopolitične organizacije. Obširneje bomo o posvetu poročali v naslednji številki Vestnika.

B. Ž.

Precejšnja
škoda v pomurskih
gozdovih

Pomurski gozdovi kažejo te dni drugačno podobo, kot smo je vajeni. Obilni decembrski sneg in kasnejša zmrzal sta namreč v njih povzročila precejšnjo škodo. V delovni organizaciji Gozdno in lesno gospodarstvo KIK — Pomurka, ki gospodari z gozdovi na območju lendavske, ljutomerske in soboške občine, ugotavljajo, da je sneg položil ali povaljal okrog 21 tisoč kubikov lesa. Škoda pa je precejšnja tudi v okrog 550 hektarjih gozdov v radgonski občini.

Medtem so gozdni delavci

prekinili delo na planiranih sečinah in se preselili na območja, kjer je treba očistiti poškodovana drevesa. Največ škode je v gozdovih okrog Dobrovnika, Bukovnice, Ginjačevca, Turnišča, Vučje gornice, Salovec in Križevca na Goričkem. Posebne skupine gozdnih delavcev nudijo pomoč pri čiščenju poškodovanih dreves tudi zasebnim lastnikom gozdov. Dela bodo trajala več mesecev, saj je treba očistiti okrog 8.500 ha, obnoviti pa blizu 40 hektarjev gozdov.

J. G.

Suhi
vrh
izumira?

stran 24

Kmet
brez
zemlje

stran 9

Prvi intervju novega sekretarja

Novi generalni sekretar Organizacije združenih narodov, 60-letni perujski diplomat Javier Perez de Cuellar je pred dnevi dal svoj prvi intervju po izvolitvi in to za newyorški Times in za Christian Science Monitor. Generalni sekretar se je zavzel za dialog med ZDA in ZSSR. »Vidim probleme v tem, kako ponovno vzpodbuditi popuščanje in kako ustvariti vzdušje za miroljubno razreševanje vseh odprtih vprašanj«, je dejal Javier Perez de Cuellar.

Generalni sekretar OZN je mnenja, da bo z moralnimi pritiski in z diplomatsko dejavnostjo potrebno pospešiti odpravljanje najbolj perečih zadev kot so Afganistan, Kampučija, Ciper, Namibija in Srednji vzhod, pri čemer je dodal, da je ustanovitev palestinske države odločujoča za mir v tem delu sveta. V zvezi s Poljsko je Cuellar dejal, da listina OZN prepoveduje vmešavanje neke države v notranje zadeve druge države in da do sedaj ni nobenih dokazov o takšnem vmešavanju.

Cuellar je bil od julija podsekretar za specialna politična

vprašanja pri OZN. Tako je v imenu mednarodne organizacije posredoval v afganistanski in ciprski zadevi. Od leta 1971

Javier Perez de Cuellar, novi generalni sekretar OZN

do 1975 je bil veleposlanik Peruja v OZN, pred tem pa tri leta prvi ambasador svoje dežele v Sovjetski zvezi. Ambasador je bil tudi v Švici, v diplomatski službi pa v Franciji, Veliki Britaniji, Boliviji in v Braziliji.

Letna plača generalnega sekretarja OZN znaša 158.340 dolarjev. Od ustanovitve OZN leta 1945 je Cuellar po vrsti peti generalni sekretar.

globus

PEKING — Kitajska je protestirala zaradi ameriške vojaške pomoči Tajvanu in obtožila Washington, da vodi »politiko moči in sile«.

KAIRO — Egiptovski predsednik Hosni Mubarak bo februarja obiskal Italijo, Francijo, Veliko Britanijo, Zvezno republiko Nemčijo in ZDA.

PARIZ — Francoska vlada je odobrila zakon o skrajšanju delovnega tedna od 40 na 39 ur.

TUNIS — Tunizijski predsednik Habib Burgiba je na zdravljenju v ZDA. Zdravniki pravijo, da predsednikove zdravstvene težave niso hujše narave.

PARIZ — Zahodnoevropske banke so sklenile, da bodo za določen čas »zamrzile« vsakršna pogajanja z Varšavo, ki je bila zaprosila za premostitvena posojila, da bi lažje odplačala 3,5 milijarde dolarjev obresti in posojil, ki zapadejo letos v plačilo.

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. bo februarja obiskal nekatere afriške države. To bo že drugi papežev obisk v Afriki.

LONDON — Poljski veleposlanik v Veliki Britaniji je izjavil, da bo vojno stanje na Poljskem trajalo le še dva ali tri tedne.

WASHINGTON — V ZDA vlada prava polarna zima; ponekod se je temperatura spustila do minus 62 stopinj. V Alabami in Severni Karolini je 120 tisoč ljudi ostalo brez elektrike. Zaradi mraza je umrlo 250 ljudi.

ŽENEVA — Onesnaženost zraka nenehno manjša plast ozona v zemeljski stratosferi, ki deluje kot zaščita pred nevarnimi ultravijoličnimi žarki. To je sporočila svetovna meteorološka organizacija.

Oster protest Varšave

Uradna Varšava je ostro reagirala na sklepe in stališča sveta NATO. Poleg tega, da so v celoti objavili komunikate o moskovskih pogovorih med Czirkom in Gromikom, se je o najnovejšem bruseljskem dokumentu poljski zunanji minister posebej izrekel ob vrnitvi iz Kremļa, posredno pa tudi predsednik državnega sveta Henryk Jablonski na novoletnem sprejemu za voditelje diplomatskih misij, prvič pa je izredno oster komentar objavilo tudi partijsko glasilo »Trybuna Ludu«.

Minister Czyrek je v izjavi, ki jo je dal sinoči na varšavskem letališču po vrnitvi iz Moskve, v tonu, ki veje tudi iz skupnega poljsko-sovjetskega sporočila, izrazil mnenje, da na Zahodu, zlasti pa v ZDA in v drugih NATO, rastejo močne tendence po vmešavanju v poljske zadeve in pritisku na Poljsko in Sovjetsko zvezo zaradi ukrepov in korakov, ki jih je v skladu z ustavnimi načeli storila Poljska. Po njegovih besedah gre za tendence, da bi položaj na Poljskem izkoristili za zaostritve mednarodne napetosti.

Czyrek je posebej poudaril, da je uvedba vojnega stanja izključno notranja zadeva Poljske in da je vsak poskus, sprožiti ta problem v madridskem forumu, v nasprotju z naravo te konference in sklepov listino iz Helsinkov. Taki poskusi so obsojeni na neuspeh, je rekel minister.

Pritisk Zahoda je minister Czyrek pogosto se sklicujoč na skupni komunikat, označil kot nedopustno vmešavanje v notranje zadeve Poljske in političen pritisk. Podčrtal je, da so v Moskvi tekli pogovori tudi o »naših zadevah«, vendar je ostal samo pri skopi ugotovitvi.

Tudi drugi predstavniki najvišjega poljskega vodstva, predsednik državnega sveta Henryk Jablonski, je v nagovoru voditeljem diplomatskih misij posredno kritiziral bruseljska stališča NATO, vendar v nekoliko zmernejšem tonu. Kar zadeva internacionalizacijo poljske krize, je tudi on poudaril predvsem, da je razglasitev vojnega stanja na Poljskem, njegov obseg in čas trajanja izključno notranja zadeva Poljske, da pa je očitno, da ima ta novi položaj v državi tudi mednarodne aspekte. Glede na to, da vloga in položaj Poljske v Evropi pomembno vplivata na razmerje sil na naši celini, je Jablonski dejal, da je pogoj za stabilizacijo in za to, da bodo čim manj posegali po izrednih pravnih sredstvih — notranji in zunanji mir.

Tudi Jablonski je izrazil zaskrbljenost, ker v svetu niti napetost zaradi dogajanja na Poljskem. Rekel je, ne da bi sicer naravnost omenil bruseljske sklepe, da se poskušajo vmešavati v poljske notranje zadeve.

Najostreje pa je reagiralo partijsko glasilo »Trybuna Ludu«. »Trybuna Ludu« udeležence bruseljskega sestanka opozarja na to, da bi morali vedeti, da so njihove zahteve nestvarne in neuresničljive. Iluzorna se zdi partijskemu glasilu zahteva, da naj poljske oblasti takoj vrnejo deželo v položaj pred 13. decembrom, položaj, ki je tudi narekoval uvedbo vojnega stanja. »Ali so zahodni diplomati, ko so pisali svoj komunikat, vedeli za primer države, ki bi sprejela diktat nasprotnega bloka?«

Ko list komentira bruseljski poziv, naj bo spoštovana pravica Poljakov, da rešujejo svoje probleme brez tujega vmešavanja, opozarja predstavnike NATO na to, da bi bilo zaželeno, da bi se sami držali tega načela. List piše, da sovjetske zveze ne zadene nikakršna odgovornost za dogodke na Poljskem, češ, da hočejo tako trditi ustvariti vtis, da bi poljske oblasti in celotna poljska politična struktura brez sovjetske podpore klonile pred svojim nasprotnikom. Kapitulirale in dovolile, da se razdre mehanizem socialističnega sistema.

Na koncu list ugotavlja, da psihološka vojna ne bo usmerila razvoja dogodkov na Poljskem, pač pa bo poslabšala odnose v Evropi in še bolj omajala zaupanje med Vzhodom in Zahodom.

„Kupčija stoletja“ v nevarnosti?

Svet atlantskega pakta na ravni veleposlanikov danes v Bruslju nadaljuje dogovor o »skupnem in usklajenem izvajanju gospodarskih sankcij proti Poljski in Sovjetski zvezi«. Na tem sestanku gre za pojasnjevanje stališč članic pakta o »katalogu sankcij«, ki ga je sprejel ministrijski svet atlantskega pakta. Na sestanku se bodo najbrž seznanili tudi z odločitvami sveta za koordinacijo trgovine z vzhodnimi državami, ki se je sestal dva dni prej. Ta svet naj bi revidiral seznam proizvodov visokega tehnološkega pomena, ki jih bo v bodoče moč prodajati vzhodnim državam, predvsem Sovjetski zvezi.

Najbrž bodo veleposlaniki držav pakta NATO ponovno govorili tudi o tako imenovani »kupčiji stoletja«, to je sporazumu Zvezne republike Nemčije in Sovjetske zveze o pošiljanju sibirskega plina za potrebe nekaterih zahodnoevropskih držav. Ta sporazum je najbolj sporna postavka v odnosih med zahodnoevropskimi državami in ZDA.

V Washingtonu so potrdili, da bodo ameriški predstavniki v omenjenem koordinacijskem odboru od evropskih zaveznikov zahtevali najstrožje ukrepe.

V žarišču dogodkov

ČETRTO DESETLETJE JALTE

V drugi polovici decembra lani je sovjetska časopisna agencija TASS objavila vest, sklicujoč se na neko izjavo predstavnika Poljske združene delavske partije, da poljski sindikat Solidarnost deluje v smeri, »ki nasprotuje odločitvam konference na Jalti«, ker »vztraja na reviziji stanja, ki je posledica druge svetovne vojne.«

Ni mogoče trditi, da je prav ta vest povzročila na Zahodu celo poplavo časopisnih člankov in izjav o konferenci, ki je bila od 4. do 12. februarja 1945 v mestu Jalta na Krimu. Vsekakor pa poljski dogodki sodijo med povode zapisov in izjav o jaltški konferenci.

Francoski tednik »Le Point« je objavil izjavo devetdesetletnega Averella Harrimana, ki je bil med drugo svetovno vojno ameriški veleposlanik v Moskvi in ki je prisostvoval sestanku velike trojice (Roosevelt, Churchill, Stalin) na Krimu. Harriman trdi, da na Jalti niso govorili o delitvi sveta.

Do tega je po njegovem mnenju prišlo šele po vojni odgovornost za to pa pripisuje Stalinovi politiki. Po Harrimanovem so na Jalti obravnavali celo vrsto vpra-

šanj, med drugim tudi to, kako urediti odnose v Evropi, da bi se izognili morebitnemu spopadu zavezniških armad z Rdečo armado, kaj ukreniti v zvezi z Nemčijo. Zahodni zavezniki so na Jalti zahtevali, da se ZSSR vključi v vojno proti Japonski. »Govorili pa smo tudi o Poljski in o Jugoslaviji«, je dejal Harriman. »O kakršnem koli drugačnem statusu Poljske bi bilo nesmiselno razpravljati«, je dejal Harriman, »kajti ne priznati Sovjetski zvezi, da je osvobodila Poljsko, bi

pomenilo vojno proti Sovjetski zvezi.« Nekako v tem smislu je izvenel tudi članek v pariškem Le Mondu, ki je imel še značilen naslov: »Tukaj sem in tukaj ostanem.« »Unité«, glasilo francoske socialistične stranke je načelo vprašanje revizije

dogovora na Jalti. Svoje stališče zagovarja z naslednjimi »argumenti«. V času po Jalti so se razmere v svetu spremenile. Razširil se je krog držav, ki razpolagajo z nuklearnim orožjem, kar naj bi bil po mnenju pisca članka razlog za revizijo

dogovora med tedanjima velisilama ZSSR in ZDA. Da gre pri takšnih trditvah za logiko moči, ni treba posebej poudarjati. Glasilo italijanske komunistične partije »Unità« je objavilo članek Giuseppe Boffa, enega najbolj uglednih italijanskih političnih komentatorjev. »Na Jalti ni bilo zapisano vse«, je Boffa naslovil svoj članek v katerem kritično govori o posledicah, ki jih je imel stalinizem za sedanjo razdelitev sveta in za zaostritve med obema blokoma.

Precejšnje odmevnosti je bila deležna tudi izjava francoskega predsednika v tej zvezi, ko je dejal, da bi bilo v sedanji krizni situaciji dobro vse, »kar bi omogočilo znebiti se Jalte.« Mitterrand je poljske dogodke ocenil kot protislovje blokovske delitve sveta, ki temelji na področjih vplivanja. Posebej je opozoril na

Churchill, Roosevelt in Stalin, »velika trojica.« Posnetek z jaltške konference februarja 1945. Za tedanjimi predsedniki držav protifašistične koalicije stojijo zunanji ministri Velike Britanije, ZDA in ZSSR.

to, da je nesmiselno pomešati želje in stvarnosti, da jaltski zaključki govorijo tudi o pravici dežel o samostojnosti, o spoštovanju pravic posameznih narodov, kar pa v minulih desetletjih ni bila dosledna praksa.

Oživljanje razprav o pomenu jaltške konference ima vsekakor določen politični smisel, čeprav bi bilo neprimerno pozabiti pri tem tudi na strateško ravnotežje, ki kljub svoji fundamentalni nesmiselnosti ohranja svet pred atomsko katastrofo.

Po Jalti smo bili priča tudi helsinki konferenci, ki pomeni pozitiven prispevek k urejanju odnosov v Evropi. Helsinki so prav tako tudi »sodobnejši« odraz razmerij v svetu, kot davna Jalta, ki spada pravzaprav le še v leksikone in učbenike zgodovine. Poživljati duha Jalte v kakršni koli obliki je omalovaževanje helsinki konference, ki je bila prežeta z novim duhom sodobne Evrope in ni bila kot jaltška, nekakšen proizvod in vrhunec svetovnega spopada.

ogledalo tedna

V tretje mandatno obdobje

V obdobju priprav na delegatske volitve se je pokazalo, da so priprave korak naprej v procesu demokratizacije, volilne in kadrovske kulture. To je bilo ugotovljeno na nedavni skupni seji Republiške konference SZDL in Republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije. Podpredsednik slovenskih sindikatov Martin Mlinar je o doslej prehojeni poti našega delegatskega sistema med drugim omenil tudi naslednje:

Smo v položaju, ko moramo odpravljati vzroke naših nakopičenih lastnih slabosti, ki so nas privedle do zapletenih gospodarskih in tudi družbenih razmer in reševati probleme s katerimi nas soočajo težke gospodarske in politične razmere v svetu. Težave bomo premagali, če bomo neprestano spodbujali ustvarjalno moč ljudi in njihovo delo, kot temeljni gibal napredka. To omogočata socialistično samoupravljanje in njegov delegatski sistem. Zato pomenijo vse aktivnosti ob evidentiranju bitko za nadaljnji kvaliteten razvoj socialističnega samoupravljanja in uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Tem ciljem morajo ustrezati vse kadrovske rešitve.

Delegatski sistem je v dveh mandatnih obdobjih pokazal svojo vitalnost, ni pa pokazal svoje prave ustvarjalne moči. Pa ne zato, ker bi bilo v njem premalo sposobnih in samoupravljanju predanih delegatov, temveč predvsem zaradi tega, ker se je pod pritiski upravljalških in birokratskih monopolov na različnih nivojih, širilo skupinsko-lastniško in državnotlastniško razpolaganje s sredstvi družbene reprodukcije. Zavedajoč se, da politični sistem socialističnega samoupravljanja kot celovit sistem delavčevega obvladovanja pogojev dela in življenja, lahko zaživi le ob razvitem sistemu samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in skupnostih, moramo z enako skrbjo kot jo namenjamo delegatskim skupščinam, namenjati kadrovskim in drugim pogojem za delovanje samoupravnih teles znotraj organizacij združenega dela. To pomeni, da skrb za izbor kadrov in odgovornost za samoupravno kadrovske politike ne sme biti politična kampanja, ampak sprotna in stalna samoupravna aktivnost delavcev in organiziranih socialističnih sil. Tako se bomo uspešneje spopadli s težavami in se uprli razraščanju ozkih podjetniških interesov in gospodarskemu drobnjakarstvu, ki sta nas pripeljala v tozdravsko zaprtost in gospodarsko neučinkovitost. Zagotoviti moramo taka merila pri presoji uspešnosti dela, gospodarjenja in upravljanja, ki bodo upoštevala objektivne ekonomske zakonitosti, ne pa tista, ki so izraz gospodarskega monopola ali ozkih interesov družbenopolitičnih skupnosti.

Gre za 70 milijonov dolarjev

Za spomladansko setev in za ozimne posevke bi potrebovali v naši državi milijon 700 tisoč ton različnih vrst umetnih gnojil. Domače tovarne bodo proizvedle nekaj manj kot 900 tisoč ton kompleksnih gnojil ter 600 tisoč ton gnojil KAN in urea. Že jeseni so kmetovalci napovedovali, da bo za spomladansko setev primanjkovalo 150

tisoč ton gnojil KAN in 75 tisoč ton uree. Vzroki so znani — premajhne zmogljivosti tovarn in pomanjkanje deviz za nakup surovin za proizvodnjo umetnih gnojil. Preskrba s temi gnojili je odvisna predvsem od tega, ali bo zvezni izvršni svet odobril okrog 70 milijonov dolarjev posojila. Industrija namreč ne vidi drugega izhoda.

prepeljali za potrebe Slovenije rekordno količino premoga, in sicer skoraj 3 milijone ton, kar je za 32 odstotkov več kot leto poprej.

BEOGRAD — »Energo-projekt« iz Beograda bo letos zgradil na svetovnem trgu za 350 milijonov dolarjev objekt

telegrami

tov, kar je za 50 milijonov več kot lani.

BEOGRAD — Pričakovati je, da bo do 25. januarja podpisan dogovor o uresničevanju politike cen, ki predvideva, da se bodo cene industrijskih izdelkov letos zvišale za največ 14 odstotkov, cene kmetijskih izdelkov za 17, cene storitev največ za 16, cene na drobno za 15 in življenjski stroški za 17. odstotkov.

BEOGRAD — Hranilne vloge občanov so v devetih mesecih preteklega leta dosegle 176 milijard dinarjev, to je za okoli 9 odstotkov več kot smo Jugoslovani prihranili v celotnem letu 1980.

ZAGREB — Zagrebška INA — Naftalin je lani načrpal nekaj čez 3 milijone ton surove nafte. Letni plan so presegli za en odstotek.

BEOGRAD — Delovne organizacije, inšpekcije in upravni organi so od aprila do septembra lani ustavili dela na 278 gradbiščih po vsej državi. Gre predvsem za negospodarske naložbe.

LJUBLJANA — Kljub nenehnemu pomanjkanju vagonov in lokomotiv, predvsem na progi Zagreb—Beograd, so lani slovenski železničarji

Bodo terminal gradili pri nas?

Strokovnjaki zahodnoevropskega gospodarstva bodo do konca letošnjega leta določili lokacijo za gradnjo enega največjih terminalov za utekočinjeni zemeljski plin. V poštev prideta lahko Monfalcone (Tržič) v Italiji ali pa Koper. Od terminala bo speljan poseben cevovod do Ba-

varske.

Računajo, da bi samo prva faza gradnje terminala za 12 milijard utekočinjenega plina stala okoli 20 milijard dinarjev. Za opremo bi bilo potrebno odšteti 500 milijonov mark. Plin bi prevažali s tankerji z nosilnostjo 125 tisoč kubičnih metrov plina. Plin bi

potem ohladili na —163 stopinj in ga prečrpali v kilometer oddaljene rezervoarje z zmogljivostjo 80 tisoč kubičnih metrov. Tekoči plin naj bi v luki tudi vplinjevali. Pri tem bi pridobili toliko energije, da bi lahko v prvi fazi zgradili elektrarno z močjo 400 megavatov, v drugi fazi pa celo elektrarno z močjo 700 megavatov, kar je več kot je zmogljivost krške nuklearke. V Kopru bi lahko zgradili tudi kisikarno za proizvodnjo kisika, dušika in žlahtnih plinov, po znatno nižjih cenah kot jih imajo običajne kisikarne. Z

zmrzovanjem morja bi lahko pridobivali sol in sladko vodo. Tako bi imelo koristi od tega terminala tudi naše gospodarstvo.

Pri nas se s pripravami za gradnjo omenjenega terminala ukvarjajo Petrolova delovna organizacija, Zemeljski plin, Luka Koper in poslovna skupnost Energetskoindustrijske cone Koper.

Samo z rednim investicijskim združevanjem bi po nekaterih ocenah letno realizirali okrog 25 milijonov mark prometa.

Lani „najdaljši korak“

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko so naredile cene na drobno lani »najdaljši korak« po letu 1953. Številke v oklepajih pomenijo odstotke podražitev v posameznih letih. 1953 (2,2) — 1954 (1,6) — 1955 (9,9) — 1956 (4,8) — 1957 (2,7) — 1958 (3,5) — 1959 (2,8) — 1960 (8,2) — 1961 (9,5) — 1962 (9,2) — 1963 (5,6) — 1964 (10,3) — 1965 (28,0) — 1966 (23,2) — 1967 (6,5) — 1968 (3,9) — 1969 (8,9) — 1970 (11,4) — 1971 — (14,3) — 1972 (15,5) — 1973 (18,2) — 1974 (27,2) — 1975 — (26,0) — 1976 (9,5) — 1977 (13,3) — 1978 (14,2) — 1979 (24,8) — 1980 (30,9) — 1981 (45,1).

Kandidati za funkcije v ZIS

Predsedstvo SFRJ je po končanih posvetovanjih predlagalo, naj bi za predsednico zveznega izvršnega sveta kandidirali Milko Planinc, sedanjo predsednico centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvaške.

To je na seji koordinacijskega odbora za izvajanje kadrovske politike v organih in organizacijah federacije ter organih družbenopolitičnih organizacij v federaciji zvezne konference SZDL, ki ji je predsedoval Marin Cetinić, sporočil in obrazložil član predsedstva SFRJ Radovan Vlajković.

Članom odbora je bilo sporočeno, da je kandidatura

Milke Planinc podprlo tudi predsedstvo centralnega komiteja ZKJ in sicer po posvetovanjih v vseh republikah in pokrajinah.

Svoje mnenje o predlogu bodo povedale tudi vse republiške in pokrajinske konference SZDL, s čimer bodo seznanili tudi predsedstvo zvezne konference SZDL Jugoslavije.

Radovan Vlajković je članom koordinacijskega odbora povedal, da so možni kandidati za zveznega sekretarja za zunanje zadeve Lazar Mojsov, za zveznega sekretarja za ljudsko obrambo admiral Branko Mamula in za zveznega sekretarja za notranje zadeve Stane Dolanc.

ZDRAVIL NE BI SMELO PRIMANJKOVATI

Vsi jugoslovanski proizvajalci zdravil še niso uradno odgovorili na najnovejšo odločitev ZIS, po kateri začasno ni dovoljen izvoz zdravil. Zvedelo pa se je, da so predstavniki nekaterih proizvajalcev že zahtevali pogovore v pristojnih zveznih organih.

Posebej je treba poudariti, da pri najnovejšem ukrepu ZIS ne gre za popolno prepoved izvoza zdravil, temveč za tako imenovani režim posebnih dovoljenj. Na zvezni ravni je namreč ustanovljeno posebno koordinacijsko telo, ki bo skrbno spremljalo, kako je domače tržišče založeno z zdravili. Če bodo torej domači proizvajalci zadostili potrebam domačega tržišča, ni ovir, da ne bi dobili tudi dovoljenja za izvoz zdravil, pojasnjujejo v zveznem komiteju za delo, zdravstvo in socialno varstvo. Smisel novega režima je torej jasen: stabilizirati je potrebno domače tržišče, kjer so bile v zadnjih dveh letih resne motnje z dobavo zdravil, prav tako je treba storiti vse, da ne bi zaradi nekoliko omejenega izvoza izgubili v preteklosti težko pridobljeno zaupanje na zunanjih tržiščih.

Za zaščito domačega trga pa je bil to res skrajni čas. V pismu lekarniške službe reškega območja, ki sicer nikoli ni sodilo med najslabše preskrbljene, so opozorili, da je v zadnjih dneh primanjkovalo več kot 490 različnih zdravil, ki bi jih moralo dobaviti 13 domačih proizvajalcev. Podoben položaj je tudi drugod v državi.

Po drugi strani pa seveda ne gre pozabiti, da si domači proizvajalci zdravil z izvozom na konvertibilna tržišča zagotavljajo potrebna sredstva za uvoz surovin. Omenjeni ukrep ZIS naj bi torej uravnotežil položaj na tem področju, kljub temu pa, v celoti gledano, to ni dolgoročno rešitev.

Pravo, dolgoročno, je treba poiskati predvsem z doslednim samoupravnim dogovarjanjem o založenosti tržišča. Prav tako je nujno, da se devizna sredstva za zdravila uporabljajo res strogo namensko. Toda tudi proizvajalci zdravil morajo pripraviti in spoštovati prioritete; najprej naj poskrbijo za potrebna zdravila, ne pa za kozmetiko in različne druge, manj potrebne izdelke.

(TANJUG)

PAMET IN DOHODEK

Zgodilo se je, kot se marsikje marsikaj dogaja, da je v inštitutu nuklearnih ved »Boris Kidrič« v Vinči nastal dolg samoupravni spor med tozdr »Vinča produkt« in ostalimi tozdi tega inštituta. Jabolko spora je obstanek tozdr »Vinča produkt«.

Zgodilo se je namreč, da je od nekdanjih 188 mojstrov in obrtnikov, ki so za omenjeni tozdr proizvajali prototipe strojev in aparatov za laboratorije tega inštituta, naposled ostalo le 17 delavcev, ker je zlagoma upadala proizvodnja prototipov, druga proizvodnja pa je ni zamenjevala, kajti program te obrtne delavnice je bil zasnovan na proizvodnji prototipov, inštitutu pa je počasi zmanjkovalo denarja in torej tudi dela.

Kakor se je dogajala decentralizacija upravljanja s sredstvi minulega dela, predvsem pa distribucija na podlagi proračunskega gospodarjenja, tako je tudi ta inštitut imel vedno manj denarnih virov iz zveznih proračunskih in drugih sredstev in je bil vse bolj usmerjen na ustvarjanje dohodka brez akontacije na pamet, ki jo je nekoč finansirala administracija s povsem določenimi nameni.

Toda navajenost na delo za državne potrebe je težko spremeniti v navajenost na delo za potrebe združenega dela, in tako je začelo drseti navzdol zaradi neprilagojenosti potrebam sodobne organizacije upravljanja, ki ji na kratko pravimo samoupravljanje. In vse bi bilo lepo in prav, če ne bi bila omenjena tozdr v takšni stiski, da ni vedela ne kod ne kam. Tozdi inštituta ji niso dali dela, sami ga niso mogli iskati, ker bi to bilo navzkriž s koncepcijo, zaradi katere je ta delavnica nekoč nastala. Tako je torej nastalo iskanje prave rešitve, in sicer že takrat, ko v njej delalo še 35 delavcev. Takrat namreč, ko je ta preostanek delavcev zvedel, da za to njihovo delo v inštitutu ni več zanimanja, ker so se tozdi tako izjasnili v obliki ankete komisiji za rešitev problemov izgub v tej tozdr.

PISMO IZ BEOGRADA

V trenutku, ko so se delavci prizadetega tozdr obrnili k drugim organizacijam združenega dela, da bi našli dovolj dela zase in za potrebe strojev, ki so bile odmerjeni nekoč na 188 delavcev, bila pa je to družbena naložba, torej minulo delo vseh naših delavcev, so v tozdrh tega našega inštituta na mah spremenili svoje prej izrečeno mnenje, češ da jim delavnica kot taka sicer ni potrebna, da pa stroje in proizvodne prostore želijo zadržati, pa bodo zategadelj ostale delavce zaposlili v svojih tozdrh.

Tako so nenadoma našli delovna mesta za polovico ostalih delavcev, in sicer z dvakrat večjo plačo, kot so jo imeli v svojem tozdr, ostalim pa so obljubljali rešitev pač sorazmerno z imovino, ki jo bodo prevzeli od razpadajoče tozdr.

Sploh niso mislili na to, da je tu delovni prostor za desetkrat več delavcev in da dobro gospodarjenje z minulim delom zahteva ohranjanje tega delovnega in gospodarskega prostora za vse delavce, ne pa postopek delitve ostankov tega gospodarskega temelja.

Delavci omenjenega tozdr so očitno manj učeni in poučeni o vsem iz samoupravljanja in teorije marksizma, so pa s svojim delavskim čutom za resnico ugotovili, da ne smejo popustiti, in so se zoperstavili takšni delitvi delavcev s stroji in zahtevajo pravilno družbenoekonomsko rešitev, kakor so do nje sami prišli. Ustvarili so si namreč možnost, da z združevanjem dela z organizacijo »Teleoptik« vrnejo tozdr nekdanji obseg dela in nekdanjo možnost rentabilnega gospodarjenja.

Vprašanje, ki zdaj animira tukajšnjo javnost, je: ali imajo tozdi inštituta nuklearnih ved prav, ko razpolagajo z imetjem tozdr »Vinča produkt«, kot da bi bilo njihovo.

Lastnost zasebne lastnine je, da jo je mogoče uničiti, zažgati, povsem zapraviti. Lastnost družbene lastnine, skupno ustvarjenih novih vrednosti, pa je neodtujljivost tega in tako nastalega imetja, ki mora v krogu dela dajati vedno nove in nove vrednosti vsem, ne samo tistim, ki trenutno z njo upravljajo, ker delavec ni privesek strojev, imetja, temveč gospodar.

Viktor Širec

Seminar za nove člane ZK

Komite občinske konference ZKS Lendava je skupaj z lendavsko delavsko univerzo organiziral 40-urni seminar za 30 novih članov ZK. Tokratni seminar je logično nadaljevanje izobraževanja kandidatov za sprejem v ZK, ki so ga pripravili v lanskem letu. Obravnavajo predvsem vlogo komunistov pri uveljavitvi samoupravljanja v združenem delu, dohodkovno povezovanje, uresničitev stabilizacijske politike, vprašanje odgovornosti in aktivnost Zveze komunistov v sistemu socialističnega samoupravljanja. Komite občinske konference ZKS Lendava bo konec tega meseca pripravil tudi občinsko politično šolo, ki bo trajala 120 ur, v njej pa bodo obravnavali osnove marksizma, delovanje sistema socialističnega samoupravljanja ter nekatera vprašanja zunanje politike.

Jani D.

SEJA KOMITEJA OK ZKS GORNJA RADGONA

DOZORELA SPOZNANJA

Čas med 8. in 9. kongresom slovenskih komunistov je minil predvsem v dozorevanju spoznanj slehernega člana avangarde, o resnosti gospodarskega položaja naše države. To je osnovna ugotovitev z zadnje seje komiteja OK ZKS Gornja Radgona, na katerem so člani komiteja obravnavali gradiva med zadnjim in prihodnjim najvišjim srečanjem svojega članstva. To bogato spoznanje, ki se zrcali v obnašanju skoraj slehernega komunista v tej občinski konferenci, pa je tudi porok za njihovo še konstruktivnejšo in odločilno vlogo v sanaciji razmer, ki mora prinesiti konkretne rezultate.

Gornjeradgonski komunisti pa so sicer mnenja, da je omenjeno gradivo dobro in temeljito pripravljeno in da

kot tako odraža konkretno družbeno stvarnost. Bilo pa je prekratek čas v obravnavi v posameznih osnovnih organizacijah, zato njegove vsebine še niso uspeli povsod v zadostni meri prenesti v svoja okolja. Poročilo pa je zato kritično in daje koristne napotke za delo komunistov. V gradivu je zapisano in tako ugotavljajo tudi gornjeradgonski komunisti, da so v preteklosti vse premalo energično in dosledno realizirali vsa sprejeta stališča in se premalo uspešno uprli vsem anomalijam. Zato bo potrebno od ugotovitev čimprej preiti v konkretne akcije, in to v vseh okoljih od osnovnih organizacij do najvišjih partijskih organov v vseh družbenopolitičnih skupnostih od občin do federacije.

To spoznanje pa je v vr-

stah komunistov v občini prisotno že dalj časa, ponovno pa so ga osvetlili tudi na nedavnem decembrskem srečanju z bivšimi borci i aktivisti. Na tem srečanju, ki je vnovič potrdilo pomembnost prenašanja bogatih in revolucionarnih tradicij na mlajše generacije, so bili komunisti poleg obilice dobrodošlih impulzov deležni tudi graje, in to predvsem zaradi prepočasne realizacije dogovorjenega, pa tudi zapiranja v lokalne in republiške okvire. Če je to posledica krize akcije — kot smo slišali v razpravi na seji — jo je potrebno s konkretnimi nalogami članov čimprej premestiti.

Na zadnji seji so člani komiteja spregovorili tudi o osnutku finančnega načrta občinske konference ZKS Gornja Radgona. V. Pavco

Socialna politika pod sindikalnim drobnogledom

Dokaj obsežen program dela murskosoboških sindikatov v letošnjem letu in podrobnejši operativni načrt te družbenopolitične organizacije v prvem polletju leta 1982, ki so ga na nedavni seji sprejeli člani občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti, priča o širini njihove aktivnosti. Kajti, ne gre samo za temeljite priprave na bližnjo konferenco slovenskih sindikatov o socialni politiki in socialni varnosti delavcev ter na 10. kongres ZSS in 9. kongres ZSJ, ampak so v ospredju številne naloge na različnih področjih, ki naj pripomorejo k še večji uveljavitvi delegatskega sistema.

Vsekakor pa so posebej zanimive pripombe, izoblikovane v razpravi, o stališčih in usmeritvah za 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije, ki bo 5. in 6. februarja. Tako so menili, da so stališča o vlogi in nalogah delavcev kot nosilcev socialne politike v omejenem dokumentu preveč načelna, lahko bi bila tudi krajša.

Predvsem zato, ker le nakazujejo probleme, premalo pa konkretne rešitve, ki bi jih lahko v družbeni praksi učinkoviteje uporabljali. Spričo velikih problemov na področju zaposlovanja so se zavzeli za doslednejše uveljavljanje sprejetih dokumentov glede skladnejšega razvoja SR Slovenije, predvsem manj razvitih in obmejnih območij. Ta bi morala dobiti razvojne programe, ki bi pomagali hitreje razvijati združeno delo, čimer bi ustvarili več dohodka za pokrivanje potreb, tudi na področju socialne varnosti. V poglavju o zdravstvenem varstvu pa bi naj dodali naslednji tekst: »Od zdravnika v osnovni zdravstveni službi, specialističnih ambulantah, predvsem pa od zdravnikov, pooblaščenih za odobranje bolniškega staleža, je treba zahtevati odgovornejši odnos do le-tega, posebej pri izostankih delavcev z dela do 30 dni. Na seji pa so sprejeli tudi statutarni sklep o organiziranosti in delovanju sindikata, kjer je za republiške in občinske sindikalne funkcionarje predvideno dvoletno mandatno obdobje z možnostjo ponovne izvolitve. Te spremembe bi začeli uveljavljati že pred sindikalnim kongresom, zato pa bo potrebna nadaljnja krepitev kolektivnega dela in odgovornosti.

Milan Jerše

S SEJE IS SO MURSKA SOBOTA

Več skrbi družbeni samozaščiti in požarnemu varstvu

V zadnjem obdobju so bili v soboški občini doseženi določeni uspehi na področju družbene samozaščite, požarne varnosti, čuvajske službe, varstva pri delu in varstva okolja, k čemur so veliko prispevali preventivni kontrolni pregledi v temeljnih organizacijah združenega dela, ki so jih opravili organi za notranje zadeve skupaj s požarno inšpekcijo, gasilci in dimnikarsko službo. Kljub temu pa s stanjem ne moremo biti zadovoljni, temveč morajo biti nadaljnja prizadevanja na

tem področju, so ugotovili na torkovi seji izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota, ko so obravnavali to problematiko. Ugotavljali so, da ima večina delovnih organizacij sprejete ustrezne pravilnike in načrte, vendar se slednji povsod sproti ne dopolnjujejo. Tudi opremljenost z gasilnimi aparati je ustrezna v večini delovnih organizacij, vendar pa je problematično njihovo vzdrževanje, zlasti v tem, kjer kontrolnih pregledov ne opravlja gasilska zveza. Prav tako pa so ponekod

tudi premalo storili pri usposabljanju delavcev za uporabo aparatov. Tudi čuvajska služba še ni na primerni ravni, ker je na teh delovnih mestih precej delovnih invalidov. Menili so, da bi tem ljudem morali poiskati zaposlitev v invalidskih delavnicah ali na drugih primernih delovnih mestih, na čuvajskih mestih pa bi morali biti zdravi ljudje. Zavzeli so se zato, da bi morali v prihodnje več skrbi posvetiti izobraževanje in usposabljanju delavcev, zaposlovati več strokovnih ljudi, ki se bodo ukvarjali s problematiko družbene samozaščite, požarne varstva, varstva pri delu in varstva okolja. Prav tako so se zavzeli zato, da je potrebno nadaljevati s preventivnimi pregledi, na pomanjkljivosti nenehno opozarjati in preverjati njihovo odpravljanje. Sklenili so, da bodo s sprejetimi zaključki seznanili vse temeljne organizacije združenega dela v gospodarstvu in negospodarstvu ter jih opozorili na pomanjkljivosti, odpravo teh pa ponovno preverili ob koncu leta.

D. L.

F. Maučec

Za začetek — turizem

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer si je za prvo letošnje sejo zadal nalogo, da bo poizkušal rešiti turistične in gostinske vize v občini Ljutomer. Naloga, ki zahteva vsekakor širši in predvsem oster pristop. Obravnavali so torej osnutek poročila o razvoju turizma in gostinstva. Spregovorili pa so tudi o predlogu Zakona o uporabi turistične takse v SR Sloveniji v letošnjem letu.

V nadaljevanju pa so sprejeli še nekatere odloke s področja urbanizma in preimenovanja oziroma poimenovanja mestnih ulic.

— LENDAVAL —

Evidentiranih dovolj mladih, toda...?

Mladi Lendavske občine menijo, da je bilo v pripravi na volitve evidentiranih dovolj mladih, vendar pa ne morejo biti zadovoljni z njegovo kvaliteto, saj so se v ne-

katerih osnovnih organizacijah tega problema lotili dokaj neresno, preslaba pa je bila tudi povezava med osnovnimi organizacijami ZSMS in krajevnimi konferencami SZDL.

Pomembna naloga, ki čaka mlade v sedanjem času, pa je, da se bodo bolj aktivno vključili v fazo kandidiranja, sicer se jim lahko zgodi, da bodo imeli le malo kandidatov za volitve delegatov in delegacij. Predsedstvo občinske konference se je prav zaradi tega odločilo, da bo v teh dneh obiskalo vse tiste osnovne organizacije, ki so potrebne pomoči, hkrati pa bo analiziralo vzroke, zakaj je sodelovanje osnovnih organizacij mladih in krajevnih konferenc SZDL tako slabo. Mladi bodo posvetili posebno pozornost tudi tistim evidentiranim, ki po letih sicer ne sodijo več v ZSMS, pa vendarle zagovarjajo in podpirajo stališča mladih.

Jani D.

POPRAVEK

V Vestniku št. 71 je pri novoletni reklamni objavi gostilne Horvat-Lovenjak, Polana 40, pri M. Soboti prišlo do napake v tekstu in se zadnji odstavek pravilno glasi: VEČJIM SKUPINAM DELOVNIH ORGANIZACIJ DAJEMO 10% POPUST.

Sredstva za razvoj KS

Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so med drugim razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje razvojnih programov krajevnih skupnosti za sedanjše srednjeročno obdobje. Samoupravni sporazum naj bi sklenili skupščina občine Lendava, organizacija združenega dela, delovne in krajevne skupnosti. Podpisniki naj bi se dogovorili, da bodo za sofinanciranje programov razvoja krajevnih skupnosti do leta 1985 združevali sredstva v višini 0,40 odstotka iz čistega dohodka od osnove bruto osebnih dohodkov. Podpisniki naj bi se sporazumeli tudi o tem, da bodo 50 odstotkov sredstev razdelili krajevnim skupnostim, zaradi skladnejšega razvoja posameznih območij občine pa bi ostalih 50 odstotkov razdelili solidarnostno. Pri solidarnostnih sredstvih bodo upoštevali predvsem: delež zaposlenih v skupnem številu prebivalstva in skupni prihodek na prebivalca ter gostoto naseljenosti in razvitost družbenega standarda in gospodarske infrastrukture v posamezni krajevni skupnosti. Predlog samoupravnega sporazuma predvideva tudi določanje manjšazvitosti krajevnih skupnosti, ki bodo imele pri delitvi sredstev prednost. Po grobem izračunu naj bi s samoupravnim sporazumom v petih letih za razvoj krajevnih skupnosti v lendavski občini zagotovili okoli 15 milijonov dinarjev.

Jani D.

ARCEOMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT
RADGONA n.s.o.o.

TOZD Kmetijstvo Črnci

Prodaja na javni licitaciji

naslednja osnovna sredstva:

	izključna cena
1 kom traktor Ferguson — 35	30.000.—/kom
1 kom bosatis kosa nekompletna	1.000.—/kom
1 kom bosatis kosa nekompletna	1.000.—/kom
1 kom Creina cisterna 2500 lit.	20.000.—/kom
1 kom kembric valjar	1.000.—/kom
1 kom krožna brana Fe-35	5.000.—/kom
1 kom krožna brana OLT	2.000.—/kom
1 kom obračalnik Favorit	1.000.—/kom
1 kom klinaste brane Fe-35	5.000.—/kom
1 kom puhalnik	5.000.—/kom
1 kom podvozje samonakladalne prikolice	3.500.—/kom
1 kom kembric valjar	1.000.—/kom
1 kom okopalnik za koruzo	5.000.—/kom
1 kom silažni kombajn New Holand	5.000.—/kom

Licitacija bo v nedeljo dne 31/1 1982 v Črncih pri Gornji Radgoni s pričetkom ob 10. uri.

Ogled vseh osnovnih sredstev je možen uro pred pričetkom licitacije. Interesenti morajo položiti varščino v višini 10 % od izključne cene, kupljena osnovna sredstva pa takoj plačati in odpeljati.

Osnovna sredstva prodajamo po sistemu ogledano — sprejeto zato je izključena vsaka možnost pritožbe zaradi kvalitete ali kvantitete.

Vse informacije v zvezi s prodajo lahko dobite po telefonu na številko (069) 74-321 interna 54.

Koristen seminar mladih

Občinska konferenca zveze socialistične mladine v Murski Soboti je ob koncu minulega tedna organizirala nadvse uspešen enodnevni seminar za predsednike in sekretarje osnovnih organizacij zveze socialistične mladine iz murskosoboške občine. Okrog 150 mladink in mladincev je najprej s posebnim zanimanjem prisluhnilo predavanju sekretarja Medobčinskega sveta zveze komunistov za Pomurje Geze Bačiča, ki je spregovoril o trenutnem političnem položaju v svetu in Jugoslaviji. Tako je orisal mednarodna krizna območja, še posebej situacijo na Poljskem, z notranjepolitičnega področja pa je zlasti poudaril pomen mednarodnih odnosov in opisal razmere na Kosovu. V sedanjem zapletenem političnem in gospodarskem trenutku pa je v svojem predavanju tovariš Bačič zlasti poudaril aktualne naloge subjektivnih sil, med katerimi zavzema pomembno mesto tudi mladinska organizacija.

V drugem delu seminarja, ki je potekal v prostorih srednješolskega centra v Murski Soboti, pa so mladi iz murskosoboške občine delali po skupinah. Uvodoma so opredelili skupne naloge mladih v pripravi na volitve in kongrese, krepitev delegatskega sistema itd. Med drugim so mladi iz krajevnih skupnosti nakazali prostorsko in finančno problematiko, zaprtost drugih družbenopolitičnih organizacij do mladine in podobno. Na področju vzgoje in izobraževanja so zlasti opredelili naloge v pripravi na proizvodno prakso, uvajanje celodnevne šole, štipendiranje in kadrovske politike, kjer bi naj učenec sodeloval kot enakopraven subjekt. Mladi delavci pa so predvsem opozorili na stanovanjsko problematiko in zaposlovanje, informiranje v združenem delu in idejnopolično delo, ki mora postati v prihodnje še bolj učinkovito. Seminar so končali z mislijo, da se je tudi tokratni seminar pokazal kot zelo koristna oblika izobraževanja mladih, zato bi se naj dobivali vsaka dva meseca.

Milan Jerše

ARCEOMURKA

VELETRGOVINA

Potrošnik

N. SOL. O.

TO MERKUR

MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2

ABC Pomurka Veletrgovina „Potrošnik“ TO Merkur Murska Sobota na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge;

ČEVLJARJA

v PE Dom tehnike — za nedoločen čas

Pogoji: za dela in naloge čevljarja se zahteva poklicna šola — čevljarjeve smeri in 18 mesecev delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Veletrgovina „Potrošnik“, TO Merkur Murska Sobota — komisiji za delovna razmerja.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku prijavnega roka.

Vsebinsko kvalitetnejše konference ZK

Že bežen pregled po opravljenih programsko-volilnih konferencah v osnovnih organizacijah zveze komunistov v mursko-soboški občini dokazuje, da so bile le-te v primerjavi s prejšnjimi vsebinsko kvalitetnejše, zadovoljivejše pa je bila tudi udeležba na njih. To kaže na večjo idejnopolitično usposobljenost komunistov v OO ZK in njihovih vodstev, ki vedno bolj dojemajo vlogo in metode delovanja zveze komunistov v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. O tem pričajo dokaj temeljite ocene družbenoekonomskih odnosov, stabilizacijskih prizadevanj, samoupravljanja, pa tudi delovanja komunistov znotraj političnega sistema in uveljavljanja zasnove splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Tako so na programsko-volilnih konferencah osnovnih organizacij zveze komunistov v mursko-soboški občini predvsem preverili, kako je z dejansko aktivnostjo in vplivom komunistov znotraj institucij samoupravnega odločanja ter med delovnimi ljudmi in občani. Med drugim so ugotovili, da je še vedno premalo organizacijskega delovanja v delegatskem sistemu, v socialistični zvezi in drugih družbenopolitičnih organizacijah, kakor tudi v

organih upravljanja, temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Na volilnih konferencah so se komunisti tudi kritično opredelili do delovanja najrazličnejših delegacij. Še zlasti pa njihove povezanosti z bazo. Komunisti v političnem sistemu namreč marsikje še ne delujejo dovolj zavzeto, pri čemer je njihova učinkovitost največkrat odvisna od družbenopolitične in idejnopolitične usposobljenosti ter obveščenosti, kjer opažajo še

določene pomanjkljivosti. To velja še posebej za večje osnovne organizacije ZK v združenem delu in krajevnih skupnostih, predvsem v mestu Murska Sobota.

Prav tako se je pokazala premajhna samoiniciativnost OO ZK, ker čakajo na pobude občinskega in drugih vodstev zveze komunistov, zato velikokrat ne pridejo do opredelitev in ocen lastnih razmer, ampak povzamejo splošne ocene. Res so na vseh programsko-volilnih konferencah osnovnih organizacij zveze komunistov v mursko-soboški občini poudarili odgovornost komunistov za delo v samoupravnih organih ter delegacijah, vendar so le redkokje konkretno obravnavali in ugotavljali njihovo resnično angažiranost. Brez dvoma pa bodo ugotovljene pomanjkljivosti dobra osnova za postopno odpravljanje slabo-

sti v delovanju osnovnih organizacij ZK in partijskih vodstev.

Sicer pa so v 144 osnovnih organizacijah zveze komunistov izvolili 80 novih sekretarjev: od tega 91 moških ali 63 odstotkov, žensk 53 ali 37 odstotkov, mladih do 27. leta starosti pa 15 ali 10 odstotkov. Te podatke bodo obravnavali tudi na februarjski programsko-volilni konferenci občinske organizacije zveze komunistov v Murski Soboti, na kateri bodo tudi poudarili dosežene rezultate v minulem mandatnem obdobju in se kritično opredelili do tistih nalog, ki jih komunisti mursko-soboške občine niso dovolj uspešno uresničili. To, pa bo nedvomno pripomoglo k še večjemu preverjanju učinkovitosti in odgovornosti komunistov pri izvajanju sprejete politike.

Milan Jerše

Pomembna usklajevalna vloga IS

Člani izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so na zadnji seji pretresali poročilo o delu za obdobje marec 1980—december 1981 ter sprejeli osnutek programa dela izvršnega sveta v prvem tromesečju letošnjega leta. V dolgotrajni razpravi so obravnavali precej obširno gradivo o raznih področjih dela izvršnega sveta, s katrim bodo seznanili tudi delegate vseh treh zborov skupščine občine na bližnjem zasedanju. To je že drugič, ko mursko-soboški izvršni svet v tem mandatnem obdobju seznanja široko javnost o svojem minulem delovanju. Poglavitni razlog je bil predvsem v tem, ker so se morali soočiti z veliko zahtevnostjo, ob-

segom in raznolikostjo nalog, zlasti na področjih družbenoekonomskih in političnih aktivnosti.

Ob tem velja še posebej omeniti široke priprave na sprejem srednjeročnih planskih dokumentov, stabilizacijska prizadevanja, kjer je šlo predvsem za usklajevanje vseh oblik porabe z razpoložljivimi materialnimi možnostmi, prehajanje na usmerjeno izobraževanje, izvedba referendumskega programa za financiranje šolskih in zdravstvenih objektov iz sredstev samopriskva itd. Ne gre pa pozabiti tudi na skrb pri izvajanju kmetijskih melioracij in komasacij ter prizadevanj za večjo proizvodnjo hrane, izdelavo gradbenih okolišev v skladu z urbanističnim

urejanjem zadev za najvažnejša naselja v mursko-soboški občini, kakor tudi glede reorganizacije upravnih organov in izvršnega sveta. Tvorbo pa so sodelovali tudi z izvršnimi sveti in upravnimi organi v ostalih pomurskih občinah. Pri vsem tem je izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti opravil nadvse pomembno usklajevalno vlogo.

Če bi sodili po sprejetem osnutku programa dela za prvo

tromesečje leta 1982, ki so ga pripravili predstojniki oddelkov in strokovna služba, potem čaka člane mursko-soboškega izvršnega sveta obilica aktualnih nalog do začetka aprila. Kar v 56. točkah vsebovan program dela, ki posega na številna področja družbenega življenja in uveljavljanja družbenoekonomskih odnosov, bo terjal zares intenzivno dejavnost članov izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti.

Milan Jerše

S seje inovatorjev

VRAG LE NI TAKO ČRN . . .

V letošnjem programu dela odbora za inovacijsko in raziskovalno dejavnost pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje bi težko našli kaj novega. Saj ne, da bi bil posredi osip koristnih idej in predlogov, le mučno je, če je treba leto za leto ponavljati, premlevati in pisati iste reči. Če lahko verjamemo in — kolikor poznamo to področje — lahko mirne duše, člani odbora na svoji zadnji seji niso vnaprej izgubljali časa in moči. Kot že tolikokrat so tudi tokrat dodobra pograjali odnos predvsem vodilnih in vodstvenih delavcev po organizacijah združenega dela do inovatorjev in inovacij.

Kaj pomaga zgolj verbalna podpora, ki so je sicer velikodušno deležni, če pa ni materialnih spodbud. No, da smo čisto pošten: na občinskih raziskovalnih skupnostih se naber precej denarja, a se ne razporeja oziroma le, če gre — kot denimo v Murski Soboti in Gornji Radgoni — za finansiranje določenih raziskovalnih nalog. Občinska raziskovalna skupnost v Ljutomeru pa je tako malone zaspala, smo slišali na seji. Zakon o varstvu izumov, tehničnih izboljšav in znakov razpoznavanja, sprejet junija lani, začel pa je veljati konec decembra, in na njegovi podlagi oblikovan družbeni dogovor o razvojno-raziskovalni in množični inventivni dejavnosti v združenem delu, sama po sebi ne bosta premaknila kolesja razvoja inovacijske dejavnosti. Najprej bo morala — kot že zapisano — dobiti ustrezno veljavo in otipljivo podporo — ne samo z lepimi sklepi in zaključki — v okviru družbenopolitičnih organizacij in delegatskih skupščin in seveda organizacij združenega dela, ne bi bilo pa tudi slabo, če bi se preko SDK oziroma gospodarske zbornice dokopali do številčnih podatkov, koliko v resnici prihranimo z inovacijami. Ob tem inovatorji (in člani odbora) čisto po tihem priznavajo, da so malce tudi sami krivi, da je stanje tako, kakršno je. Ni namreč dovolj povzdigniti glasu in udariti po mizi, treba je zlasti poznavalsko znati, kje potipati, da se bo v resnici odprlo. V tem smislu je tudi razumeti naslovno, morda nekoliko prekrempko, prispodobo, da vrag le ni tako črn, kot se kaže.

B. Žunec

Z davki nad inovatorje?

Na zadnji seji regijskega odbora za inovacijsko in raziskovalno dejavnost pri medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje v Murski Soboti je eden od članov že itak razdražene kolege še bolj razkuril. Mimogrede jim je namreč »serviral«, da je bojda z nekim republiškim odlokom poslednjepredpisano 20-odstotni davek na dohodek od inovacij in — kakšna nesmiselna primerjava — da je denimo dohodek od iger na srečo obdavčen z 10 odstotki.

A tako! Davkarija pač mora pristaviti svoj piskerček. Zdaj nas bodo še obdavčili. Le kdo neki se je tega domislil? Mar si s tem ne žagamo lastne veje, na kateri sedimo? Kdo pa je pri nas že obogatel na račun inovacij? Saj nam še splošne družbene razmere niso najbolj naklonjene. Poleg tega imamo čedalje več razočaranih inovatorjev.

Mnenja so se kresala in med njimi smo uspeli ujeti tudi tale konstruktiven medključ: kaj, ko bi se pomurske občine temu denarju odpovedale in tako dale dober zgled drugim? Morda ne bi bilo slabo!?

— brž —

LENDAVA

110-KW daljnovod gospodarska nuja

Slaba preskrba z električno energijo v preteklih letih je najbolj prizadela lendavsko gospodarstvo, še posebej pa delovno organizacijo INA-Nafta, saj je ta vsak izpad drago plačala. Da bi se stanje izboljšalo, bo v letošnjem letu aktivnost elektrogospodarstva umerjena v izgradnjo 110-KW daljnovoda na relaciji Ljutomer—Lendava. Določena je že trasa, izdana so vsa potrebna soglasja, v letošnjem letu pa bo potrebno zagotoviti tudi sredstva za gradnjo. Izboljšanje oskrbe z električno energijo pa je tudi sestavni del planov razvoja krajevnih skupnosti. V letošnjem letu naj bi zgradili transformatorske postaje v Centibi, Dolnjem Lakošu, Dolgovaških goricah, Lendavskih goricah, Hotizi, Starem Mostju, Kobilju, Odrancih. Ob gradnji 110-KW daljnovoda pa naj bi investirali tudi v 20-KV napajalno omrežje. Vse to pa bi občutno izboljšalo oskrbo. Ob vseh teh planih pa bi bilo potrebno razmisliti tudi o novem transformatorju v rudarskem naselju v Lendavi, saj ob nekoliko večji obremenitvi stari transformator pregori, še zlasti v zimskem času, ko je poraba električne energije večja.

Jani D.

Porabili tri tisoč kilogramov mavca

V okviru kirurškega oddelka soboške bolnišnice deluje tudi mavčarna. Ta je v tem zimskem času najbolj obiskana enota, brez katere bi si danes težko predstavljali uspešno zdravljenje, čeprav so se v zadnjem času uveljavile tudi nekatere druge oblike, operativni posegi na primer. Gre za skromno opremljen prostor, v katerem letno opravijo 1000 mavčenj, ali konkretno, v lanskem letu so opravili 7.736 najrazličnejših mavčevih povojev. Najpogostejša mavčenja opravljajo pri zlomih rok in nog, zvinih in izpahih sklepov, v nekaterih primerih pa tudi pri poškodovanih mišicah in prekinjenih tetivah. Ortopedi pa stavljajo mavce po raznih korektivnih operacijah. Pri stavljanju mavcev sodeluje cela ekipa: zdravnik, mavčar, anesteziolog, ki ga, če je treba, pokličejo za ravnanje kosti, in pa še mavčarjevi pomočniki! Sodelovati m pa morajo najmanj trije ljudje.

V mavčarni kirurškega oddelka soboške bolnišnice uporabijo letno 12.885 kosov mavčevih povojev ali okrog 3.000 kilogramov mavca letno. To sicer denarno ne pomeni veliko, saj znaša 246.600 dinarjev. Čeprav na kirurškem oddelku soboške bolnišnice letno operirajo več kot 300 zlomov, se število mavčenj povečuje vsako leto za 500 do 600 primerov. Operativni posegi imajo sicer nekatere prednosti, vendar še zdaleč ne morejo zamenjati mavca in ga tako hitro najbrž še tudi ne bodo.

F. Maučec

Letos čistilna naprava in hudourniki

Komunalna skupnost občine Lendava je nosilec uresničevanja programa reševanja problema odpadnih voda v Lendavi in večjih naseljih, urejanja hudournikov in vzdrževanja cest v občini. Modernizacija cest je črtana iz letošnjega programa dela; sredstev namreč ni, kolikor pa jih bo, bodo namenjena odplačevanju obveznosti za kredite, ki jih je najel občinski cestni sklad. Letošnje leto naj bi na področju komunalne dejavnosti bilo torej bolj »tesno«, vendar pa bo komunalna skupnost aktivno delala za pridobitev lokacijske in gradbene dokumentacije za čistilno napravo v Lendavi, začela pa naj bi se tudi gradnja prve faze. V programu dela so, še izgradnja hudournikov v Lendavskih goricah in vodnega zbiralnika. V letošnjem letu naj bi naposled sklenili tudi samoupravni sporazum o združevanju sredstev za celotni projekt čistilne naprave in kolektorjev v Lendavi. Aktivnost komunalne skupnosti bo usmerjena še v razširitev oskrbe vodo iz centralnega lendavskega vodovoda na krajevni skupnosti Orešje — Dolina in Genterovci.

Jani D.

mala anketa

DAVEK OD DOHODKA?

Razprave o spremenjenem načinu obdavčevanja kmetov v teh dneh dosegajo vrhunec. Med kmetijskimi proizvajalci se je pojavilo slabo razpoloženje, kajti bojé se, da bodo morali plačevati višji davek. Predlog zakona o davkih občanov, v katerem so tudi določila o obdavčevanju dohodkov iz kmetijstva, namreč ne pozna več termina katastrski dohodek, ampak le DOHODEK IZ KMETIJSTVA in DEJANSKI DOHODEK. To pomeni, da bo prej ko slej napočil čas, ko bo odmera davka pravičnejša. Vsaj takšen je osnovni smoter predlagateljev zakona. Zanimalo nas je, kaj pravijo o novem načinu obdavčevanja nekateri večji pomurski kmetje, ki bodo po vsej verjetnosti čez čas plačevali davek od dejanskega dohodka.

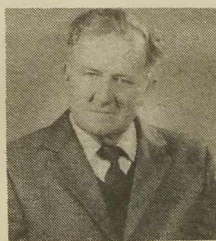
JANI KUČAN, kmet iz Apač: »V hlevu imam 26 glav živine: 8 krav in 18 pitancev, težkih od 200 do 700 kilogramov. Obdelujem, seveda s svojo družino, 10-hektarsko posestvo. Zadnjih nekaj letih sem si prizadeval kar najbolj strniti zemljišča, tako da imam zdaj parcelo, ki meri celo 3 hektarje. S trdim

delom je moji družini uspelo urediti hleve, nakupili smo kmetijsko mehanizacijo in adaptirali hišo. Prizadevamo si za čimvišje dohodke. Z obdavčitvijo po dejanskem dohodku se ne strinjam. Bojim se namreč, da družba še vedno ne bo vedela pravilno ovrednotiti vsega dela (od jutra do večera), prav tako ne bo priznala vseh stroškov. Tako bo na preusmerjenih kmetijah dohodek le navidezno visok, davek pa tudi, kar bo seveda destimuliralo kmeta.«

ROMAN VAKAŽ, Kmet iz Lešan: »Če bi uveljavili pri vseh tržno usmerjenih kmetih načelo obdavčevanja po dejanskem dohodku, bi bil kmet, ki si prizadeva, da bi spital kar največ goved, dal čimveč mleka od krav molznic, čimveč bekonov... tepen. S svojim naprezanjem (kmetje pač radi delamo in

ne poznamo ne petka ne svetka) bi namreč ustvaril visok dohodek, stroškov proizvodnje in dela ne bi mogel uveljaviti stoddotno, zato bi bil »dohodek« visok, s tem pa tudi davek. To pa seveda ni prav! Kmetijstvo namreč ni obrt. V obrti si pač družba lahko privoščti obdavčevanje po dohodku (pa še tam ne v vseh primerih!), saj na ta način med drugim »selekcioniira« posamezne dejavnosti. Torej, da tiste, ki jih je preveč, recimo avtoprevoznitvo, skuša zmanjšati, povsem drugače pa je v kmetijstvu: prav vsi kmetje so nam potrebni, potrebne so nam vsako leto večje količine hrane. Če bo davek po »dejanskem« dohodku, bom stalež živali zmanjšal za 50 odstotkov.«

ANTON SEVER, kmet iz Vučje vasi: »Imam 7 hektarjev zemlje. Na posestvu redimo trenutno 6 bekonov in imamo 3 plemenske svinje. V govejem hlevu pa imamo 15 glav: bike in krave molznice. Naša družina je 5-članska. Jaz, žena in sin delamo na kmetiji, snaha pa je zaposlena v banki. Te dni sem

dobil vnuka. Sin je eden izmed zelo redkih mladeničev iz naše vasi, ki je ostal doma na zemlji in trdo dela. Doslej je še nekako šlo, saj smo med drugim zgradili hlev 17x10 metrov in nakupili vse kmetijske stroje. Ne vem pa, kako bo v bodoče. Tako kot mnogi drugi, se tudi jaz ne strinjam z novim načinom obdavčevanja kmetov; zdi se mi, da je dobri stari način obdavčevanja po katastrskem dohodku edina pravilna obremenitev kmetov. Če bo po novem, se mi ne zdi logično, da bi več delal in proizvajal, če bom zaradi tega moral plačati večje dajatve.«

ANA BENKOVIĆ, kmetovalka iz Bogojine: »Tudi jaz sem že slišala za predviden nov način obdavčevanja, vendar se mi to ne zdi prav. Pri nas sicer, četudi bo po novem, tako kmalu ne bomo plačevali večjega davka, saj imamo srednje veliko kmetijo, bojim pa se, da bo nova obdavčitev odvrnila mojega zeta od gradnje velikih hlevov. Zelo je priden! Sicer je zaposlen, toda brž ko pride domov, se loti dela na kmetiji. Ob novi hiši namerava zgraditi hlev. Jaz mu seveda ne branim, pa tudi mož ne, saj sva zelo srečna, da se hčerka, ki je tudi zaposlena, in zet zelo zanimata za kmetijstvo oziroma živinorejo. Sicer pa na naši 5-hektarski kmetiji pridelujemo na površini 120 arov pšenice, v jeseni pa smo pospravili tudi 300 stotov sladkorne pese. Kako naj plačam davek, ko pa še nismo dobili plačane »cukrovice«?«

JOŽE POREDOŠ, kmetovalec iz Filovce: »Po poklicu sem kmet, ravno tako moja žena. Lani nam je uspelo zgraditi goveji hlev v izmeri 12,5 x 11 metrov, ob njem pa še prostor 5 x 11 metrov, v katerem bomo hranili krmila in molzne naprave, ki bodo seveda v posebnem prostoru. Hlev je stal 700 tisoč

dinarjev. Sem niso všteti lastno delo in množica prevozov, ki sem jih prav tako opravil sam. Zemlje imamo 10 hektarjev. Trenutno je v hlevu 15 glav lastne živine, do konca leta pa bomo hlev napolnili s prav toliko teleti. Torej se preusmerjam na proizvodnjo govejih pitancev. Na kmetiji, če se le človek nekoliko podviza, se da primerno živeti. Bojim pa se za bodočnost, če bo res obdavčevanje po dohodku. Zdi se mi, da bi moralo ostati še naprej pri katastrskem dohodku, razen tam, kjer pitajo živino s kupljeno krmno, torej nimajo zemlje in potemtakem tudi ne plačujejo davka.«

Š. SOBOČAN

KOT VEZNI ČLEN STALNEGA KADROVANJA

Po tem, ko so v vseh štirih pomurskih občinah izpeljali skupne seje organov socialistične zveze in sindikata — konference in sveta — ki sta glavna nosilca priprav na bližnje volitve, so v bistvu sklenili prvi del priprav nanje. Do njih nas namreč ločita le še slaba dva meseca — bodo med 11. in 14. marcem — ko se bo z vstopom v tretji delegatski mandat zamenjala oziroma nadaljevala z delom nova delegatska garnitura. O samih pripravah, ki so se začele marca, pospešeno pa septembra lani, smo precej poročali, zato naj v okviru teme izluščimo le par vprašanj in spoznanj.

Prvo, kar ugotavljajo v Pomurju, je, da je volilna zakonodaja z vsemi postopki sila zapletena in zahtevna. To opozarja na premajhno poznavanje rdeče niti delegatskega sistema, ki naj delegatu služi v oporo in nikakor ne v oviro, kot to marsikje napak pojmujejo. Prav tu je namreč jedro in koren nerazumevanja in se pričinja domnevna (navidezna!) zapletenost.

TROJE OPORNIH TOČK

Velja spomniti na troje temeljnih opornih točk delegatskega sistema: delegacije delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, delegacije občanov in delegacije družbenopolitično aktivnih ljudi. Morda bi lahko del teh nesporazumov pripisali dejstvu, da se je že doslej v precejšnji meri zamenjala vodstvena struktura in da zato ponekod primanjkuje »starih, izkušenih mačkov«, se pravi dobro usposobljenih političnih aktivistov. Naglasiti namreč moramo, da se volilni sistem ne konča in ne začne na volitvah, marveč gre za nenehno samoupravno aktivnost ljudi. To pa dosegamo s tem, da kandidiranje temelji na evidentiranju.

S tem smo pri drugi, sicer vsesplošni hibi priprave na volitve. Ne jemljemo jih dovolj kot procesa stalnih, nepretrganih kadrovskih priprav, kar pomeni, da bi recimo vsak širši sestanek, zbor delavcev ali občanov, izkoristili za evidentiranje. Bolj se nagibamo h kampanjskosti, torej se lotevamo evidentiranja ob konkretnih volilnih pripravah. Skratka dnevna zavest o kadrovskih pripravah na zahtevne vsakdanje naloge je odločno premalo izkoriščena in uveljavljena.

Ni neznano, da je sistem (proces!) stalnih kadrovskih priprav zasnovan na dvofaznem postopku in da je pravica pobude dana vsako-

mur. Vendar pobude ne gre zamenjevati z evidentiranjem in ni prav, če bi zgolj seštevili pobude, ne pa že opravljenega evidentiranja. Poleg tega odgovornosti za priprave na volitve ne nosita zgolj in izključno socialistična zveza in sindikat, marveč ni manj samoupravni organi, družbene organizacije in društva, delegacije in seveda druge družbenopolitične organizacije. S to — recimo ji dilema — se srečujejo tudi v pomurskih občinah.

Še bolj pa je to — precej pa tudi v drugih regijah — prisotno pomisljanje glede menjave oziroma kadrovanja za nosilce najodgovornejših funkcij v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti in organih družbenopolitičnih organizacij. Dozdeva se, da so se po občinah vse preveč vrteli v krogu znanih ljudi in evindenc, največ tedaj tistih, ki so že zdaj opravljali te funkcije.

Gre v splošnem rečeno — določene pa se vidi iz razgrnjenih seznamov evidentiranih možnih kandidatov — za dobesedno presedenje stolčka na stolček, ni ravno na pretek novih imen in očitno je, da so premalo odprli krog evidentiranja. Pomeni, da so — vsaj splošno — premalo evidentirali na širših sestankih in shodih delovnih ljudi in občanov, na zborih delavcev ali drugih sestankih in bolj v ožjih organih družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev in samoupravnih organih.

VRZELI V KADROVSKI BAZI

Seveda je mogoče tem očitkom ugovarjati, na primer s številko, da smo doslej evidentirali kakih 26 tisoč ljudi, vendar ne gre prezreti nekaj drugega. Pri evidentiranju namreč ni treba nikakršne privolitve kandidata, saj je mogoče nekoga skorajda mimogrede vpisati v evidenco možnih nosilcev posameznih funkcij. Tako se da umetno izpolniti vse zahteve, da se potrebno zaradi omejitev pri vnovični izvolitvi — nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen na isto mesto v isti družbenopolitični organizaciji, skupnosti, družbeni organizaciji ali drugje — izo-

blikovati seznam s kar največ možnimi kandidati.

Res je tudi, da je med evidentiranimi še vedno premalo žensk, mladih, borcev in članov zveze komunistov. Sicer pravijo, da sestava evidentiranih niti ni tako slaba, je pa skoraj zanesljivo, da bo po volitvah v delegatskih klopetih še vedno premalo žensk in mladih. Veljalo bi še ponoviti, da tisti, ki ni bil evidentiran tudi kandidirati ne more. Če so torej kje kadrovali le za »svoje«, potrebe, se lahko

V ožji predlog evidentiranih možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v občinski skupščini Gornja Radgona in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so zajeli:

za predsednika skupščine občine Jože Kolbl, za podpredsednika Tone Rovšnik, za predsednika zbora združenega dela Stane Konrad, za predsednika zbora krajevnih skupnosti Peter Fridau, za predsednika družbenopolitičnega zbora Rajko Kotnik, za predsednico občinskega izvršnega sveta Dana Sukič.

za predsednike skupščin samoupravnih interesnih skupnosti: za vzgojo in izobraževanje Rozina Kraner, za kulturo Milan Nekrep, za raziskovalno dejavnost Dušan Žizek, za zdravstvo Florjan Pečirer, za socialno varstvo Milan Kurbus, za socialno skrbstvo Marjan Neuvirt, za pokojninsko-invalidsko zavarovanje Slavica Fekonja, za zaposlovanje Ivan Vogrinec, za stanovanjsko gospodarstvo Drago Horvat, za telesno kulturo Janez Šediv in za otroško varstvo Vilma Bratina.

— če bodo dosledno spoštovali načelo rotacije in reelekcije — v tem krogu priprav na volitve znajdejo v hudih kadrovskih škripcih.

Poglavje zase so izjeme. Glede teh so predvsem ustavni amandmaji in na njihovi podlagi dopolnjeni statuti občinskih skupščin zelo jasni. Predvsem velja, da nihče ne more biti več kot dvakrat — kot smo že prej zapisali — član iste delegacije, iste temeljne organizacije združenega dela in skupnosti, da nihče ne more biti več kot dvakrat delegat v skupščini iste družbenopolitične skupnosti. S tem se v bistvu prepreči nezakonito prilaganje delegatskih

funkcij. Povzeto iz pojasnil volilne komisije pri predsedstvu republiške konference SZDL: »Praviloma je zelo malo želja za ponovno kandidacijo v temeljnih delegacijah. Če ne upoštevamo najmanjše kolektive do 30 zaposlenih, kjer vsi neke sodelujejo in kjer to načelo praktično ne pride v poštev, imamo v vseh drugih kolektivih ali krajevnih skupnostih tak kadrovski potencial, da ni nujno, da bi nekdo več kot osem let bil član delegacije te skupnosti in hkrati bil potencialno delegiran v vse organizirane oblike skupščin na temeljni ravni. Kadrovska baza je dovolj široka, izjemami hočejo ponekod »rešiti« okostenele ali zastarele kadrovske koncepcije, saj mislijo, da je nekdo nenadomestljiv, in priznavajo vrednot opravljenega družbenega dela tudi drugim«.

KRATEK RAZGLED PO VOLILNI ZAKONODAJI

Vrnimo se k že uvodoma načeti zadregi glede volilne zakonodaje in postopkov, ki so z njo povezani. Še prej pa velja poudariti naslednje: »Poseben pomen zakona o volitvah in delegiranju v skupščine izhaja iz dejstva, da predstavljajo delegacije, ki se oblikujejo po postopku in na način, ki ga določa zakon, osnovo skupščinskega sistema za vse družbenopolitične skupnosti. Delegacije se torej ne oblikujejo samo za delegiranje delegatov v občinske skupščine in skupščine občinskih interesnih skupnosti, kot se večkrat napačno tolmači, temveč za delegiranje delegatov v skupščine vseh samoupravnih interesnih skupnosti in vseh družbenopolitičnih skupnosti. Pri tem je uveljavljeno izredno pomembno načelo, da ne more nihče postati delegat v zboru katerekoli skupščine, če ni član delegacije temeljne organizacije, delovne oziroma krajevnne skupnosti ali izvoljenega telesa družbenopolitične organizacije, ki v njej opravlja funkcijo delegacije. Na tej osnovi splošne predstavnike zamenjujejo delegati, ki uživajo neposredno zaupanje delavcev v delovni skupnosti, krajanov v kraju prebivanja in v družbenopolitičnih organizacijah.«

Da bomo celovitejši dodajamo še tole: »Volitve delegacij in delegiranje delegatov po zakonu o volitvah in delegiranju v skupščine se bistveno razlikuje od klasičnih volitev predvsem po tem, da ne predstavljajo enkratnega dejanja volilcev, s katerim bi le-ti pooblastili izvoljene člane parlamenta, da kot njihovi splošni predstavniki in v njihovem imenu oblikujejo oblastne odločitve. Volitve delegacij pomenijo z ene strani sklepno dejanje procesa izbire članov delegacij, z druge strani pa samo začetek stalnega, štiriletnega sodelovanja med delegacijami in delegati, delovnimi ljudmi in občani v temeljnih samoupravnih skupnostih. Še posebej pa je velika razlika med klasičnim volilnim sistemom in sistemom zamenljivih delegatov v zborih skupščin družbenopolitičnih in samoupravnih

interesnih skupnosti, v katerem delovni ljudje in občani kontinuirano odločajo, kdo jih bo zastopal v skupščinah, po kakšnih smernicah se bo pri tem ravnal in tako dalje. Skratka, naš volilni sistem se razvija in se bo moral še bolj dosledno razvijati tako, da med delovnimi ljudmi in občani v samoupravnih skupnostih in njihovimi delegati v skupščinah ne bo nobenega posredniškega odnosa. Gre torej za uresničevanje in poglobljanje delegatskega sistema kot oblike neposredne demokracije.«

K zakonu o volitvah in delegiranju v skupščine, sprejetem s spremembami in dopolnitvami julija lani, sodi volilni pravilnik, ki ureja predkandidacijske, kandidacijske postopke, potek volilnih opravil ter pravice in obveznosti vseh, ki sodelujejo v postopkih za izvolitev članov delegacij, delegatov v družbenopolitične zbore, zvezni zbor in zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ ter članov predsedstva SR Slovenije in člana predsedstva SFRJ iz SR Slovenije.

Na že omenjenih skupnih sejah občinskih konferenc SZDL in občinskih sindikalnih svetov so poleg tega sprejeli vrsto izvedbenih aktov. Mednje sodijo: dogovor o merilih in sestavi družbenopolitičnega zbora občinske skupščine, sklep o postopku delegiranja delegatov iz socialistične zveze v družbenopolitični zbor občinske skupščine, rokovnik za izvedbo predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil ter konstituiranje delegatskih skupščin v posamezni družbenopolitični skupnosti in predlog poslovnika za delo prve in druge seje občinske kandidacijske konference in sklep o oblikovanju prve in druge seje občinske kandidacijske konference.

DO VSTOPA V TRETJI DELEGATSKI MANDAT

Če so v vseh štirih pomurskih občinah že doslej opravili zajeten del predvolilnih

V ožji predlog evidentiranih možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v občinski skupščini Lendava in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so zajeli:

za predsednika skupščine občine Mirko Hajdinjak, za podpredsednico Olga Paušič, za predsednika zbora združenega dela Milan Uroša, za predsednika zbora krajevnih skupnosti Pavel Berden, za predsednika družbenopolitičnega zbora Stefan Sobočan, za predsednika občinskega izvršnega sveta Ludvik Jerebic.

za predsednike skupščin samoupravnih interesnih skupnosti: za vzgojo in izobraževanje Rozika Gajič, za kulturno skupnost Irena Varga, za raziskovalno dejavnost Rudi Gal, za zaposlovanje Ignac Temlin, za pokojninsko-invalidsko zavarovanje Dušan Petrovič, za zdravstveno skupnost Jožica Draškovič, za telesno kulturo Marjan Dominko, za socialno skrbstvo Greta Pandur, za socialno varstvo Marija Dominko, za otroško varstvo Terezija Varga in za stanovanjsko skupnost Stefan Špilak.

V ožji predlog evidentiranih možnih kandidatov za nosilce vodilnih funkcij v občinski skupščini Ljutomer in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti so zajeli:

za predsednika skupščine občine Emil Kuhar, za podpredsednika Marija Prelog, za predsednika zbora združenega dela Milan Rožman, za predsednika zbora krajevnih skupnosti Alojz Jureš, za predsednika družbenopolitičnega zbora Alojz Vrščič, za predsednike skupščin samoupravnih interesnih skupnosti za vzgojo in izobraževanje Janez Kuhar, za otroško varstvo Leopold Horvat, za kulturo Anton Marinič, za telesno-kulturno skupnost Vinko Klemenčič, za socialno skrbstvo Justina Zenkovič, za socialno varstvo Milan Kemperle, za zdravstveno skupnost Vlado Ferenc, za stanovanjsko skupnost Oskar Likar, za cestno-komunalno dejavnost Rudi Sever, za požarno skupnost Stanko Štelcl, za raziskovalno dejavnost Marko Babič, za zaposlovanje Anton Jurša in za pokojninsko-invalidsko zavarovanje Stefan Tompa.

opravil — zdi se, da so največ moči porabili pri tehničnih oziroma izvedbenih opravilih — jih zdaj, ko ožijo sezname evidentiranih možnih kandidatov, čaka druga, sklepna in obenem nič manj naporna faza priprav na odločilno dejanje. Najprej se bodo po krajevnih konferencah SZDL sestala predsedstva in po organizacijah združenega dela izvršni odbori sindikata, kjer bodo podrobneje določili predlog možnih evidentiranih kandidatov za delegacije, obravnavali predloge za vodilne funkcije v občinski skupščini in samoupravnih interesnih skupnostih, oblikovali predloge za vodilne funkcije v krajevni skupnosti in delegate za skupščino in svet krajevnne skupnosti, se dogovorili za sklic zborov občanov oziroma delavcev po organizacijah združenega dela in kasneje izpeljavo temeljnih kandidacijskih konferenc, ki morajo biti po poslovniku opravljene najkasneje do 10. februarja. Sledila bo seja predsedstva občinske konference SZDL, kjer bodo pretresli potek temeljnih kandidacijskih konferenc, za tem pa morajo pripraviti redno sejo občinske konference SZDL, ki bo pretehtala možne kandidate za družbenopolitični zbor in določila listo. Sledila bo občinska kandidacijska konferenca, ki bo obravnavala predloge za vodilne funkcije v občini in republik in nato bodo med 11. in 14. marcem volitve v organizacijah združenega dela oziroma krajevnih skupnostih. Med 14. in 18. marcem se bodo zvrstila zasedanja novoizvoljenih delegatov. Druga seja občinske kandidacijske konference, ki jo bodo sestavljali novoizvoljeni delegati za občinsko skupščino, bo sledilo prvo zasedanje občinske skupščine in zasedanja skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, nato pa seja skupine delegatov za delegiranje Slovenije. Podoben postopek bo tekel v okviru sindikalne organizacije.

Pripravil: Branko ZUNEC

LJUDSKI KOLEDAR

Kadar je na Gornjem Seniku kakšna prireditev, ki jo obiščejo tudi gostje iz Slovenije, je dvorana v tamkajšnjem kulturnem domu pretesna za vse obiskovalce. Naš posnetek je nastal, ko so tam predstavili ploščo Porabje.

(Foto: J. G.)

Številni naročniki in bralci v Porabju so že težko pričakovali LJUDSKI KOLEDAR za leto 1982, ki ga izdaja Demokratična zveza južnih Slovanov na Madžarskem. Prejšnja leta so ga namreč dobili že v začetku decembra, tokrat pa šele po novem letu. (Zamuda je menda nastala v tiskarni).

Koledar je skupen za Srbe, Hrvate in Slovence, ki živijo v ljudski republiki Madžarski. Če ga prelistamo, ugotovimo, da se bistveno ne razlikuje od prejšnjih, saj tudi letos seznanja bralce z najpomembnejšimi dogodki v lanskem letu na področju družbenopolitičnega in kulturnoprosvetnega življenja pripadnikov narodnosti, poseben poudarek pa je dan tudi sodelovanju z matično domovino — Jugoslavijo.

Slovenski del koledarja obsega 42 strani, kar je največ doslej. Tukaj lahko preberemo prispevke o dejavnosti komisije za narodnosti pri izvršnem svetu Železne županije, Prešernovem dnevu v Porabju, sodelovanju visoke učiteljske šole v Szombathelyu s pedagoško akademijo v Mariboru, o dolgoletnem aktivizmu Demokratične zveze južnih Slovanov Jožetu Bediču iz Slovenske vasi, razvoju potrošniško-prodajnih združenj v Porabju, borovem gostovanju v Slovenski vasi in o taborjenju pionirjev ob Blatnem jezeru. Sledi še predstavitev prekmurskih pisateljev Miška Kranjca in Ferda Godine, hkrati pa sta objavljena tudi odlomka iz njunih del — Kranjčeva Po-

vest o dobrih ljudeh in Godinova novela Dva človeka. Ob koncu slovenskega dela koledarja pa je še nekaj strani za učence in razvedrilo.

Pa izluščimo nekaj misli in ugotovitev iz uvodnega prispevka — DEJAVNOST KOMISIJE ZA NARODNOSTI PRI IZVRŠNEM SVETU ŽELEZNE ŽUPANIJE — katerega avtorica je znana aktivistka med porabskimi Slovenci in tudi članica omenjene komisije Irena Barber iz Dolnjega Senika. Med drugim ugotavlja, da ta komisija predvsem skrbi za zagotavljanje pogojev za pouk v materinem jeziku in za nemo-teno negovanje ter razvijanje narodnostne kulture in tradicij. V minulem 11-letnem obdobju je komisija večkrat ugotovila, da raven narodnostnega šolstva v Porabju ne odgovarja času in zahtevam, zato je sprejela predlog Demokratične zveze južnih Slovanov, da je treba čimprej ustanoviti dvojezične madžarsko-slovenske osnovne šole. Tako bodo predvidoma do leta 1983 v Monoštru zgradili novo dvojezično osemletko. V zvezi z dejavnostjo komisije pa se krepijo tudi stiki porabskih Slovencev z matično domovino. Komisija je namreč vzpostavila zelo dobre in prijateljske stike s komisijo za narodnosti, ki deluje pri pomurskem medobčinskem svetu socialistične zveze. Obe komisiji sta doslej že nekajkrat imeli skupne sestanke, na katerih so si člani izmenjali izkušnje na področju narodnostne politike v Pomurju in Porabju.

Posebno veliko pozornost posveča komisija za narodnosti pri izvršnem svetu Železne županije pouku na dvojezični osnovni šoli Drago Lugarič v Lendavi, ki naj bi služil za zgled bodoči dvojezični osnovni šoli v Monoštru.

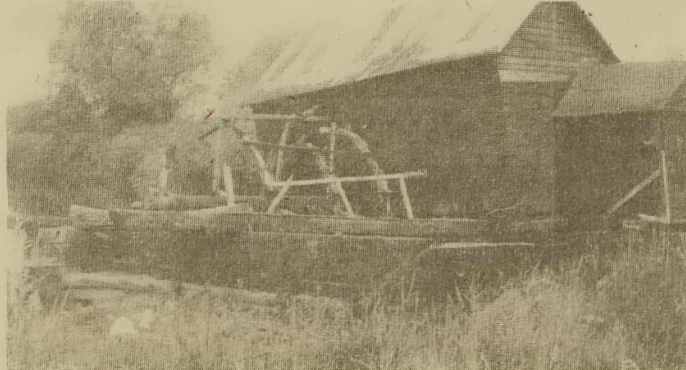
JOŽE GRAJ

KAKŠNA BO USODA POSLEDNJEGA MLINA Z MURE?

Mladostna objestnost ogroža mlin

Več deset mlinov na reki Muri je davno od tega mleto z muko pridelano zrnje naših kmetovalcev in s svojo idiliko dajalo pečat takratnemu času. Danes te idilike ni več, ostal je le rečni mlin, ki ga je za zanamce 1976. leta odkupila kulturna skupnost in ga po-

stavila v gramoznico ob cesti Lendava — Mursko Središče. Strokovni delavci muzeja so leta in leta skrbno bedeli nad mlinom, popravljali so ga, zamenjevali ključavnice, ki so

Poslednji ohranjeni rečni mlin sameva v gramoznici ob cesti Lendava — M. Središče. Prepuščanje zobu časa in mladostni objestnosti. Ali ga bomo znali ohraniti za prihodnje rodove?

Foto: Jani D.

IVAN KRANJEC JE RAZSTAVLJAL

Realistična upodobitev narave

Ivana Kranjca, ki se je pred 69 leti rodil v Veliki Polani, sedaj živi v Ljubljani, poznamo kot aktivnega družbenopolitičnega delavca. Domačinom, torej Polančanom, pa se je pred kratkim predstavil kot slikar.

»Z likovno umetnostjo se ukvarjam že dolgo, vendar le občasno. Pač nisem uspel najti časa, da bi se slikanju posvetil daljši čas. Leta 1970 pa se je končno premaknilo na bolje: tudi za slikanje sem naposled našel čas. Slikam najrajši naravo. Največ slik sem naredil v okolici rojstne vasi; upodobil sem tudi znani Copekov mlin, kjer je bil ustanovljen prvi odbor OF za spodnji del Prekmurja. Veseli me, da je razstava mojih likovnih del naletela v Veliki Polani na dober odziv, saj si jo je ogledalo veliko občanov. To me spodbuja, da bom z upodabljanjem še nadaljeval. Še več: vpisan sem na akademiji za likovno umetnost in bom skušal študij pospešiti. Ta razstava oziroma odziv občinstva sta me spod-

Ivan Kranjec pred sliko, na kateri je upodobil Copekov mlin.

Foto: Š. P.

budila, da se bom ob priliki še predstavil s svojimi deli svojim Polančanom.

Tako torej Ivan Kranjec. Naposled, na jesen življenja, torej v času, ko je prišel v zaslužni pokoj, je našel čas tudi zase — za svoj hobi — slikarstvo. Njegove upodobitve so realistične, torej prikazujejo

mladnih lističev bližnjih topolov, uglajene verze pesnika domačih logov Manka Golarja. ...

Takšna je peta brošurica »Oči in srce«, ki so jo tudi tokrat opremili z likovnimi deli lanskeletne slikarsko-kiparske kolonije.

Ceprav tudi 60.000 dinarjev, kolikor bo skupno veljalo 2.000 izvodov, niso mačje solze, je vendarle znesek samo senca velikega pomena, ki ga ima brošurica. Kajti postala je gonilo literarne aktivnosti v občini, že po prvih številkah pa je dokazala, da postaja zanimiva tudi izven občinskih meja.

Glavni in odgovorni urednik brošurice je Andrej Coklin, sicer tudi tajnik DPD Svoboda, ki je peto številko tudi tehnično uredil.

Tudi letos bodo nekaj izvodov odkupile preostale DO v občini in družbenopolitične organizacije.

J. Kurbus

kulturni koledar

ČETRTEK, 21. JANUAR

MURSKA SOBOTA — V grajski dvorani se bo ob 8.00 uri začela občinska revija lutkovnih skupin. Prva se bo predstavila skupina VVZ Murska Sobota z igrico Koko sta se igrala muca in psiček, ob 10.00 si bodo obiskovalci lahko ogledali predstavo igrice Grdi maček v izvedbi PIKUD OŠ Dokležovje, ob 11.00 pa še igrico Fidl-Fadl, ki jo bo prikazala skupina OŠ Edvard Kardelj iz Murske Sobote. V predprostorih grajske dvorane pa bodo odprli razstavo lutk.

LJUTOMER — V okviru 2. tedna kulture bosta ob 15.00 v domu kulture nastopila amaterska gledališka igralka Julka Bezjak in Ljubo Kralj iz Ljutomer, in sicer bosta prikazala odlomka iz monodrame Intervju, gledališka skupina z gimnazije Fran Miklošič Ljutomer pa se bo predstavila z igrico Pepelka.

PETEK, 22. JANUAR

LJUTOMER — V domu kulture se bo končal 2. kulturni teden, ki ga organizira PIKUD OŠ Ivan Cankar Ljutomer. Ob 15.00 bodo nastopili šolski pevski zbor, vokalna skupina in glasbeniki v sodelovanju z glasbeno šolo Ljutomer.

LENDAVA — Ob 17.00 bodo v galeriji na lendavskem gradu odprli likovno razstavo skupine 676, ki jo sestavljajo mladi pomurski likovni umetniki.

NEDELJA, 24. JANUAR

RADENCI — V kongresni dvorani hotela Radin bo v okviru prireditev V nedeljo dopoldne koncert na citre v izvedbi gostje Rozalije Peterka.

V razstavnem salonu hotela Radin pa bo še do 5. februarja odprta likovna razstava Tjane Košir iz Ljubljane.

uspešnice

V knjigarni Dobra knjiga v Murski Soboti so bile v minulem tednu najbolj iskane naslednje knjige:

SARTRE — Izbrana dela 1 — 7 (Cankarjeva založba)
WANDA BONADO — Pletenje (Založba Lipa Koper)

VITAN MAL — Čarodejni novič (Mladinska knjiga Ljubljana)

RADENCI

USPELA GLASBENA PARADA

V kongresni dvorani hotela Radin v Radencih je bilo od minulega torka do četrtega srečanja plesnih orkestror jugoslovanskih radijskih postaj pod naslovom 7. GLASBENA PARADA RADENCI 82. Prireditev je uspešno potekala vse tri večere pa tudi obisk je bil zelo dober. Velja omeniti, da se je letos srečanja udeležil poleg plesnih orkestror iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Sarajeva, Skopja in Novega Sada prvič tudi orkester iz Prištine.

J. G.

Štefan Prša

Namesto noneta kvartet

Včasih so imeli na Tišini nonet, vendar se je nekaj pevcev poslovilo, zato so ostali pri kvartetu. Pevce še naprej pripravlja za nastope Ladislav Gjerek. Sestal je sicer manjši, vendar se člani trudijo, da bi se pod dobrim vodstvom temeljito pripravili za nastope, ki jih tudi v letošnjem letu, zlasti ob proslavah, ne bo malo.

Ljubiteljske dejavnosti v KUD Ludvik Rogan torej ne bodo zanemarili. To dokazuje s pogostimi vajami v teh zimskih dneh.

frku

— HODOŠ —

Vino in Rabljena krsta

Dramska skupina KUD Őrség na Hodošu, ki se je v lanskem sezoni dokaj uspešno predstavila z igrjo Zaroka (Kéz fogó), se tudi sedaj pod vodstvom Lajoša Orbana vneto pripravlja za nastop na odru. Študirajo kar dve igri, tako da so se lahko vključili domala vsi igralci iz lanske predstave. Tokrat bodo prikazali igri Rabljena krsta (Használt koporsó), v kateri bo nastopilo 13 igralcev, in Vino (Bor), v kateri sodeluje 8 igralcev.

J. G.

V Lipi komasirali 420 hektarjev zemlje

Krajevna skupnost Lipa sodi med manjše na beltijskem območju, saj šteje le okrog 800 prebivalcev, vendar pa je življenje v kraju zelo razgibano. O tem smo se lahko prepričali na nedavnem obisku, ko smo se pogovarjali s krajevnimi funkcionarji — inž. Jožetom Bojnecem, predsednikom skupščine KS, Alojzom Žerdinom, predsednikom sveta KS, in Štefanom Zadravcem, predsednikom KK SZDL. V preteklem obdobju so v kraju ob razumevanju večine krajanov mnogo postorili, dokaj smelo pa so si tudi zastavili program dela za naprej.

REFERENDUMSKI PROGRAM DOSLEDNO URESNIČUJEJO

V krajevni skupnosti Lipa so v celoti uresničili v referendumskega programa zastavljene naloge in skrbno gospodarili s sredstvi samoprispevka, tako da jim je nekaj denarja še ostalo. V preteklem obdobju so v kraju asfaltirali vse ulice v dolžini 3,6 kilometra, kar jih je veljalo okrog 1,4 milijona dinarjev, s tem da so opravili veliko prostovoljnega dela in prevozov. Uredili so notranjost vaškega doma, v katerem se dogovarjajo za delo krajeve skupnosti in družbenopolitične organizacije ter društva. Nekaj sredstev pa je krajevna skupnost primaknila tudi gasilskemu društvu za nabavo novega avtomobila.

IZ 2.700 MAJHNIH PARCEL NASTALO 600

V Lipi, ki je znana po proizvodnji krompirja, saj imajo kmetovalci za približno 100 hektarjev sklenjenih pogodb v KZ Panonka — TZE Beltinci in ustvarjajo tudi največ tržnih viškov na beltijskem območju, so se lotili obsežnih komasacijskih del. Izvedli so jo na 420 hektarjih in s tem iz 2.700 razdrobljenih parcel dobili 600 velikih. Ostalo je nekaj majhnih parcel lastnikov iz drugih katastrskih okolišev. Komasacijska dela so tako omogočila boljše in cenejšo obdelavo zemlje, pa tudi racionalnejšo uporabo kmetijske mehanizacije. Na ta način so tudi povečali pridelek, saj so samo v lanskem letu proizvedli za 50 vagonov več krompirja kot prejšnje leto. Povečala pa se

Vaški dom v Lipi, kjer je tudi trgovina in prodajalna KZ Panonka, ter neizkoriščena zgradba bivše osnovne šole.

je tudi proizvodnja sladkorne pese in ostalih pridelkov, ki jih gojijo. V prihodnje pa predvidevajo povečanje pridelka za polovico. S komasacijo so odpravili plevel, ki se je širil ob mejah med majhnimi parcelami in vplival na količino pridelka.

SPREJET SREDNJEROČNI PROGRAM

Z nedavno uspešno izvedenim referendumom za sprejem samoprispevka so si v krajevni skupnosti Lipa začrtali srednjeročni razvoj kraja. Iz sredstev samoprispevka nameravajo na že asfaltirane ulice potegniti še fino asfaltno prevleko, kar jih bo veljalo okrog 2,4 milijona dinarjev. Lotili se bodo urejanja telefonije, saj je ta krajevna skupnost edina, ki na beltijskem območju nima telefonske povezave. Kot kaže pa bodo to vprašanje lahko reševali že letos z nastavitvijo nove telefonske centrale v Beltincih. Trenutno želi imeti telefon 47 krajanov. V letošnjem letu nameravajo začeti z razširitvijo skladišča KZ Panonska — TZE Beltinci in urediti fasado na vaškem domu. V programu

imajo tudi zgraditev dodatnega transformatorja, saj eden sam ne zadošča več. V krajevni skupnosti Lipa si tudi prizadevajo, da bi v prostorih bivše osnovne šole, ki so neizkoriščeni, trgovsko podjetje Potrošnik uredilo trgovski lokal z bifejem, saj je sedanja trgovina premajhna, v kraju pa pogrešajo tudi gostinski lokal.

RAZGIBANA DRUŠTVENOST NA DEJAVNOST

Poleg krajeve konference SZDL in krajeve skupnosti, ki sta zelo aktivni, v kraju zelo uspešno delujejo tudi: KUD, gasilsko društvo in nogometni klub. V okviru KUD deluje mešani pevski zbor, ki se pripravlja na nastope, in pa šahovska sekcija, ki ima v svojih vrstah nekaj odličnih šahistov. Prav tako v okviru KUD deluje dramska sekcija, ki pripravlja celovečerno igr. Zelo aktivni so tudi gasilci in nogometni klub, katerega moštvo nastopa v prvi medobčinski ligi. Tekmujejo pa tudi pionirji in mladinci. V lanskem letu so nogometaši zgradili klubske prostore, veliko dela so opravili prostovoljno.

Feri Maučec

IDILIČNA VASICA SREDI SLIKOVITIH SLOVENSKEH GORIC — LORMANJE

LJUBEZEN DO ZEMLJE

Že pred leti, ko sem se prvič mudil v tistih lepih in s sodobno industrijo še ne okrnjenih krajih, sem spoznal, kako pridni so tamkajšnji domačini, kako skrbno urejajo svoje kmetije in negujejo ilovnato zemljo, ki jim daje kruh.

Prav takšni so tudi Lormančani. Svoje kmetije so sicer z leti opremili z najrazličnejšimi kmetijskimi in drugimi stroji, toda od zemlje se niso ločili. Nasprotno, morda so danes, ko smo o dragočnosti zemlje in njenih naravnih danostih spet začeli poglobljeno razmišljati, te misli pa vpletli tudi v posamezne razvojne programe občin in republik, še boljše povezani z njo. Zemlja daje najosnovnejši zaslužek za življenje praktično vsem domačijam v vasi, ki sicer šteje komajda 25 gospodinjstev.

MALA VAS Z VELIKIMI USPEHI

Tako bi lahko zapisali za dosedanje aktivnosti in prizadevanja tamkajšnjih krajanov. Čeprav vse svoje skrbi najprej namenijo zemlji, ki jo obdelujejo, so vendar imeli čas tudi za urejanje svojih hiš, za elektrifikacijo, zgraditev vodovoda, urejanje skupnega pašnika, ceste... Že pri KS Lenart, kamor sodi vasica Lormanje, so nam povedali, da za selek nič ne zaostaja po svo-

ima prav do današnjih dni ohranjenih nekaj starih značilnosti, kot so vaška slatina, ki je v zadnjem času — žal — vse bolj prepuščena propadanju, skupni pašniki, na katerih se poleti pase živina iz tamkajšnjih hlevov, v vasi pa imajo kljub traktormu še vedno tudi nekaj konjev.

POSEBNOST STRNJENE VASICE

Čeprav v lepih krajih slovenskogorske pokrajine skorajda ni vasi, kjer že od

Lormanje je majhna, toda idilična vasica sredi Slovenskih goric. Samo 25 domačij sestavlja to lepo strnjeno naselje KS Lenart.

jih aktivnostih za večjimi naselji v KS. Tajnik KS Slavko Jančič pa je še dodal:

»Čeprav mala vas ima lepe načrte. Tudi doslej so domačini v njej s skupnim delom in močmi, pa z denarjem, ki smo ga izdvojili v KS in občini, veliko naredili. Urejevali so ceste, mislili na vaški most in uredili avtobusno čakalnico...«

V lanskem letu so samo za gramoziranje krajevnih cest namenili 20.000 dinarjev, kar sicer ne pomeni veliko, toda v mali vasi, kot je Lormanje, so ta denar gospodarno porabili. Predsednik vaškega komunalnega odbora Vinko Rop o tem takole:

»Čeprav se naš odbor sestaja po potrebi ali pa vsaj vsake 3 mesece, pa lahko rečem, da smo doslej sleherno akcijo dobro zastavili. Nikoli nismo imeli težav, če je bilo potrebno organizirati prostovoljno delovno akcijo, če smo urejevali ceste, ki jih imamo v vasi okrog 5 kilometrov, obcestne jarke in še kaj.«

VSE VEČ MLADIH GOSPODARJEV

Se nekaj razveseljuje v tej vasi. V zadnjih letih so kar nekaj kmetij prevzeli mladi gospodarji — sinovi očetov, ki jim je ljubezen do zemlje vcepljena najbrž odar obstaja njihov rod... Se se bo ohranila tradicija dedov... Tekst in foto: Janez Kurbus

Tako, kot predsednik Rop, ima tudi večina preostalih gospodarjev v vasi mešane kmetije. Vasica pa

Tudi v to vasico je prodrla sodobnost današnjega sveta. Konje, ki jih v vasi sicer še imajo, so zamenjali traktorji, namesto starih hiš pa si mladi gospodarji postavljajo nove.

BENEDIKT

NOVA GASILSKA CISTERNA

Čeprav šteje gasilsko društvo v Benediktu le okrog 40 aktivnih članov, pa se vendarle lahko pohvali s pestro dejavnostjo v preteklem letu. Ne le da so skozi vseh minulih 12 mesecev budno pazili na preteče ognjene nevarnosti in druge nesreče, pač pa so tudi sicer veliko naredili na področju večanja požarno-varnostne kulture krajanov, izobraževanju članstva ter pridobivanja sredstev in nove opreme.

Tajnik domačega gasilskega društva v Benediktu Franc Zimič, ki je hkrati tudi tajnik Občinske gasilske zveze Lenart, je s ponosom pripovedoval o minulih dosežkih domačih fantov in deklet v gasilskih uniformah.

„Res smo si v zadnjem obdobju prizadevali storiti kar največ, temu ustrezni pa so seveda tudi rezultati, ki smo jih zabeležili. Zagotovo ne smemo zanemariti osebnega dela članov in članic, ki delujejo v treh desetih. Po aktivnosti in rezultatih tekmovanj sodimo v sam vrh v naši občini.“

V občini Lenart so v preteklem letu ustanovili tudi gasilske enote civilne zaščite v posameznih krajih oziroma družtvih, prav skupina iz Benedikta

pa se je na tekmovanju, ki so ga pripravili, izkazala za najboljšo.

„Pred leti smo odprli tudi nov gasilski dom, dve leti nazaj vanj postavili novo kombi-orodno vozilo TAM 2000, v mesecu novembru 1981 pa smo našo opremo obogatili še s cisterno. Tudi ta gasilski avtomobil — TAM 125, zmogljivi-

vost cisterne pa je 4800 litrov — smo kupili s pomočjo vseh krajanov, SIS za varstvo pred požarom občine Lenart in s sredstvi, ki jih je primaknila domača KS.“

Da je pomoč krajanov domačim gasilcem zares obilna, priča podatek, da so od 1,28 milijona dinarjev, kolikor je namreč veljala nova cisterna, v društvu zbrali kar 40 odstotkov tega

zneska. Če zapišemo še, da tudi kreditov niso koristili, potem jim zares ne gre oporekati gospodarnosti, s katero se ponašajo.

Potlej tudi s preostalimi načrti ne bo težav, kajti benediški gasilci načrtujejo še prizidek garaže k sedanjemu domu pa tudi opremo želijo še dopolniti.

Janez Kurbus

Varstvu okolja več skrbi

V lendavski občini ugotavljajo, da je področje varstva okolja še premalo vključeno v razvojne načrte organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti. Težišče delovanja in skrbi za varstvo okolja naj bi bilo v sekcijah za varstvo okolja pri krajevnih konferencah SZDL, žal pa te sekcije, razen redkih, še niso začele. Posebno pozornost bi bilo potrebno posvetiti onesnaževanju tekočih voda in podtalnice, saj je od tega odvisna tudi preskrba z zdravim pitno vodo. Nesmotno se odpirajo tudi gramoznice, največ težav pa je pri organiziranem odlaganju odpadkov. Svet za varstvo

okolja pri občinski konferenci SZDL Lendava je lani apeliral na predšolske ustanove, šole in odrasle občane, naj se vključijo v konkretne akcije pri zbiranju papirja, odpadnih surovin, žal pa je na ugoden odmev ta apel naletel le v šolah in vrtcih, saj le-te dokaj pridno zbirajo papir, manj pa steklenice in druge odpadne materiale. Da bi se varstvo okolja vendarle izboljšalo, je občinska skupščina v lanskem letu imenovala tudi posebne komunalne redarje, katerih naloga je, da uresničujejo določila občinskega odloka o varstvu okolja in da v krajevnih skupnostih opozarjajo na ta

problem. Nekaj ugodnih premikov s tega področja je že zaznati, tako se v krajevnih skupnostih dogovarjajo o skupnem odlagališču odpadkov, o zavarovanju okolice vodnih črpališč, ter o nekaterih drugih akcijah, ki naj bi pomagale pri zaščiti okolja, v katerem živimo. Medtem ko se v krajevnih skupnostih vendarle nekaj dela, pa tega ni opaziti v organizacijah združenega dela, kot da pri njih ni pomembno, v kakšnem okolju delavci delajo. Letos bi prav zaradi tega morali varstvu okolja v OZD posvetiti več pozornosti, ne le na papirju temveč s konkretnimi akcijami. Jani D.

Utrjeno sodelovanje s kmetovalci

Kmetijska zadruga Ljutomer-Križevci ima sedež v Križevcih pri Ljutomeru. Pred dnevi, ko sem obiskal to zadrugo, so mi njeni vodilni delavci postregli z mnogimi informacijami, na podlagi katerih sem spoznal, da gre za zadrugo, ki je uspela zelo utrjeno sodelovanje s kmeti. Pa ne le s tistimi, ki živijo na desnem bregu Mure, torej na območju, koder je njeno uradno proizvodno-kooperacijsko področje, ampak tudi z mnogimi kmetovalci iz bližnjih vasi Prekmurja.

Kmetijska zadruga Ljutomer-Križevci ima poleg delovne skupnosti skupnih dejavnosti še temeljno organizacijo združenega dela Mursko polje, ki ima organizirano lastno proizvodnjo. Le-ta poteka v tako imenovanih poslovnih (in obračunskih) enotah: perutninske farme (Borejci, Bučecovci in Bučkovi), Valilnica Ključarovi, Poljedelstvo Veržej in Sadjarstvo Radoslavci. Združuje pa tudi dve temeljni zadrugi organizaciji.

V perutninarskih farmah v treh krajih imajo 97 tisoč kokoši nesnic, od katerih letno znese ena poprečno 140 jajc. Večino jajc gre v valilnico, kjer letno prikaže na svet okrog 11 milijonov piščančkov. Le-te prodajajo v večini Agromerurju, ki jih potem dostavlja svojim kooperantom, ki imajo piščančje farme. Ob tem pa seveda ne zanemarjajo posamičnih kupcev. Valilnica namreč prodaja enodnevne piščance tudi posredno (prek zadrug) ali pa direktno (nakup pri proizvajalcu) manjšim kupcem, predvsem kmečkim proizvajalcem, ki kupijo po nekaj deset piščancev in jih redijo za lastne potrebe. Pravzaprav, pravijo v zadrugi, ti posamični kupci sploh niso zanemarljivi, ampak pomembni odjemalci. Vprašanje pa je, kako bo zdaj, ko ni dobili v drobni prodaji krmil za piščance. V zadrugi se upravičeno boje, da bo nakup s strani posameznih kupcev močno upadel, s tem pa bo tudi velik izpad v proizvodnji za domače gospodinjke potrebe. V zadrugi so celo izračunali, da bomo kmetije na svojih dvoriščih v Pomurju letos zaradi pomanjkanja krmil za piščance spitali 1.200 ton manj piščancev, kot so jih lani in v prejšnjih letih. Posledica tega bo (ker smo se pač na piščančje meso, ki je v primerjavi s svinjskim še poceni, navadili), da bo velik naval v trgovinah. Perutnino bodo primorani torej kupovati tudi tisti, ki bi jo za svoje potrebe lahko spitali kar sami. Utegne se zgoditi, da to zimo in pomlad v valilnici v Ključarovcih ne bodo prodali toliko enodnevnih piščancev kot v prejšnjih letih. Kar na hitro se pač ni mogoče usmeriti na druga območja, dasiravno tudi izvenpomurskih krajev ne zanemarjajo; enodnevne piščance prodajajo namreč tudi v ostale slovenske kraje in na Hrvaško.

Poslovna enota Poljedelstvo pa se ukvarja z rastlinsko proizvodnjo. Pšenico so posejali na 210 hektarjih, koruzo bodo spomladaj sejali na površini 190 hektarjev, sladkorni pesi bodo namenili 160, ovso pa 50 hektarjev. V tozdu Mursko polje si prizadevajo za povečanje družbenega sklada zemljišč. Tako letno povečujejo površine v poprečju od 15 do 20 hektarjev.

V Radoslavcih pa imajo 35-

hektarski nasad jablan sorte Jonathan in zlati ter rdeči delišes. Lani so jih proizvedli kar 700 ton. Sadovnjak nameravajo razširiti v bližnji prihodnosti za 20 hektarjev.

Sedaj pa nekaj besed o dejavnostih temeljnih združenih organizacij Klas Križevci pri Ljutomeru in Kmetovalec Ljutomer. Vanju je vključenih okrog 3 tisoč članov oziroma kooperantov, od katerih je 480 usmerjenih v specialno tržno proizvodnjo. V največ primerih je to govedoreja. Zadruga je tako uspela lani odkupiti okrog 3 tisoč pitancev. Močno razvita je tudi prašičereja, sicer kooperanti ne bi lani dobavili 16 tisoč bekonov. Da se izplačajo krave molznice, dokazuje tudi 7 milijonov in 500 tisoč litrov odkupljenega mleka. To so le nekateri na področju odkupa. Prezreti pa ne smemo tudi rastlinske proizvodnje. Kmetije sicer namenljajo največ površin pridelovanju koruze za potrebe živine, ob tem pa ne zanemarjajo tudi setve sladkorne pese. Spomladi bodo kooperanti posejali to poljščino na površini 200 hektarjev. Zelo dobro so se odrezali tudi na področju pridelovanja pšenice; pogodbeno so jo posejali na 520 hektarjih.

Kmetijska zadruga Ljutomer-Križevci stremi za tem, da bi resnično postala organizacija združenih kmetov, torej, da bi se jim čimbolj približala in da bi imeli kooperanti oz. člani zadruge kar največjo besedo pri nadaljnjem razvoju. Med ta stremjenja je treba uvrstiti tudi prizadevanja za postopno uveljavljanje dohodkovnih odnosov. Zaenkrat je žal še vse po starem. Vzroki za to so predvsem objektivni.

Območje, ki ga pokriva ljutomersko-križevska zadruga, je razmeroma dobro pokrito s prodajalnami reprodukcijskega materiala. Te so namreč v Veržej, Grlavi, Razkrižju, Ljutomeru, Križevcih, Radoslavcih, Bučkovi in Berkovcih.

Ob koncu sestavka še nekaj besed o melioracijah in komasacijah na območju te zadruge. Doslej so uspeli meliorirati več kot 500 hektarjev zemljišč, hkrati pa so parcele tudi komasirali, torej zložili v večje proizvodne enote. Na kraju samem (v Grabah) sem zvedel, da so posestniki zelo zadovoljni, saj imajo poslej namesto prejšnjih krpic večje kose zemlje, kjer je obdelovanje lažje, predvsem pa cenejše. V bližnji prihodnosti namerava KZ Ljutomer-Križevci meliorirati še 1500 hektarjev zemlje. Podobno kot ob prejšnjih tovrstnih posegih, si bodo tudi v prihodnje pomagali z mehanizacijo, ki jo ima poslovna enota tozda Mursko polje. Računica namreč kaže, da je z njihovimi stroji opravljeno delo za polovico cenejše kot pa, če se ga lotijo druga podjetja.

Š. SOBOČAN

KMET BREZ ZEMLJE

Takoj v začetku tega pisanja moram povedati, da sta Olga in Jakob Šteber iz Črnc pri Apačah prijetna sogovornika. Zaposlena sta v Kmetijskem kombinatu Radgona, TOZD kmetijstvo Črnci. Že več kot 20 let delata pri živini. Olga oskrbuje teleta, Jakob pa ima opravka z molžo. S svojim delom sta zelo zadovoljna, saj je, v primerjavi z leti nazaj, dokaj olajšano. Posebej naj izpostavim le molžo: ročna molža je bila naporna, strojna pa je razmeroma lahka. Njun delavnik ni strnjen v osem ur, ampak imata deljeni delovni čas: zgodaj (ob 3.30 uri!) in pozno popoldne. Seveda pa večkrat pride tudi kaj vmes, recimo: na poti je novorojenček, potem je treba pač priskočiti ne glede na uro.

Olga, ki bo čez kako leto šla v pokoj, in mož Jakob imata izredno veselje do dela pri živini. Če bi ne bilo otako, potem ne bi vztrajala 20 let na črnskem posestvu in več let v Voj-

Izkušnje kmetovalcev

vodini, kjer je Jakob rojen. Tudi tam sta delala (in se spoznala) v kmetijstvu oziroma živinoreji. Šteberjeva sta bila zelo skrbna, sicer si ne bi uspela postaviti lepe hiše in izolati otrok. Dokaz, da se ne bojita žuljev, je tudi odločitev, da se lotita vzreje plemenskih svinj oziroma pujskov. V letih 1971—76, ko sta gradila hišo, sta hkrati pozidala del dvorišča za svinjske hleve. Najprej je nastal objekt 15 x 7 metrov, pozneje pa še prizidek 15 x 4 metre. V slednjem spuščata

Olga in Jakob Šteber iz Črnc pri Apačah sta lani dala na tržišče 300 pujskov, spitala pa sta tudi 8 bekonov. Do dela v živinoreji imata izredno veselje. Foto: Š. Sobočan

plemenske svinje tik pred kotitvijo Šteberjeva imata trenutno 25 plemenskih svinj in — seveda — merjasca. Lani sta prodala nekaj čez 300 pujskov-tekačev. posebej sta poudarila, da s to proizvodnjo ne bi bila tako učinkovita, ko ne bi dobro sodelovala s kmetijsko zadrugo, TZO Apače, in seveda z veterinarsko službo, ki skrbi za zdravstveno varstvo svinj. Tekaače prodajata zadrugi, od nje pa kupujeta osnovna krmila in seveda tudi koruzo. Lani sta uspela kupiti 10 ton koruze, ko je bila še po 8,5 dinarja za kilogram. Zdaj je seveda že precej dražja in če bi jo kupila sedaj, potem bi bil izkupiček pri tekačih precej slabši. Tako pa sta še kar zadovoljna. Tekaače prodajata težke do 25 kilogramov. Lani sta jih oddala, kot že rečeno, čez 300, torej za okrog 7500 kilogramov. Trenutno jima plačujejo za kilogram 105,00 dinarjev. Če bi bila taka cena za vse prodane odojke, bi lani iztržila ... Poskušajte sami izračunati! Jaz sem to storil in mi je račun pokazal lepo številko. Tudi vam bo! Ob tem pa vas rezultat ne sme zmeti. Upoštevati je seveda treba izdatke: krmila, koruzo, osnovno čredo ... Tekaači, kot veste, ne prihajajo sami od sebe, torej so potrebne plemenske svinje. Te pa seveda niso poceni. Ena stane, trenutno seveda, 7 tisoč dinarjev. Vse niso »rodovitne«! So take, ki le enkrat ali dvakrat kotijo, le nekaj jih pet do sedemkrat.

Kmet brez zemlje! Ali je mogoče biti kmet, torej tržni proizvajalec, ne da bi imel zemljo? Seveda je to mogoče! Konkreten primer za to sta Olga in Jakob Šteberjeva iz Črnc. Svoje zemlje nimata, pa kljub temu dajeta tržišču več kot 7 ton tekačev. To je vsekakor lep dosežek. Posebej ga poudarjam zato, ker je na našem tržišču večkrat čutili pomanjkanje tekačev za nadaljnjo rejo. Vem za primer, ko je neko večje vzrejalšče bilo več mesecev prazno, ker pač ni bilo tekačev. 3000 tekačev, kolikor jih vzređita Šteberjeva, dasiravno nimata zemlje, je lep dosežek. Lahko ga postavimo za zgled vsem tistim, ki jamrajo, da pač na tej zemlji, kolikor je imajo, ne morejo nič proizvesti. No, ja, resnici na ljubo moram povedati, da Šteberjeva vse hrane za plemenske svinje in tekače le ne kupujeta, ampak obdelujeta 2 in pol hektarja zemlje, ki jo imata najeto. Zanimiv je tudi njun kolobar: koruza, ječmen, detelja ... Pridelki z najetih polj in nakupljena krmila oziroma koruza jima omogočajo ne le rejo plemenskih svinj, ampak tudi bekonov. Letno jih vzređita 8. To je seveda več kot pa je potrebno za gospodinjstvo, torej jih tudi prodajata. Še en dokaz več, da Šteberjeva rada delata.

Tisti dan, ko sem obiskal Olgo in Jakoba Šteberjeva, sem prevozil najmanj 100 kilometrov. Pot me je vodila skozi več pomurskih krajev. Med vožnjo sem se ozrl na marsikatero kmečko dvorišče in videl veliko praznih hlevov. Le zakaj niso polni? Mnogi bivši rejci pravijo, da zato ne, ker se proizvodnja ne izplača. Tega ne verjamem! Drugi spet vedo odgovoriti, da nimajo časa za pisanje, češ da so zaposleni. Tudi tega opravičila ni moč sprejeti. Zavrača ga primer zakoncev Šteber in mnogih drugih, ki hočejo, če ne za prodajo, pa vsaj za lastno oskrbo, spitali letno vsaj nekaj svinj. Upam si torej trdit, čeprav se bom marsikateremu zameril, da vzrok za mnoge prazne ali pa vsaj na pol prazne hleve na našem podeželju ne tiči v ekonomski računici, ampak v dejstvu, da so se v marsikateri kmečko-delavski družini že »pogospodili« in se jim zdi pisanje prašičev umazano delo. Seveda pa nimajo nič povedati čez svinjsko pečenko. Ta pa je dobra, kaj?

Š. SOBOČAN

V Sloveniji bodo pridelali več vrtnin

Tudi vrtnarska proizvodnja se vključuje v srednjeročni program razvoja kmetijske in živilske industrije. Nova usmeritev proizvodnje zelenjave načrtuje, da čim več potreb Slovenije pokrijemo z lastno proizvodnjo, znaten del proizvodnje pa bi lahko tudi izvozili.

Vrtnarstvo so pri planiranju srednjeročnega razvoja kmetijstva za obdobje 1981—85 izpustili. Izvršni odbor poslovnih skupnosti za sadje, krompir in vrtnine je zato dal pobudo, da je poslovna skupnost za vrtnine začela postopek za vključitev vrtnarstva oziroma proizvodnje zelenjave v srednjeročni program razvoja kmetijstva v Sloveniji. Proizvodne in trgovske organizacije so skupaj s predelovalno industrijo že zbrale podatke o proizvodnji, prodaji in predelavi vrtnin, na osnovi katerih bodo izdelali predlog oziroma program proizvodnje.

Na poslovni skupnosti za sadje, krompir in vrtnine so se dogovorili, da je potrebno organizirano pristopiti k proizvodnji vrtnin in s tem k boljši oskrbi slovenskih potrošnikov. V ta namen so zbrali podatke, kaj tržišče potrebuje, da bi na osnovi potreb organizirali proizvodnjo. Zbrali so že tudi podatke o izkušnjah ter na osnovi slednjih izračunali, kaj lahko v Sloveniji pridelamo za kritje lastnih potreb po sveži zelenjavi, tisti za predelavo in izvoz. Nove smernice razvoja

zelenjavne proizvodnje so naravnane tako, da čimveč vrtnin, ki jih ta čas dokupujemo iz drugih republik, pridelamo sami. Da bi dosegli ta cilj, bodo proizvodnji zelenjave namenili tudi potrebna sredstva. V prvi vrsti bo potrebno okrepiti pospeševalno službo, pripraviti rajonizacijo proizvodnje vrtnin v Sloveniji in nabaviti ustrezno mehanizacijo. Možnosti so vsekakor velike, potreben je le pravilen pristop. Dolgoročno gledano pa bo za uspešnost proizvodnje letno potrebno organizirati za znanega naročnika. Potrebno pa bo proučiti tudi možnost skladiščenja v hladilnicah. Načrtovalci te proizvodnje posebej opozarjajo, da bo potrebno spremeniti način zavarovanja vrtnin. Proizvajalci vrtnin oziroma poslovna skupnost za vrtnine se bodo pri republiških in zveznih organih zavzeli za pridobitev dovoljenja za uvoz semena novjših sort in hibridov vrtnin — primernih za pridelovanje v Sloveniji. Možnosti za proizvodnjo so v vsej republici — najugodnejši klimatski pogoji pa so na Primorskem in v Pomurju, kjer obstajajo možnosti ogrevanja rastlinjakov s termalno vodo.

Načrtovano proizvodnjo bodo v veliki meri vključili v izvoz. Ne gre namreč prezreti, da se v zadnjem času kažejo vse večje možnosti izvoza vrtnin kot so česen, hren, paradižnik, cvetača in podobno.

Boris Hegeduš

V KG Rakičan bodo izobraževali za potrebe dela

Na podlagi spoznanja, da je izobraževanje prilagojeno potrebam dela tudi investicija, bodo v DO KG Rakičan v kratkem pričeli s tečajem za traktoriste. Posamezniki so se prej težko odločali za izobraževanje ob delu v Mariboru.

Izvajalec tečaja bo Kmetijski šolski center Rakičan, ki je skupaj s Kmetijskim gospodarstvom pripraviel ustrezen program strokovnega dela tečaja. Splošno — izobraževalni del programa bo nadaljevanje letošnje akcije.

Program je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela in vsebuje ustrezna znanja iz motoroznanstva, strojeslovja, kmetijskega strojništva, agrotehnike.

Udeleženci bodo opravljali izpite in prejeli dokazilo o opravljenih izpitih.

Za tečaj, ki bo trajal 9 tednov, se je prijavilo 18 traktoristov z dolgoletno prakso iz TO Poljedelstvo in govedoreja Beltinci ter TO Poljedelstvo in govedoreja Lendava.

To bo prvi večji primer izobraževanja iz dela, ker bodo v tem času udeleženci prejeli osebni dohodek. Predavanja bodo v dopoldanskem času, in to od 11. januarja do 13. marca 1982. Za udeležence bodo organizirali prehrano v domu učencev, povrnili pa jim bodo tudi prevozne stroške.

Tudi ostale stroške tečaja bodo v celoti nosile kmetijske temeljne organizacije, iz katerih so udeleženci. Pričakujejo namreč, da se jim bo to v ustreznem času bogato obrestovalo ob kvalitetnejšem delu, boljšem vzdrževanju traktorjev in tudi zmanjšanju nesreč pri delu. Nekateri organizirali prehrano v domu učencev, povrnili pa jim bodo tudi prevozne stroške.

Akcija KG Rakičan bi lahko bila vzor tistim organizacijam, kjer še vedno niso spoznali prave vrednosti izobraževanja, ki vsebinsko izhaja iz potreb dela. Seveda pa samo spoznanje še ni dovolj, če med delavci ni ustrezne motivacije. Slednje pa je ena od pomembnih nalog kadrovskih služb, da usmerjajo izobraževanje za potrebe dela.

Ana Bugar

Boris Hegeduš

Dogovor med Košaki in ABC Pomurko

Pomurkine tovarnjake se iz Makedonije ne bodo vračali prazni

Za oskrbo potrošnikov na mariborskem območju bo klavnica Košaki vozila svinino iz Tetova ter tako zapolnila vrzeli v ponudbi. Tovarna mesnih izdelkov Košaki potrebuje za zadovoljitev potreb potrošnikov od 80.000 do 120.000 prašičev na leto.

Od tega je mogoče na odkupnem območju Tovarne mesnih izdelkov Košaki odkupiti le 40.000 prašičev, vse ostale količine pa dokupujejo v drugih republikah.

Za dobavo prašičev iz Tetova bodo Mariborčani združili 25 milijonov dinarjev za gradnjo farme pri kmetijski zadrugi Edinstvo v obliki dolgoročnega posojila z desetletno odpisno dobo. Te prašiče bodo klali v najbližji klavnici tako, da bodo v Maribor prevažali le svinjske polovice. Svinjske polovice bi po dogovoru z ABC Pomurko vozili tovarnjaki hladilniki, ki iz M. Sobote vozijo v Makedonijo piščance od tam pa se pogosto vračajo prazni. Tako bodo Košaki plačali prevoz le v eno smer, dogovor pa je ugoden tudi za Pomurko, saj se njeni tovarnjaki z dolgih poti ne bodo vračali prazni. B. H.

Pomurka bo postavila vlečnice v Kranjski gori

Kranjska Gora — ABC Pomurka bo v okviru svoje gostinske in turistične ponudbe, za razvoj katere bodo v letu 1982 namenili 165,419 milijonov dinarjev, v Kranjski gori zgradila žičnice oziroma vlečnice v vrednosti 40 milijonov dinarjev. Za gradnjo

z uvozom opreme. ABC Pomurka pa načrtuje v prihodnjih letih v Kranjski gori, kjer ima že tačas Pomurkina DO Gorenjka iz Jesenic precejšnje hotelske in gostinske zmogljivosti, investirati tudi v povečanje turističnih ležišč in sedežev v restavracijah.

KMETIJSKA POSPEŠEVALNA SLUŽBA

Vse več ustvar- jalcev

Ko govorimo in pišemo o informiranju in ob tem često navajamo možnosti težave in dileme, s katerimi se pri podajanju informacije, njenem oblikovanju in sprejemanju pogosto soočamo, nemalokrat pozabljamo na velike možnosti, ki se skrivajo v tako imenovanih tovarniških časopisih. Vse več jih je. Ob tem pa ne kaže pozabiti, da tudi njihova kvaliteta raste, da se izpopolnjuje tudi kader, ki — čeprav še v dobrih meri z začetnimi (ne) izkušnjami postaja vse pomembnejši člen informativne verige. Tudi prejemniki in spremljevalci tako podane informacije se vse bolj vključujejo — spomnimo samo na velik uspeh akcije „1000 delavcev-sodelavcev“ v Pomurju — in poleg golega dopisovanja vse pogostejše poskušajo tudi s svojim komentiranjem, spodbudnim ali kritičnim obravnavanjem nekega pojva ali dogodka v delovnem okolju. Obdobje, ko so v tovarniških časopisih pisali zgolj uredniki, nekateri vodstveni delavci in direktorji je že zdavnaj minilo, kajti vse več je takšnih časopisov (v vseh štirih pomurskih občinah!) delovnih kolektivov, v katerih se pod članki podpisujejo neposredni proizvajalci. Že zdavnaj ne več boječe in pod nekaj vrsticami, pač pa vse pogumneje tudi pod obširnejšimi zapisi.

Za samozadovoljstvo ni in seveda ne more biti časa, toda tudi v Pomurju smo vendarle na tem področju storili veliko. Da pišejo in ustvarjajo svoje časopise (saj ni nujno, da so to zgolj lepo oblikovana in v tiskarnah „izdelana“ glasila!) že v lendavski „INA-Nafti“, tamkajšnjem „Varstroju“, v „Elmi“, v turniški „Planiki“, v ljutomerskem „Tehnostroju“, „Imgradu“, „Mlekoprometu“, „Marle“, in morda še kje; da v sobotni občini ne zaostajajo v „Pomurskem tisku“, „Soboti“, „Muri“, „Panoniji“, itd. in da tudi v „Radenski“, „Gorenje-Elradu“, „Kmetijskem kombinatu“, „Kmetijski zadrugi“ in „Avtoradgoni“ piše vse več delavcev, so zagotovo izredno spodbudni in tudi obetajoči podatki.

Ob vsem tem pa kaže spomniti tudi na številne biltene, pa naj gre zgolj za poslovne ali tiste, ki so namenjene širšemu krogu bralcev, na v zadnjem času spet vse pestrejšo oglasne deske in nekatere prve, toda uspešne korake na področju tovarniških radijskih programov.

Čeprav gre za na videz drobne stvari, pa zagotovo v širšem pomurskem in slovenskem informativnem prostoru veliko pomenijo. Pomenijo uspehe, ki se zrcalijo tudi v dobrem samoupravljanju in poslovnih uspehih. Tista, res nekoliko zrabljena parola „Dobro informiranje-dobro samoupravljanje in gospodarjenje!“ še zmeraj velja. Morda v današnjih resnih gospodarskih časih, ko si (bi naj!) na slehernem področju prizadevamo za tem boljšimi ustalivenimi rezultati, še bolj?!!

J. Kurbus

SISI BOLJ UPRAVE KOT ZBORI

Na razgiban čas so uglasene tudi razgibane razprave. Ker je zdaj tak čas in take razprave, pojdemo v okviru naslovne teme — predvsem pa zato, da nam bo lažje — lepo po vrsti. Še bolje, od splošnega k posebnemu in posamičnemu.

»Pri uresničevanju vloge skupščin samoupravnih interesnih skupnosti kot enakopravnih zborov skupščin družbenopolitičnih skupnosti, kljub temu, da to vloga ustava SFRJ jasno določa, obstoje poskusi, da bi se zmanjšal njihov dejanski pomen prav pri enakopravnem odločanju z zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Zaradi nezadostno zgrajenih odnosov in mehanizma odločanja v samih samoupravnih interesnih skupnostih na eni strani in nezadostno zgrajene prakse glede njihovega pravočasnega vključevanja v skupščinski mehanizem in dajanja ustreznega pomena sklepom teh skupščin na drugi, se v dosedanjih praksi še niso uveljavile kot skupščinski zbori. Pri tem pa se v skupščini samoupravnih interesnih skupnosti, zlasti v njihovem izvršnem aparatu, zdaj zelo močno kaže birokratske centralistične tendence v njihovih notranjih odnosih. Namesto, da bi bile mesto enakopravnega samoupravnega dogovarjanja, nastajajo tendence, da bi bile nekakšen upravni organ.«

Kardeljeve teze iz Smeri razvoja odpirajo razsežnosti, ki smo jih v doslednejših prispevkih — tako v avtoritiranih člankih kot odmevih nanje — zgolj nakazovali, ne pa tudi jasno opredeljevali. Prav je, da to zdaj storimo z vidika delovanja in uveljavljanja samoupravnih interesnih skupnosti v pomurski regiji. Ustava namreč določa, da skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na področjih vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva (teh je šest: pokojninsko-invalidsko zavarovanje, socialno skrbstvo, zaposlovanje, otroško varstvo, stanovanska politika in starostno zavarovanje kmetov) odločajo enakopravno s pristojnimi zbori skupščine družbenopolitične skupnosti o vprašanih s teh področij, ki so v pristojnosti te skupščine. Poleg tega so možne še druge oblike skupnega sodelovanja. Vzemimo skupno obravnavanje posameznih zadev, izmenjava stališč in medsebojno obveščanje o važnejših vprašanih in podobno.

Možnosti je torej ničkoliko, le da se jih očitno premalo poslužujemo. Sila redki so primeri, da so se denimo sešli delegati zbora združenega dela občinske skupščine in delegati kate-re od skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Morda lahko izvajamo zdravstveno skupnost v Murski Soboti in kulturno skupnost v Gornji Radgoni in verjetno še kakšno.

Zal je do tega, da so na iste delegatske klopi hkrati sedli »sisovski« in »občinski« delegati prišlo izključno zaradi razporejanja in delitve finančnih sredstev, ne pa, ker bi to bila stalna praksa. In zakaj ni stalna praksa? Preprosto zato, ker že same skupščine samoupravnih interesnih skupnosti — z nekaj svetlimi izjemami — zlasti pa njihovi izvršni odbori ne delujejo kot bi morali. Eden od argumentov, da je temu res tako, je med drugim lanska poletna »serija« nesklepnih skupščin, isto pa se je primerilo tudi ob zadnjih zasedanjih.

Glede nesklepnosti kot neke vrste pasivnega odpora delegatov nemara še to, da jih utrujajo dolgovozna gradiva, ki jih vrh tega nemalokrat dobijo tik pred zdajci, dnevni redi z deset in več točkami, še najbolj pa, da se jih — enostavno rečeno — ne jemlje dovolj resno. Seveda pa del krivde, če ji sploh lahko tako rečemo, tiči tudi v samih delegacijah v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, ki se večkrat sploh ne sestajajo ali zgolj formalno in gre na zasedanje ali kar vodja delegacije ali delegat, ki ga na hitro, resda s šopom gradiv in malo pripravljene, pošljejo na skup-

ščino. Sliši se hudo kritično in posplošeno, vendar izkušnje kažejo, da drugače ni in da bo treba, posebej v novem mandatnem obdobju, veliko več storiti, da se vse omenjene slabosti in vrzeli odpravijo ali vsaj omilijo. Pa na stalno izobraževanje in usposabljanje delegatov ne kaže pozabiti.

Ob vsem tem je nekako samoumevno, da je v ospredje poudarjeno prišla vloga tajnikov samoupravnih interesnih skupnosti. Še več, tajniki so bili — ponekod pa so še — tisti, ki jim je bilo naloženo skorajda vse breme in odgovornost za nemoteno delovanje določene skupnosti. In kaj se je zgodilo? Spletom gornjih okoliščin in ker se pač iz svoje kože ne da, so (ne)hote postali tisti, ki razporejajo in odločajo, ki imajo v rokah celotno poslovanje skupnosti in s tem vse potrebne informacije. In kdor ima informacije, ta ima moč, to je najbrž danes že jasno. Če pa je ta moč delegatom odtujena oziroma nanjo nimajo vpliva in je je kvečjemu deležen ožji krog ljudi, recimo izvršni odbor skupščine samoupravne interesne skupnosti, potlej mirno govorimo — s Kardeljem — o izvršnem aparatu, ki kaže težnje po tem, da bi se centraliziral in birokratiziral, hkrati pa teži, da bi postala samoupravna interesna skupnost nekakšen upravni organ.

Ravno zato, da bi takim težnjam in pojavom prišli do živega in navsezadnje tudi zato, ker se v teh skupnostih obrne veliko našega, družbenega denarja, se je pokazala nujna po reorganizaciji. Ta pa bo — kot smo že razgnili — nesporno marsikje zelo boleče zarezala v organizem, ki se mu pravi samoupravne interesne skupnosti. Da pa bo dosegla namen — večjo in učinkovitejšo vpetost v delegatski sistem — bo moral obenem veliko bolj zaživeti celoten skupščinski sistem z izvršnimi organi, sočasno pa tudi družbenopolitične organizacije, kar bomo vzeli pod drobnogled kdaj drugič.

Branko ŽUNEC

Politično usposobljeni za sleherno situacijo

Ne pravimo zaman, da je idejnopolitično premalo usposobljen komunist kot bорец brez orožja, saj morajo biti člani zveze komunistov pripravljene za politično delovanje v sleherni situaciji in vsakem obdobju. Teorija marksizma in našega socialističnega samoupravljanja mora namreč komunistu-samoupravljalcu dati znanje za strokovno in politično aktivnost, za odločanje o pogojih in rezultatih dela, za reševanje problemov svojega življenjskega in delovnega okolja ter za spopadanje z negativnimi idejami, pojavi in vplivi. Tem pomembnim ciljem je tudi usmerjeno idejnopolitično usposabljanje komunistov v občinski organizaciji ZK v Murski Soboti za obdobje 1981/82.

Tako so že v jesenski sezoni izpeljali seminar za kandidate za sprejem v ZK, med katerimi je bila večina udeležencev sprejetih v članske vrste (skupno 21) lanskega decembra, in seminar za novosprejete članke ZK, in sicer v dveh skupinah s 50 slušatelji. Sedaj pa so tik pred začetkom občinske politične šole z 25 udeleženci, ki se bo začela konec januarja, trajala pa bo 120 ur in je večji del ob delu. Vsebinska tovrstnega programa usposabljanja je posebej koristna in nujna za tiste komuniste, ki so že ali bodo evidentirani za nosilce družbenopolitičnih in samoupravnih funkcij. S tem pa bi tudi uresničili zahtevo, da bo idejnopolitično usposabljanje eden od kriterijev pri kadrovanju.

Hkrati se je v seminar teorije in prakse marksizma, katerega izvajalec je študijsko središče CK ZKS za Pomurje, vključilo 11 komunistov iz murskosobotske občine. Ta oblika usposabljanja je za vse štiri občinske organizacije zveze komunistov v regiji, trajaja tri mesece, skupno število ur je 408 in je iz dela. Tu se bodo slušatelji seznanili s temeljnimi vprašanji teorije in prakse marksizma, s posebnostmi naše socialistične revolucije, našim ekonomskim sistemom in ekonomsko politiko, socialistično samoupravno ureditvijo in njeno družbeno funkcijo. Temeljno prizadevanje celotnega vzgojno-izobraževalnega dela v tej obliki usposabljanja komunistov pa mora sloneti na prežemanju teorije s prakso. Seveda pa morajo biti kandidati družbenopolitično aktivni in sposobni za intenzivni študij.

Nadalje bodo v začetku februarja pripravili seminar za novosprejete članke ZK v dveh skupinah, konec tega meseca pa bodo organizirali še seminar za kandidate za sprejem v zvezo komunistov, kjer pričakujejo udeležence iz srednjih šol in organizacij združenega dela v dveh skupinah. Ob tem, da bi naj v mesecu januarju imeli tudi seminar za sekretarje osnovnih organizacij zveze komunistov oziroma članke sekretariata OO ZK, ki so bili na novo izvoljeni. V času trajanja 9. kongresa ZKS, ki bo aprila, pa načrtujejo slovesen sprejem v zvezo komunistov.

Velik pomen pripisujejo v murskosobotski občini tudi

seminarju o samoupravljanju v združenem delu, ki bi ga naj opravili v mesecu marcu. Vanj bodo letos zajeli vodstvene in družbenopolitične delavce v organizacijah združenega dela iz gospodarstva. Vnovič bo tekel program dopisne šole marksizma, ki je namenjena komunistom, ki si želijo razširiti in poglobiti teoretično znanje o marksizmu in se obenem usposobiti za idejnopolitično delovanje na vseh področjih družbenega življenja. V aprilu pa bo izveden tudi program seminarja za organizatorje in usmerjevalce idejnopolitičnega usposabljanja komunistov v osnovnih organizacijah zveze komunistov.

Milan Jerše

Tesnejše vezi med šolami in OZD

Stanje vzgoje in izobraževanja v šolskem letu 1980/81 v lendavski občini je po mnenju izvršnega sveta skupščine občine zadovoljivo, doseženi so dobri rezultati, vendar je odprtih še nekaj vprašanih, ki jih bo potrebno reševati s pomočjo širše družbene skupnosti. Gre predvsem za to, da je še vedno premalo raziskav s področja dvojezičnega šolstva, če pa so take znanstvene raziskave že narejene, so le redko dostopne zainteresiranim in pripadnikom madžarske narodnosti in jih ni možno koristiti pri konkretnem praktičnem delu. Izvršni

svet je zaradi tega pozval vse institucije, ki se z raziskavami tega področja ukvarjajo, da svoje raziskave posredujejo pristojnim organom v občini, da bi jih lahko uporabili in vplivali na kvalitetnejši dvig dvojezičnega šolstva. V bodoče bo potrebno na kvalitetnejših osnovah skovati tudi tesnejše vezi med vzgojnoizobraževalnimi organizacijami in združenim delom, še posebej sedaj, ko je uvedeno usmerjeno izobraževanje. Šole so si v zadnjih letih močno prizadevale tudi za zbiranje sekundarnih surovin, zlasti papirja, to prizadevanje izvršni svet podpira

in meni, da bodo šole v bodoče tudi na tak način prispevale k stabilizacijskim naporom. Poleg svoje osnovne naloge — izobraževanja — pa so šole v preteklih dveh letih razvile tudi izredno pestro izvenskolsko dejavnost, tako na kulturnem, športnem in tehničnem področju. Dejstvo je, da so šole postale gonilna sila družbenopolitične aktivnosti v krajih, kjer delujejo. Tako naravnano aktivnost šol bo potrebno nadaljevati tudi v letošnjem in prihodnjih letih.

Jani D.

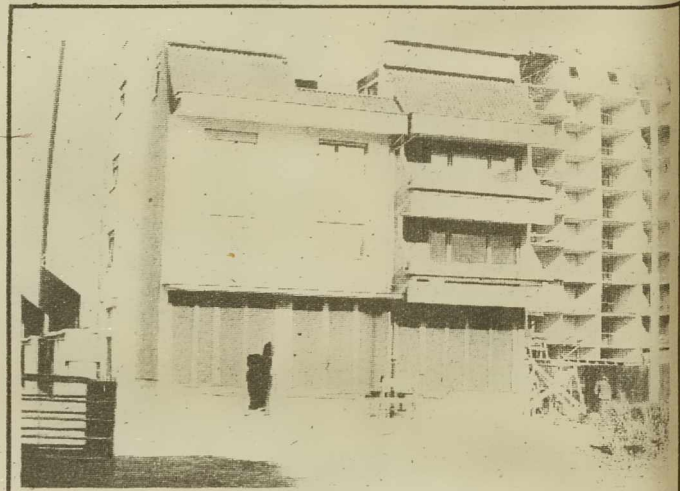
Kmetijci obljublja- jo več pridelkov

V lendavski občini menijo, da se bo kmetijska proizvodnja letošnjem letu povečala približno za 4 odstotke, s čimer bo mogoče uspešneje zadovoljevati domače potrebe in se vključevati v izvoz hrane. Od kod tako optimistične napovedi? Lani so s pšenico zasejali 3460 hektarjev zemljišč od tega v družbenem 580 in zasebnem sektorju 2880 hektarjev. Kmetijska zadruga naj bi sklenila pogodbe za proizvodnjo pšenice na 520 hektarjih, za organizirano akcijo naj bi v letošnjem letu zagotovili nekaj nad 1 tisoč ton pšenice, to pa je veliko več kot lani.

Proizvodnja koruze in sladkorne pese se bo še povečala, tako naj bi letos pridelali okoli 21 tisoč ton koruze in 20 tisoč ton sladkorne pese. Na področju živinoreje bo prednostna naloga povečanje osnovne črede, s čimer bi zagotovili stabilnejšo proizvodnjo.

V letošnjem letu naj bi opravili v zasebnem sektorju melioracije na površini 230 hektarjev nadaljevala pa se bodo tudi prizadevanja za komasacijo zemljišč v Pincah in drugih območjih, ki so predvidena v družbenem planu. Družbeni sektor bo letos odkupil 250 hektarjev zemljišč, in tako povečal proizvodnjo. Kmetijska zadruga se bo letos konkretnije lotila uveljavljanja nekaterih novih oblik kooperacijske proizvodnje, kot so skupna obdelava zemljišč, strojne skupnosti in proizvodnja govedi v skupnih hlevih. Vse to bo seveda možno ustvariti z doslednejšim izvajanjem kmetijske politike, s politiko cen in pravočasno pripravo planov, ki bodo usklajeni s cilji družbenega plana in družbenimi potrebami.

Jani D.

ŠE EN BLOK V MURSKI SOBOTI NARED — Na severni strani Lendavske ulice v Murski Soboti, kjer je novo stanovanjsko naselje, so 15. januarja prevzeli ključke prvi stanovalci drugega bloka z 61 stanovanji. Predračunska vrednost tega nadvse pomembnega objekta v pomurskem središču, kjer so glavna dela opravljali delavci Konstruktorja TOZD Gradbeništvo Pomurje, je znašala 60 milijon dinarjev. Hkrati je dokončno urejena tudi energetska preskrba stanovanjskega kompleksa, kjer bo skupno 318 stanovanj. V ozadju (na sliki) že nastaja tretji blok z 92 stanovanji, ki bo gotov do konca letošnjega maja.

Foto: M. Jerše.

Kdo skrbi za varstvo pri delu?

Če je verjeti organizacijam združenega dela lendavske občine, potem so najpogostejši vzroki za nesreče pri delu osebne narave: premajhne delovne izkušnje, slaba strokovna usposobljenost, nedisciplin pri delu, zanemarjanje rabe sredstev za osebno varnost itd. Toda ali je temu res tako? Kaj pa neprimerno delovno okolje, utrujenost proizvodnih prostorov, ropot, večji od dovoljenega, težko fizično delo in podobno? Veliko je namreč poškodb pri delu zaradi neuporabe predpisanih sredstev in opreme; toda ali odgovorni skrbijo, da bi bila disciplina delavcev, pri tem večja. Ni namreč dovolj, če delavca opozorijo na nevarnost poškodb, ko stopi na delovno mesto. Kadrovska zasedba v službah varstva pri delu v nekaterih delovnih organizacijah

ne ustreza zahtevam zakona o varstvu pri delu, pravilniki pa so čestokrat gola formalnost, ki se uporabljajo le takrat, ko je prepozno, ko se nesreča že zgodi. Varstvo pri delu seveda ne more biti urejeno le na papirju s pravilniki in drugimi akti, poskrbeti je potrebno tudi za finančno ovrednotenje varstva, saj ta spada v proizvodni proces, in zatorej tudi v letne plane delovnih organizacij. V lanskem in predlanskem letu je bilo veliko sporov s tega področja tudi na sodišču združenega dela, to pa pomeni, da se stanje ne izboljšuje, čeprav se seveda zavedamo, da problemi varnosti niso in ne morejo biti ločeni od problemov proizvodnje in počutja delavca na delovnem mestu in ne nazadnje z ekonomskim poslovanjem organizacij združenega dela. Jani D.

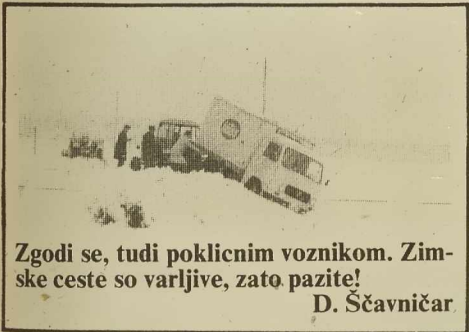
dopisniki so zabeležili

GORNJA RADGONA

Učenci so zbrali 25 ton papirja

V radgonski občini so v preteklem letu zbrali okrog 30 ton odpadnega papirja. Akcije so prirejali Rdeči križ in osnovnošolci, ki so bili najuspešnejši. Kot nam je povedal vodja poslovalnice Dinosa v Gornji Radgoni, so učenci vseh osnovnih šol v občini zbrali 25.460 kilogramov odpadnega papirja. Najuspešnejši sta bili šola v Radgoni, 10.000 kg ter šola v Apačah 6.000 kg.

Poleg učencev je zbiralne akcije pripravil Občinski odbor Rdečega križa Gornja Radgona, ki je zbral okrog 5.000 kg papirja. L. K.

TIŠINA

Naloge za prihodnje mesece

Gasilce na Tišini tudi letos čaka precej nalog. Na nekatere so na letnem občnem zboru še posebej opozorili. Menili so, da bodo morali, skupaj z ostalimi, več pozornosti posvetiti varstvu pred požari, izdelati požarnovarnostni načrt kraja, urediti sedanja vodna zajetja za gašenje in v nekaterih predelih izkopati nova. Kot so se domenili, tudi izobraževanja ne bodo pustili ob strani. Ne samo izobraževanja članov društva, ampak tudi ostalih vaščanov.

Zanimiv je tudi predlog, da bi v osnovni šoli ustanovili gasilski krožek za učence, ki se čedalje bolj zanimajo za gasilsko dejavnost. frku

MURSKA SOBOTA

STIČIŠČA

Mladi, organizirani v OO ZSMS, v delovni skupnosti Pomurskega zdravstvenega centra

Murska Sobota so izdali četrto številko mladinskega informativno-literarnega glasila »STIČIŠČA«.

Poleg kratkih prispevkov o dogodkih doma in v svetu, literarnih in športnih, je ta številka v celoti namenjena razvedrilu in smehu.

Otok

Malo rdečega na zeleni vlak

Zeleni vlak na relaciji Murska Sobota—Ljubljana je v železniškem prometu zagotovo pomembna pridobitev, čeprav morajo potniki seči globlje v žep. Udobna vožnja, ni kaj. Tudi glasbo lahko slišite, le tisti, ki so glasbo izbirali, so bolj nagnjeni v tuje glasbene tokove. Kaj če bi predvajali več naših domačih, pa tudi radijska poročila z vremensko napovedjo vmes ne bi bila odveč?! Š. P.

KAMENŠČAK

Zastava za vsako hišo

Komisija za interesno dejavnost, ki deluje pod vodstvom gasilskega društva Kamenščak, se je odločila za velik korak. Zadalja si je nalogo, da bo priskrbel slovensko zastavo za vsako hišo v naselju Spodnji Kamenščak. Tako ima sedaj vsaka hiša v naselju svojo zastavo in jo bo s pridom uporabljala ob večjih državnih, republiških in tudi krajevnih praznikih. Branko J.

MURSKA SOBOTA

Pozornost dobremu obveščanju

Center za obveščanje in propagando pri med-občinskem svetu ZSMS za Pomurje je z dogovorom z COP pri republiški konferenci pripravil v Murski Soboti posvetovanje o problematiki informiranja mladih v pripravah na 11. kongres slovenske mladine, ki bo v Novem mestu.

V prvem delu so mladi govorili o vlogi in mestu informiranja in politične propagande v pripravah na 11. kongres ZSMS ter o politični propagandi. Poudarili so predvsem pomen celovitega in sprotnega obveščanja o aktivnostih mladih v času kongresa v osnovnih organizacijah in preko sredstev javnega obveščanja.

V drugem delu pa je delo potekalo v treh komisijah, in sicer o internem informiranju, politični propagandi ter sodelovanju z mladinskimi in lokalnimi sredstvi javnega obveščanja.

Otok

GORNJA RADGONA

Več sodelavcev rabijo

Na glasbeni šoli v Gornji Radgoni so zaposleni štirje učitelji in trije učitelji, ki so v pogodbenem delovnem razmerju. V tem šolskem letu obiskuje glasbeno šolo 176 učencev.

Delavci te šolske ustanove delajo tudi na širši območni skupnosti občine Gornja Radgona in sicer v naslednjih centrih: Apače, Radenci, Kapela in Videm ob Ščavnici.

Že več let imajo kadrovske težave, saj glasbenih pedagogov ne morejo dobiti kljub rednim razpisom.

Želja celotnega kolektiva glasbene šole je dobiti kader, s katerim bi rešili veliko sedanjih problemov. Zavedati se moramo, da skoraj ni prireditve, proslave, ali kakršnekoli kulturne manifestacije, na kateri ne bi sodelovali gojenci glasbene šole, posamezno ali v skupinah. R. V.

DOMAJINCI

LETOS PRAPOR

Ena najpomembnejših nalog, ki so jo v minulemu letu uresničili gasilci v Domajincih, je prav gotovo nakup novega gasilskega avtomobila. V vasi, ki šteje manj kot sto hišnih števil, je gasilstvo dokaj dobro razvito. V društvu delujejo štiri gasilske desetine: operativna, civilno tehnična, pionirska in ekipa mladink. Na občnem zboru so se zavzeli, da v letošnjem letu razvijejo gasilski prapor. Potrebujemo tudi nekaj vodnjakov za gašenje, ob gasilskem domu pa bi radi zgradili tudi prizidek. T. Horvat

PETANJCI

Radijska veza za gasilce

Gasilsko društvo v Petanjcih, ki ima člansko, mladinsko in pionirsko desetino, posveča, poleg usposabljanja, precej pozornosti tudi opremini. Posebna novost je vzpostavitev brezžične zveze, ki so jo dobili sredi meseca.

Čeprav skrbijo za pomlajevanje vrst in čim večjo učinkovitost, pa jih vendarle moti razpad desetine članic, ki bi lahko, poleg drugega, veliko naredile pri preventivnem delu. frku

Kako rešiti parkirne prostore? — To je vprašanje, s katerim se v naglo razvijajočem podjetju Gorenje — Varstroj v Lendavi soočajo že nekaj let, od takrat, ko je TOZD Varis povečala proizvodnjo sanitetnih kabin. Odlagališče kabin so v Varstroju že nekajkrat rešili. Ko je bilo zgrajeno novo odlagališče, so si vozniki jeklenih konjčkov, ki se vozijo na delo, »malo oddahnili«. Zaradi naglega razvoja proizvodnje sanitetnih kabin, pa so v Varisu spet začeli odlagati kabine pred vhom v delovno organizacijo, kjer so parkirni prostori za avtomobile zaposlenih. Vozniki se morajo znajti. Pogosto parkirajo na robu ceste Lendava — Trimlini. Jože Žerdin

Dolgočasni zimski večeri

Delo na poljih je že zdavnaj za nami, za te zimske dni pa je nam na podeželju, poleg drobnih opravil in priprav na prihodnje leto, poleg spomladansko delo, ostalo precej časa. Med drugim tudi za koline. Žal nam je le, da so odšli v pozabo stari, prav pristrčni in originalni običaji, ki so v zimskih popoldnevih in večerih zaposlili vse — od mladih do tistih, ki vedo povedati marsikaj o tistem, kar so nekoč delali pozimi.

Luščenje bučnega semena, »česanja« perja, ko so se mladi in starejši zbirali in ob večerih obujali stare običaje, je čedalje manj, ni originalnih šal in dovtipov, pa tudi na lepe zborovske pesmi so mnogi ob hitrem tempu življenja že skoraj pozabili, čeprav so bile po končanih opravilih ob »fajtonarici« skoraj obvezne.

Kako pa je na vasi zdaj ob zimskih večerih? Ljudje se zapirajo, sklicujejo se na začetek te ali one oddaje na televiziji, večerni čas večinoma preživijo za zaprtimi vrati. Ljudje več niso tako družabni kot nekoč. Je temu res kriv čas v katerem živimo, ali pa smo zgubili smisel za obujanje starih, originalnih ljudskih običajev, ki bi jih zagotovo z zadovoljstvom ohranjali tudi mlajši rodovi? »Par Viki«

zavarovalna skupnost triglav

ZAVAROVANJE ŽIVALI V LETU 1982 CENEJŠE

Prizadevanja vseh živinorejcev in veterinarjev v Pomurju so pripomogla v letu 1982, da je v zavarovanju živali pozitiven rezultat. Ta se kaže tako v presežkih pri veterinarskih postajah, kakor tudi v pokrivanju škod po poginu in zasilnem zakolu.

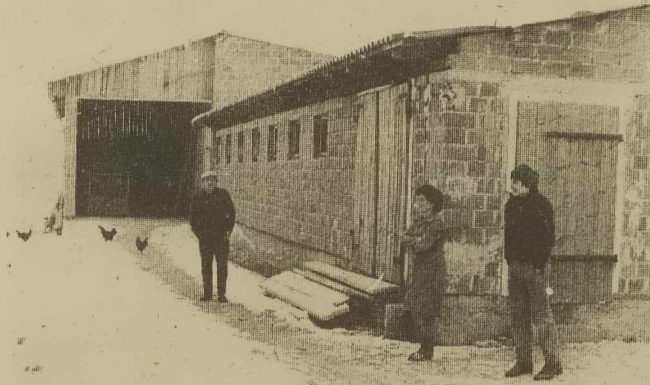
Kot posledica omenjenega, je bil sprejet sklep upravljalcev — poslovnega odbora temeljne rizične skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav, da zavarovanje poceni. Tako bo odslej plačal kmet za plemensko kravo z zavarovalno vsoto 30 tisoč din 840 din (v lanskem letu je ta premija znašala 960 dinarjev).

Kmet Ivan Bunderl iz Veržeja 64 ima zavarovanih 10 komadov plemenske živine. Sicer pa nam je v zvezi z zavarovanjem povedal: »Mirno spim, ker imam poleg živine zavarovano tudi vse ostalo pri hiši.«

Omenjeno zavarovanje v Pomurju še ni prodrlo v vsako kmečko gospodarstvo, čeprav je premijski stavek 2,8 odstotkov daleč najnižji v Sloveniji. Zavarovalna skupnost Triglav priporoča, da zavarujejo živinorejci svojo plemensko živino in si s tem primerno zaščitijo svojo živinorejsko proizvodnjo.

Proizvodnja hrane postaja strateškega pomena, zato mora postati zavarovalna zaščita kmetijske proizvodnje, naloga vsakega posameznika in s tem vseh nas.

Družina kmeta Romana Janže iz Predanovec št. 9 na prideluje osmih ha zemlje v glavnem koruzo, ki ji je potrebna za pitanje plemenske živine. V novem hlevu imajo 7 krav, 13 plemenskih telic in v svinjaku kruli 130 bekonov. Vse imajo zavarovano, želijo pa si, da bi se izboljšale veterinarske usluge. Veterinarji ne pridejo pravočasno in zaradi tega lahko nastane precejšnja škoda.

Pomurska območna skupnost n. sol. o.
69001 Murska Sobota, Titova 13

Zavarovalni delavci nas še opozarjajo:

NE POZABITE PRIMERNO ZAVAROVATI SVOJA GOSPODINSTVA

— nudimo vam ugodno stanovanjsko zavarovanje — lahko vam izteče voda in poškoduje pod in stene — požar vam uniči premoženje — pokvarijo se vam gospodinjstveni aparati ...

HIŠE IN GOSPODARSKA POSLOPJA ZAVARUJTE ZA REALNO VREDNOST

— pogosto je prisotna nevarnost požara, strele ali toče — neurje vam lahko uniči premoženje — trud rodov vam je lahko uničen čez noč ...

ALI STE ZAVAROVANI ŽIVLJENSKO IN NEZGODNO VI IN VAŠA DRUŽINA?

— veliko nesreč se zgodi s traktorji in ostalimi kmetijskimi stroji — stalno ste izpostavljeni nevarnostim na cesti ...

Ne pozabite!

Mnogih skrbi se boste rešili, če boste zavarovani pri zavarovalni skupnosti TRIGLAV!

Zbogom orožje ali katastrofa pred štiridesetimi leti

Zgodaj zjutraj 5. decembra 1941 so se nemški vojaki 87. pehotnega polka in 36. motorizirane pehotne divizije nameravali nekoliko odpočiti, kajti vso noč so prebili v prvi bojni liniji, kjer je vladalo tistega dne sorazmerno zatišje. Toda iz počitka ni bilo nič. Pričele so žvižgati granate; velika sovjetska protiofenziva se je pričela na vsej dolžini tisočkilometrskih fronte.

Kakšen je bil tega jutra položaj pred Moskvo. Severno krilo nemške armadne skupine »Center« in vojaštvo 9. armade je bilo razvrščeno na odseku fronte, ki je bil dolg 170 kilometrov. Divizije 3. oklopne skupine, ki naj bi Moskvo obkrožile s severa, so

DOGODKI KI JIH NE POZABLJAMO

prodrle do Dimitrova. Desno od te skupine, na črti Krasnaja Poljana — Svenigorod, je Moskvo obkrožila 4. skupina. Na tem odseku so bili nemški položaji oddaljeni od Kremlja nekako 40 kilometrov, medtem ko se mu je jurišna skupina 62. pionirskega bataljona v mestu Kima približala na 16 kilometrov. Južno od 4. oklopne skupine je bilo osem pehotnih, dve oklopni in motorizirana pehotna divizija »Das Reich«. Še nekoliko bolj južno je bila še 4. armada, ki ji je

poveljeval von Kluge. Mesto Tulo je obkrožila Guderianova 2. oklopna armada, ki pa mesta vendarle ni mogla zavzeti.

Že v začetku decembra so nemške akcije na tem odseku popolnoma splahnele. Svoje je k temu prispevala tudi temperatura 50 stopinj pod ničlo. Med vojaštvom so se pojavile različne črevesne bolezni. Namesto 26 vlakov, ki so dnevno dovažali preskrbo za vojsko, jih je zaradi hude zime in delovanja odporiških skupin v zaledju prispelo dnevno na cili le po osem do deset.

NENADEN PREOBRAT

Sovjeti so severno in južno od Moskve pričeli koncentrirati svoje sile, ki so jih privedli z daljnovzhodnih in južnih meja države. Udarno moč je predstavljalo 34 sibirskih divizij, specialno obloženih in izurjenih za zimsko vojevanje. V prostor okrog Moskve so namestili 21 divizij, ki jim je v začetku stalo nasproti 35 divizij izčrpanih nemških vojakov.

V sovjetski protiofenzivi so sodelovale tri armade s kalininske fronte pod poveljstvom generala Konjeva, deset armad pod poveljstvom generala Žukova in dve armadi z jugozahodne fronte, pod poveljstvom generala Timošenka. Štiri sovjetske armade so bile v strateški rezervi. Ofenziva se je pričela na severu. Na položaje 36. nemške divizije so navadili sovjetski smučarski bataljoni in tankovski oddelki. Prebili so obrambno črto.

Disciplina v nemški vojski, ki je bila vajena vsega drugega kot načrtnega umika, je iznenada odpovedala.

Že 19. decembra so enote kalininske fronte razbile šest nemških divizij in zavzele mesto Kalinin. Sile sovjetske zahodne fronte so po osvojitvi Kalinina zavzele še Volokolamski in prodrle na črto Gorodišče-Durikino. Tako so nemške klesče okrog Moskve popolnoma popustile.

V enem samem zamahu so enote Rdeče armade potisnile Nemce do začetka januarja 1942 več kot 200 kilometrov proti zahodu.

NEMOČ GENERALOV IN HITLERJEVA HISTERIJA

Takoj po pričetku protiofenzive, 10. decembra 1941 je bilo v vzhodni Prusiji posvetovanje nemških komandantov o položaju na vzhodni fronti. General Guderian je zahteval umik svojih enot. Hitler ga je nekoliko časa poslušal, potem pa je začel histerično vpiti: »Če vam dovolim umik, se ne boste nikoli več ustavili. Morate vzdržati, vojaki naj se vkopljajo!« Guderian je za tem pobesnelemu fuderju pojasnil, da je zemlja meter globoko zamrznjena in da ni vojaka, ki bi se lahko vkopal. Hitler je sveda vztrajal pri svojem. Guderian je to kmalu občutil: bil je zamenjan na položaju poveljnika odseka fronte. Še huje se je zgodilo generalu Hoperju, ki je bil ustreljen, ker se je umaknil brez Hitlerjeve privolitve.

Polom pred Moskvo je Nemce stal preko 500 tisoč vojakov, mrtvih in ujetih, 1300 tankov, 2500 topov in 15 tisoč raznih vozil. Hitler je kaznoval ali pa zamenjal 35 generalov, med njimi poveljnika vseh treh armadnih skupin, poveljnika 2. in 4. oklopne skupine in celo feldmaršala Brauhtscha, poveljnika nemške kopenske vojske.

Vse to pa je bilo zaman.

Sorodstvo iz vesolja

Najnovejša odkritja astronomov potrjujejo, da obstaja sorodnost med življenjem na Zemlji in v Vesolju, ki ga je preučeval Darwin.

Molekule, ki tvorijo življenje, so v kozmosu (vesolju) kot seme na pravkar zorani njivi. Astronomi so pred kratkim v oblakih medvezdnega prahu odkrili vodo, ogljikov monoksid, metan, etilni alkohol ter predhodniške preproste aminoglicerinske kisline. Zdaj vemo, da je Vesolje ogromen kemični laboratorij, v katerem nastaja življenje. Ker so osnovne sestavine, ki so pomembne za nastanek življenja povsod enake, verjetno poteka življenje povsod na podoben način. To je Darwinovo Vesolje. Astronomi ocenjujejo, da je samo v naši galaksiji 1,6 milijona zvezd, ki jih obkrožajo planeti. V 100 milijonih razpozanih galaksij Darwinovega Vesolja so brezmejne možnosti za nastanek življenja.

Znanstveniki in neznantstveniki so se pričeli o tem, da se na drugih planetih ne more razviti organizem ali stroj, ki bi bil podoben zemeljskemu. Toda zadnji podatki astronomov potrjujejo, da so osnovne sestavine, ki so potrebne za nastanek življenja, povsod enake, torej si je okolje v kozmosu prav presemetljivo podobno.

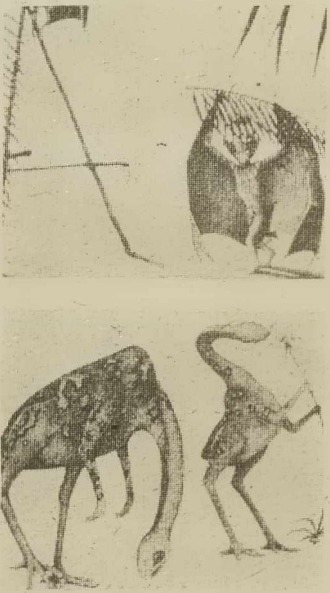
Podobnost med nami in našimi kozmičnimi sorodniki se začne že pri atomih in molekulah. Štiri osnovne sestavine življenja — ogljik, vodik, kisik in dušik v Vesolju nahajamo v približno enakih razmerjih in v največjih količinah.

V središču življenja na Zemlji in kjerkoli drugje, je molekula ogljika. Ogljik ima na zunanji orbitali (krožnici) štiri elektrone. Tem se lahko pridružijo še štirje. Simetrični ustroj ogljikove molekule omogoča, da se dobro veže z drugimi molekulami, zato nastanejo sestavne verige molekule.

Voda je vsestranski prevodnik. V njej potekajo kemične reakcije, ne da bi se sama spremenila. Kjer sta voda in ogljik, je življenje.

Obliko in podobo življenja določajo vsesplošni zakoni fizike in mehanike. Na vsa živa bitja vplivajo težnost, upor in vrtnenje zračnih tokov.

Britanski biolog dr. N. John Berrill je dejal: »Če bi človek skozi šivankino uho potegnil kamelo bi se le-ta spremenila v nit — isto bi se zgodilo s katerokoli stvarjo.

Če bi bile življenjske razmere na Zemlji ugodnejše za razvoj bitij, ki bi letela, bi bili možgani netopirjev bolj razviti kot človekovi.

Mislim, da je to vsesplošno pravilo razvoja.

Planet, ki bi po velikosti, hitrosti vrtenja, po oddaljenosti od sonca in po naklonu osi ustrezal Zemlji, je tako neverjeten, kot je neverjeten obstoj človekovega dvojnika. Če bi spremenili le nekaj osnovnih fizikalnih lastnosti planeta, bi planet bil videti bistveno drugače. Drevesa in živali na nekem manjšem planetu, ki ne bi bila odvisna od težnostne sile, bi bila zelo visoka in vitka. Na takem planetu bi imela žival, ki bi bila podobna žirafi, dvakrat daljši vrat, kot ga ima naša žirafa, drevesa pa bi bila visoka 152 m ali še več.

Na živali in drevesa na večjem planetu bi težnostna sila vplivala prav nasprotno. Živali bi postale debelušne, njihove noge in vratovi bi postali še bolj debeli. Na velikem planetu, na katerem bi bila težnostna sila petkrat večja kot na Zemlji, bi človek, ki na Zemlji tehta 72 kg tehtal 360 kg. Moral bi imeti večje srce in tako sestavo okostja kot slon.

Da bi si natančneje predstavljali, kako bi se življenje lahko razvijalo na drugih planetih, se ozrimo na Zemljo. Na zelo oddaljenih in med seboj različnih območjih, so se iz živali, ki so bile podobne mišim in so se hranile z žuželkami, razvile tri vrste volkov. Volkovi so bili s temi živalmi le v daljnem sorodstvu. V zemeljskem srednjem veku je v morju živel plazilec ihtiozaver. Na podoben način živi danes delfin, ki je ihtiozavru tudi na zunaj podoben. Ta istosmerni razvoj — razvoj živali, ki si niso bile v sorodu, a so si bile prav presenetljivo podobne, ker je nanje okolje vplivalo podobno — priča o tem, da bi bila bitja, ki bi se razvijala na nekem planetu do neke mere podobna bitjem na Zemlji, čeprav ne bi bilo okolje enako.

Ne moremo pričakovati, da bi se razvil človekov dvojnik ter dvojnik drugih na Zemlji, ker je razvoj neponovljiv in nespremenljiv. O tem vprašanju so burno razpravljali številni znanstveniki, med njimi je bil tudi paleontolog s Harvarda George Gaylord Simpson. Če bi se življenje ponovno začelo, se ne bi niti človek niti živali razvili tako, kot so se zdaj. Naš obstoj je odvisen od številnih nepredvidljivih pogojev — klimatskih sprememb, sončnega in kozmičnega sevanja in slučajnega razvoja pljuč pri ribah v paleozoiku.

(Konec prihodnjici)

Posnetek je s tekmovanja »NAJLEPŠE NOGE VELIKE BRITANIJE«. In nagrade? Krzneni oblačilo in po 500 funtov za vsako nogo.

stare koprive najbolj pečejo

Ostalo je pri starem, Osvinjski rdečici — pardon, to je sem pomotoma zašlo! — Vse za naš turizem. »Pingpong« ob zdravstveni problematiki. V počastitev otvoritve mrtvaškega voza, Zakotne točilnice, Ob vodi brez vode, Predlog za klub »škodarijev« (in »spačkarjev«), Stara napaka: nerazumljivo gradivo, Kjer se osel valja ... Cel ducat naslovov (podnaslovov, nadnaslovov, mednaslovov), ki jih naziv poldrugemu desetletju starosti še ni najedla rja, točneje črv časovnega zamika. Pa vendar se zdi, da se gremo nekakšen ringaraja in obnašamo kot tisti drugošolček, ki je za domačo nalogo takole opisal konja: »Konj je koristna žival. Ima štiri noge, po eno na vsakem vogalu in rep na drugem koncu. Na prvem koncu pa ima konj glavo. Ne tako kakor slon, ki ima rep spredaj in zadaj. Konj je edina žival, ki nosi čevlje in je spodaj iz železa. Toda čevljev ne sezuje, ko gre spat. Če bi bil jaz konj, bi bil rajši krava, ker ji ni treba delati.«

Zdaj pa imaš, da nič nimaš. Gremo torej po »liniji« najmanjšega odpora. Ti vražji naslovi! Ne dajo in ne dajo pokoja! Naj se vsi z vsem ukvarjajo. Delim, deliš, delijo, Fekalije s čudežem. Vse o nohtih. Struna se napenja, Sladoledarska prav-

„Naslovni“ ringaraja

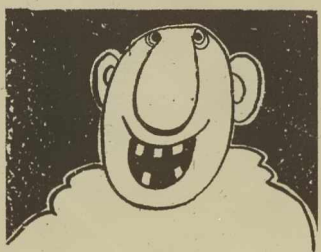
da, Eni z izgubo, drugi z dobičkom — celota odlično (kakšno »nebeško« poprečje!). Največji fikus v Ljutomeru, Družbeni denar za zabave?, Zamujeno ali nepotrebno ... Dovolji!

Rahlo se mi že vrti od vseh pretuhtanih, dotuhtanih in iztuhtanih naslovov (čkov), a kaj, ko si me vsak po svoje tako pomilovalno ogleduje, izziva in namiguje: Me upaš vnovič zapisati? Pa po tolikerih letih? Vrtajo in me črno merijo: Pazi se, ti pisun! Oho, to pa je že prehujo! Krščenduš, da si vas upam napisati! Celu na odprto pismo mladim iz Murske Sobote leta 1967 — 21. septembra, stran 9 — bom spomnil.

Med drugim pravijo: »Nevzdržno je, da več tisoč mladih ljudi (okoli 3000), ki preživijo ves dan ali le del dneva v mestu, ne more najti primerne prostora. Prepuščeni smo cesti, Teksasu, Podmornici in drugim gostinskim lokalom. Mnogi se zgražajo, če vidijo, da mladi pohajkujejo, da po dve ali več ur čakajo na avtobus, da se vdajajo alkoholu in tako na neprimeren način izkoriščajo in izgubljajo prosti čas. Javnost obsoja huli-ganstvo in razne oblike mladinskega prestopništva, ki se pojavlja v Murski Soboti, ob tem pa ne pomisli, kje so vzroki, da del mladih gre po tej poti v življenje ...« In tako dalje in tako dalje.

Ja, ja, tako vam je to. Komentarja pa se raje vzdržimo. —brž—

za razvedrilo

PREROŠKE SANJE

— Pomisli, moje sanje se skoraj vedno uresničijo, če ne prvi, potem naslednji dan.

— Ni slabo, vsaj veš, kaj te čaka.

— Vraga ne, uresničuje se vse tisto, kar najbolj sovražim. Sanjalo se mi je o karambolu in sem ga tudi imel, sanjalo se mi je, da so mi ukradli kolo in ga čez dva dni tudi so ...

— Kaj pa prijetne sanje?

— Deset milijonov na loteriji, ne, tistih milijonov pa ni, čeprav sta minila že dva meseca ...

MALO LASKAVOST

— Miha, silvestrskega večera ne morem pozabiti. Tvoja zaročenka je tako olikana, družabna, izbira besede ...

— Da, da, tudi jaz sem mislil tako, zdaj pa sem mnenje spremenil. Že dva tedna sva poročeni.

na ... Kot zaročenka, res, bila je prav briljantna.

ENERGETSKA

— Dragi sosed, prosim, posodite mi dve samokolni-

ci premoga. Vrnil ga bom, ko bom le lahko.

— Verjamem, vendar bo to zagotovo šele poleti, takrat pa tudi mene več ne bo zeblo.

AVTOMOBILIZEM

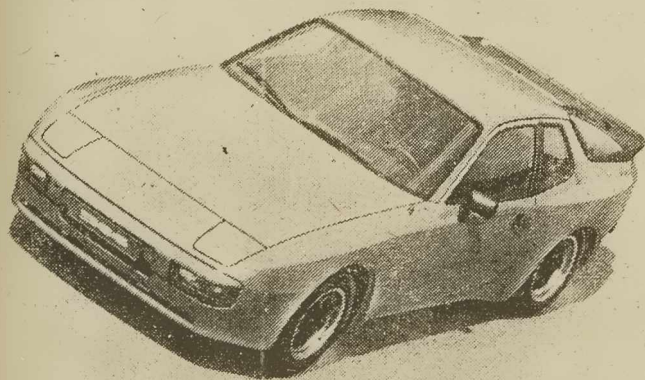
Teško do golfa

Tik ob izteku starega leta so se golfi podražili za 50 tisoč dinarjev; od 230 tisoč na 280 tisoč dinarjev. Tisti kupci, ki so se trdno odločili, da pridejo do tega avta, pa naj stane kolikor hoče, so menili, da bodo zdaj hitreje postali lastniki avta. Računali so pač, da bodo mnogi interese odstopili od namere po nakupu golfa. Iz trgovskih organizacij, ki prodajajo golfe, sporočajo, da se to ni zgodilo oziroma da je naročilo odpovedalo le nekaj kupcev. Kaže, da so vsi pripravljeni čakati pač tako dolgo, dokler ne dobe avta, pa če bosta pretekli dve ali celo več let.

Resnično se utegne tako zgoditi. Lani je TAS Sarajevo načrtoval, da bo naredil 25 tisoč golfov in jett, naredil pa jih je okoli 20 tisoč. Letošnji načrt je nižji! Narediti namravajo le 15 tisoč golfov in jett. Poznavalci razmer trdijo, da je razlog, da TAS zmanjšu-

je proizvodnjo tako iskanih golfov in jett, verjetno v uvedbi novega modela, ki ga bo TAS kot izključni proizvajalec delal za evropsko tržišče. Gre za poltovorni golf, kakršnega dela ameriška podružnica Volkswagrove tovarne v ZDA in ga tam imenujejo pick up. To je golf, ki ima dva sedeža, namesto zadnjih dveh sedežev pa keson. Pločevinaste dele, ki so drugačni od tistih, kakršne TAS potrebuje za proizvodnjo »normalnih« golfov, bo tovarna uvažala po delih iz ZDA, Elan iz Begunja pa naj bi delal zgornji plastični del kesona, torej pokrov, ki bi bil namesto cerad.

Novice iz Sarajeva torej niso kaj prida spodbudne. Tisti, ki se bodo naveličali čakati, si seveda lahko kupijo rabljeno vozilo. Med prodajalci prednjačijo Sarajevčani. Očitno je pač, da preprodaja golfov še vedno cve-

NOVI PORSCHE — Pri nas vlada veliko povpraševanje po golfih in kadetih (ceni zanj sta skoraj enaki), v državah, kjer imajo dolgoletno avtomobilsko tradicijo in več denarja, pa si nekateri lahko privoščijo tudi drage avtomobile. Eden izmed njih je nov porsche 944. Ima 2,5-litrski motor iz aluminija, katerega moč je 120 kW oziroma po starem 163 KS in doseže celo hitrost 220 kilometrov na uro. Zani niva je tudi poraba goriva, saj ni pretirana: pri 90 kilometrih na uro porabi na 100 kilometrov 7 litrov, pri hitrosti 120 kilometrov 6,7 litra, pri mestni

vožnji oziroma na kratke razdalje pa porabi na razdalji 100 kilometrov 11,4 litra bencina. Novi porsche 944 je športno vozilo. Sprejaj sta dva udobna sedeža, zadaj pa dva manjša za otroke. Pač pa ima porsche velik prostor za prtljago. Se to: karoserija je iz negorečega materiala in proizvajalec jamči, da sedem let ne bo rjavela, saj je iz viskokokvalitetnega jekla. Žal pa nimamo podatkov, koliko tak avto stane. Pa četudi bi imeli ceno, si z njo, dragi bralci, najbrž ne bi nič pomagali, še v slabo voljo bi vas spravili, kajti tako dragega avta si ne morete kupiti.

BONTON

Otrokovo rojstvo

Med nosečnostjo ženska ni bolnik, vendar pa je v nevsakdanjem psihičnem stanju, zato naj ji okolica pokaže popolno razumevanje.

O otrokovem rojstvu mora mož obvestiti sorodnike in družinske prijatelje. To lahko stori ob osebnih srečanjih, po telefonu ali pismeno, odvisno od prilicnosti.

Novica o otrokovem rojstvu pa še ni znamenje ne za sorodnike ne za prijatelje, da morajo pohiteti k porodnici. Ko bodo zvedeli za rojstvo, naj porodnici in družini pošljejo pismeno čestitko.

Najbližji sorodniki lahko porodnici obiščejo nekaj dni po porodu. Taki obiski naj bodo kratki. Obiskovalci prinesejo cvetje, vsa druga darila so neprimerena.

Med obiskom pri porodnici naj se gostje odrečejo temu — kar se zlasti velja za ženske — da bi jemali novorojenca na roke. Dete ni igračka, pa tudi mati ne bo navdušena nad takimi obiskovalci.

Gostitelj bo ob takem kratkem obisku pri porodnici in otroku gostom postregel v sosednji sobi s šilcem žganja ali kavo. Ostajati v sobi, kjer je novorojenec, ni dovoljeno.

Ne prirejte hrupnih proslavljanih v stanovanju, če v sosednji sobi leži mati z detetom. Hrup ne bo prav nič blagodejen ne za mater ne za otroka. Odrecite se taki zabavi.

Moški si ob rojstvu otroka pogosto privoščijo s prijatelji pravcato pijančevanje. To je dokaz, da so jim tuja pravila o lepem vedenju. Ko se žena posveča komaj rojenemu otroku, ji mora moški stati ob strani!

Ob otrokovem rojstvu starši izberejo ime. Pogosto se iz modne muhe odločajo za tuja imena, pa za skrajšana in taka, ki so primerna za pomanjševalnice in podobno. Najbolj prav bomo ravnali, če bomo izbrali domače ime.

VIDEO TEHNIKA

Kaže, da je filmskim kameram odzvonilo. Vse bolj jih nadomeščajo videokamere. Le-te ne smajajo na celuloidni, ampak na magnetoskopski trak. Slednjega ni treba pošiljati v razvijanje v laboratorij, ampak ga lahko takoj damo v videorekorder oziroma magnetoskop in na televizijskem ekranu vidimo posnetek.

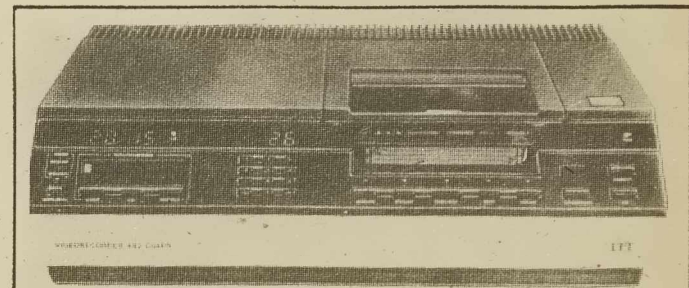
Imamo videotehniko za profesionalce in amaterje. Nas najbolj zanima videotehniko, ki si jo lahko omislamo za doma. Za začetek rabimo videorekorder. To je naprava, podobna magnetofonu, na katero damo videokaseto in nanjo posnamemo program, ki je na televiziji, na primer kak dober film. Pozneje lahko ta posnetek večkrat predvajamo. Če smo se ga naveličali ali pa rabimo kaseto za drug posnetek, lahko prvotni posnetek zbrisemo in posnamemo kaj drugega. Na videorekorderju oziroma malem magnetoskopu pa lahko predvajamo tudi kupljene posnetke. V zahodnih državah je moč dobiti že nešteto videokaset, pa tudi pri nas se že dobijo. V Beogradu so posneli na videokaseto neko uspešno zabavnoglasbeno oddajo. Tam, kjer je videokasetna produkcija že razvita, si lahko kasete tudi izposodite proti odškodnini.

Če pa imate videorekorder in video kamero, lahko snemate tudi podobno kot s filmsko kamero, recimo kako reportažo, gostijo, naredite

TELEVIZIJA

lahko lasten televizijski program.

Videotehniko je začela svoj uspešni pohod šele pred kratkim — 1978. leta. Za zdaj je še draga, vendar spet ne tako, da si je ne bi mogli kupiti. Vsaj videorekorder, ki je le nekoliko dražji od barvnega televizijskega sprejemnika, si

Na videorekorder (na naši sliki je ITT 482, ki stane brez carine nekaj več kot 50 tisoč dinarjev) ni moč le posneti televizijskega programa in ga pozneje predvajati, ampak lahko na njem zavrtno tudi posnetke na kupljenih kasetah. Na videorekorderju lahko tudi programiramo snemanje za več dni naprej, torej se sam vključuje in izključuje.

posnetke na dopustu itd. pozneje pa predvajate na videorekorderju, ki je povezan s televizorjem. Ustvarite si torej

marsikateri ljubitelj malega ekrana že lahko omisli tudi pri nas. Prodajajo jih v konsignaciji. Torej za valuto.

OBLOŽENI KRUHKE

Mnogovrstne sestavine nam nudijo neizčrpne možnosti, da pokažemo svoj okus, domišljijo in spretnost. Obložene kruhke lahko pripravite kot začetno jed, torej jih lahko ponudite svojim gostom, preden bo gotova glavna jed.

Pokriti sendviči imajo to prednost, da jih lažje prenašamo in se z okraševanjem ni treba ubadati. Pripravimo jih iz dyeh rezin kruha ali iz žemlje. Namažemo jih z maslom ali z začinjenim maslom, vmes naložimo nadeve. Maslo lahko začnimo s sardelami, z gorčico, jetrno pasteto, nastr-

RECEPT

ganim sirom, liptavskim sirom, s paradižnikovo mezgo itd. Na namaz naložimo šunko, salamo, prekajen jezik, hladno pečenko, ribe, sir, kolesca jajc, gosja jetra, slanike, rake itd. Važno je, da ne nalagamo preveč.

Nepokriti sendviči je lahko poljudne oblike, lahko je ovalen, trikoten, pravokoten, kvadraten, okrogel. Na rezino kruha ali žemlje najprej tanko namažemo maslo, mazavi sir, začinjeno maslo, tudi pasteto, obrobek ali pire. Izbira nadevov pa je tako obširna, da vsega ni mogoče napisati: rezine šunke, sesekljana šunka ali pire iz šunke, različne salame, prekajen jezik, klobase, gosja jetra, mrzla pečenska, pečena perutnina, jajčka, raki, razne vrste sira, ribe, sardine, francoska solata, mesna solata itd. Za okras rabimo rdečo redkvico, sesekljana jajca, jajčni pire, na kolesca zrezana jajca, nastrgan sir, koščke zelene ali rdeče paprike, kapre, olive, ket-chup, paradižnike, paradižnikov pire, pasteto itd.

Majhne sendviče pripravimo iz rogljičev, ki jih poševno narežemo in namažemo z maslom, s sardelnim maslom ali z jetrno pasteto. Naložimo koščke klobas, kisle kumarice, kolesca jajc, sir, šunko ali po možnosti in po okusu druge dobrote. Za obrobek lahko stisnemo penasto umešano jetrno pasteto ali s paradižnikovo mezgo umešano maslo. Posipujemo z na drobno seseklanim jajcem, nastrganim

Sestavil Marko Napast	Sramežljiva ženska	Luknjičasta tkanina za obveze	Ameriški dramatik (Clifford)	Barva igralnih kart	Mesto na južnem Uralu	Vrsta bolečine	Ruski sahovski vele-mojster
Pretirana varčnost, skopustvo							
Gumica za brisanje							
Ruski politik Kosigin							
Bajka o bogovih				Nizozemska letalska družba			
Pivski vzklík				Barij	Emil Adamič		
					Bizamska podgana		
Župančič Otón			Gl. mesto ZRN				
			Okras moškega lica				
Rimsko število 50		Jazzovsko glasbilo					
		Ubeznik pred Turki					
Staro ime za tisočak					Slovenski skladatelj		
					Španski srebrnik		
Velika tovarna v Kranju						Predlog	Srbsko moško ime
Veslaški klub			Vulkan na Siciliji				
			Založba Obzorja				
Hrvaški pisatelj (Josip)							
Črta, ki spaja notna črtovja							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Beograd, intriga, ramazan, okapi, korakec, RS, oro, atom, Al, t, sadra, Istra, zarivek, etiketa, možakar.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Če živeš v kakešni stanovanjski bloki v č. Soboti, znaš ka je prišlo priporočilo od stanovanjske skupnosti, ka tihej s kurjavof sparati. Či ga preveč sparati, te ga izbe. Če ga ideš v pisarno stanovanjske skupnosti, ka se nad mrazom poloužiš. Jan ga tak korejo, kak č bi ščeli govoreče sobotke temperature dosegnoti, pa ti račne snie po tistof grabi na hrbti doj tešči.

TEŽKO VPRAŠANJE

— Kam za vraga dajete denar: oba z ženo sta v službi, nimata svoje hiše, ne vikendice, fiček je od rje ves razjeden ...

— Veste kaj, o tem vprašajte raje mojo hčerko, ki študira v Ljubljani že deset let.

— Nima štipendije?

— Ima, vendar pravi, da ji tistih tristo starih tisočakov pomeni toliko kot dobremu natakariju dvodnevna napitnina.

O OPTIMIZMU

— Očka, brskala sem po slovarju tujk, vendar še zdaj ne vem, kaj je to optimist.

— Veš, to je človek, ki se naveliča slabega radijskega programa in prižge televizor ...

SLABI ČASI ZA ŽEPARJE

— Kolega, danes sem sunil tri denarice.

— Potem pa me nekam povabi.

— Lahko, če boš plačal ti. V ukradenih denarnicah je le nekaj drobiža, računov in družinskih fotografij.

— No, je vsaj nekaj. Jaz pa sem na avtobusu enemu od utrujenih potnikov segel v žep in medtem ostal brez denarice, ki sem jo izmaknil na avtobusni postaji.

OČKOV PONOS

— Sin je začel dobro. Skoraj ves dan se v sobodnem vozilu vozi naokrog, vedno je poln denarja ...

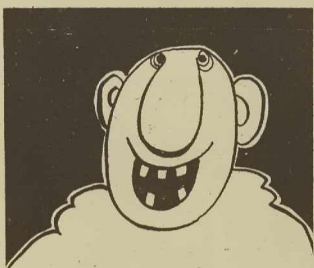
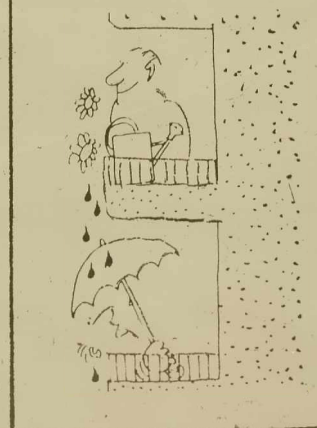
— Kje pa je zaposlen?

— Avtobusni sprevodnik je.

PRETIRANA ZALJUBLJENOST V ROŽE

— Dnevno sobo imate lepo urejeno, rože pa bi vseeno lahko vsaj vsak teden enkrat zalili.

— Zalil sem jih prejšnji mesec, pa še takrat je spodnji sosed nergal zaradi zamakanja stropa.

PO NEDOLŽNEM

— Vas ni sram! Vi greste lepo naprej po pločniku, svojega otroka pa ste pustili, da bo sam nogal do otroškega vrtca.

— Veste kaj, to povejte njegovemu očetu ali materi.

ZIMSKA

O zimskih športih se danes pogovarjajo vsi, tudi tisti, ki ne vedo nič drugega, kot to, da je sneg bel, kritizirajo vrhunske športnike, če jim kje spodrsne. Tudi Karči je eden od takih. Preklinjal je pred televizorjem, rjovel, v zagnanosti prevrnil vazo z najlepšimi rožami, ki jih je kupil za taščin god, potem pa dejal:

— Še jaz bi bolje zvozil.

— Bi, dragi Karči — je dodala sestra — bi, če ne bi imel zlomljene noge od tistega nerodnega sankanja po sadoynjaku ...

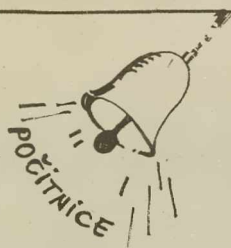
ČLOVEK — ČLOVEKU

Peljem se po avtomobilski cesti. Neki avto nas začne prehitevati. »Kar naj gre naprej, nam se ne mudi,« reče oče. Naenkrat pa zaslišim glasen pok. Zazrem se naprej: »Nesreča!« Avtomobil, ki nas je prehiteval, je čelno trčil v avtomobil, ki mu je prihajal nasproti. Oče je ustavil. Z njim sem šla k mestu nesreče. Pogledala sem voznika, ki nas je prehiteval. Hudo je krvavel iz noge. Šla sem v avto, saj ne prenesem pogleda na kri. Ko smo se čez nekaj časa odpeljali naprej, so mi začele po glavi rojiti misli: »Ali bo rešilni avtomobil dovolj hitro prispel? Ali bodo v bolnišnici imeli dovolj krvi za ponesrečenca?« Zvečer nisem mogla zaspiti. Pred očmi je bil prizor krvavečega ponesrečenca. Prislunhila sem pogovoru med očetom in mamo. »Ali ni videl avtomobila, ki mu je prihajal nasproti? Le kam se mu je mudilo?« »Misliš, da se to nam ne bi moglo zgoditi?« vpraša mama. »Saj ne rečem, da ne, ampak saj si sama videla, da je...« Zatisnila sem ušesa in oči, da ne bi slišala pogovora. Tisti večer sem imela grde sanje. Za voznika, ki je krvavel, pa nisem nikdar nič več slišala. Ne vem, ali je živ: Če so reševalci bili dovolj hitri in če je bilo dovolj krvi, so ga rešili. Če ne pa...

Moja mama je krvodajalka. Večkrat, ko pride s krvodajalske akcije, jo s sestro povprašava, če je kaj bolelo. Takrat nama odgovori: »Takrat ne smem misliti na bolečino, misliti moraš na to, da se ti morda že jutri lahko zgodi nesreča in morda ti prav tvoja kri ali pa kri kogarkoli reši življenje, ki je viselo na nitki. Tudi jaz bom s tem pomagala drugim.

Vsaakega zdravega človeka naj vodi skozi življenje parola Rdečega križa: ČLOVEK ČLOVEKU KRI ZA ŽIVLJENJE.

Brigita Baler, 7. a
OŠ Bakovci

Mi pridno se učimo,
počitnic se veselimo.
Zazvoni šolski zvonec,
pouka našega je konec.
Počitnice so prišle k nam,
vsak otrok je nasmejan.
Veselo kepamo se mi,
pred hišo snežak že stoji.
Dela šolskega je konec,
veselja je za velik loncec.
Zver Anita 4. r. OŠ Črenšovci

ŠOLA

Zelo rada hodim v šolo.
Tam čitamo, pišemo in računamo.
Našo tovarišico Albino imamo zelo radi.

Marjetka Svetec, 1. b
COŠ Gor. Radgona

KRIŽEMKRAŽEM po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

Martini Krpani živijo dalje

Sem Martin Krpan. Doma je moje polje obdelano, soli je dovolj, zato se odpravim po svetu. Dunajskega dvora in domišljavih plemičev ni več; mogoče pa kje drugje rabijo mojo moč. Saj ste menda slišali, da sem zelo močan?

Potujem po daljnih deželah in gledam umirajoče otroke, kako me s prosečimi očmi pogledujejo. Ali je to sploh mogoče, se sprašujem. Nekateri v njihovem jeziku, ki ga ne poznam, prosijo: »Daj mi malo kruha, vsaj košček! Ne veš, kako dolgo ga že nisem videl, kaj šele jedel!« In ko mu ga malo dam, se okrog mene zbere gruča otrok, ki stegujejo roke proti meni in zelo mi je žal, da jim ne morem ustreči kar s celim vagonom tega živila. Tisti, kateremu sem dal košček kruha, si ga najprej z zadovoljstvom ogleduje, nekajkrat predene z ene roke v drugo, nato pa košček za koščkom daje v usta in skrbno pazi, da mu ne bi kaka še tako majhna drobtinica padla na tla.

Odpeljem se dalje, daleč proč od teh krajev. In že se pred mano razprostirajo širne planjave neobdelane zemlje. Spomnim se na tiste ostoke. Ali bi nemara ne bilo bolje, če bi te planjave preuredili v širna, z zlatorumenim klasjem posejana polja? Takoj se odpeljem, zberem prostovoljce, ki bi mi bili pripravljeni pomagati, da bi zorali in zasadili polja, da bi potlej ne stradali ubogi otroci za lakoto. Seveda so številni bili pripravljeni pomagati. Vsaj delček svojih moči so darovali, da bi po svetu ne bilo hudo. Nemara pa bodo tudi tisti, ki zdaj stradajo za lakoto, pozneje pomagali drugim. Besede: »Pridi, pomagaj nam, ki sedaj trpimo za lakoto!« so privabile številne ljudi. Na tisoče Martinov Krpanov je prihajalo in obdelovali smo zemljo, zasadili pšenico ter pridelali toliko zlatorumenega zrnja, da so se od

daleč videli le s soncem obsijane zlate gore.

Moč besede, ki je takrat privabila toliko ljudi k delu, je nahranila s kruhom še in še lačnih in kruha željnih otrok, da je potlej izumrla lakota in teh krajev, kjer je do zdaj bilo videti le bedo in smrt.

Tako sem nasitila lačne narode in zlatorumene gore ne bodo še

poznejšim rouovom pošle, saj se bodo s pomočjo delovnih ljudi vedno znova dopolnjevale, obdelovale in bogatile.

Vidite, kaj vse lahko napravijo pridne roke? Osrečijo nesrečne, nasitijo lačne. Pa naj so to roke Martinov Krpanov ali katerih koli poštenih ljudi, ki dobro mislijo.

Irena Rauter, 7. a
OŠ Veržej

Invalidi in mi

Današnja družba teži k največji enakopravnosti vseh ljudi. Vsi naj imajo enake možnosti v življenju in pri delu. Tako so tudi invalidi polnopravni člani družbe. Vsem invalidom moramo zato pomagati. Vsak invalid bi se rad zaposlil, da bi lahko dokazal, da zmore premagati napore. V večini mest so že odprli invalidske delavnice. Tam opravljajo razna lahka dela, ki jih zmorejo.

Tudi jaz poznam invalida. Zaradi hude bolezni so mu odvzeli obe nogi. Premika se lahko samo s pomočjo vozička. Organizacija, v kateri je prejšel, mu je kupila voziček na motorni pogon. Z delom večkrat dokaže, da še kaj zmore. Večkrat ga vidim, da pometi dvorišče. V mladosti se je rad ukvarjal s športom in tudi zdaj se rad udeleži tekmovanj. Med drugim je tekmoval tudi na pomurskem kolesarskem krosu. Tudi v trgovino hodi. Ker ne more po stopnicah, pokliče iz trgovine trgovca in ta mu z veseljem prinese vse naročene stvari. Zelo ponosen je na to, da lahko pomaga.

Ima dobrega prijatelja, ki je tudi invalid. Poleti kramljata pred hišo, alpa se vozita na sprehode. Ko imam kaj časa, ga tudi jaz obiščem. Pogovarjava se o vsem mogočem. Najraje mi pripoveduje o svoji mladosti. Rad se spominja svojih športnih in delovnih uspehov. Vsakega obiska je zelo vesel.

Letošnje leto je mednarodno leto invalidov. Geslo tega leta je: Popolno sodelovanje in enakopravnost invalidov. Ta teden pa je bil teden prizadetega otroka. Mnogo otrok je invalidov. Logopedi, pediatri, defektologi, pedagoški in socialni delavci se zelo trudijo, da pomagajo tem otrokom, da jih usposobijo za kak poklic. Velik del bremena usposabljanja za življenje pa še zmeraj obleži na ramenih njihovih staršev. V naši družbi so enakopravni in enakovredni vsi ljudje, pa naj so zdravi ali invalidi. V odnosu do invalidov se kaže naša človeška kultura in humanost.

Nataša Nemec, 7. b
Osnovna šola KD Kajuh M. Sobota

IZBRANA GRAFIKA: Kako preživljam prosti čas — Narisala Tanja Kovač, 6. a OŠ Dane Šumenjak Murska Sobota.

FERDO GODINA

ko so cvetele marelice

Henrika ni bila poročena. Materinsko pa je skrbela za nekaj svojih nečakov. Živela je mirno, družila se je z ozkim krogom prijateljev; večinoma so bile to kolegice, ki jih je srečala v dolgih letih na službeni poti. Za politiko se ni nikdar zanimala.

Do Henrike ni bilo lahko priti. Sama k njej nisem mogla, Jerebic pa je najodločnejše odklonil, da bi šel. Nove ljudi sprejema prek OF, sam jih ne izbira. Odločno se je uprl, da bi odprl vrata človeku, ki ga ne pozna. Če ne bi tako ravnal, mi je dejal, bi ga že davno zbrisali z zemlje, kar je bila seveda resnica.

Sčasoma ga je moje vztrajno prigovarjanje le omehčalo. Brenkati sem namreč začela na to, da bom ostala pri njem, saj drugam preprosto ne morem. Ko sem prebila nekaj dni v delavnici, je končno le pristal, da gre k Henriki.

Pismo, ki sem ga napisala zanj, sem mu prebrala. Prosila sem jo, naj me obišče in kupi zame zobno ščetko, glavnik, milo in druge drobnarije.

Jerebicu ni bilo žal, da me je poslušal, ker mu je Henrika v prvem trenutku pregnala vse pomisleke, ko ji je povedal, zakaj je prišel. Nič vihrava ali gostobesedna ni bila ob novici.

Kmalu je prišla k meni obložena z vsem, kar sem želela in tudi nekaj hrane je prinesla. Drhtela je, ko me je objela. Najbolj je bila presenečena, da sem noseča in da bom v marcu ali aprilu 1943 rodila. To jo je prevzelo, da ni mogla priti k sebi. Opazila sem, kako me je nekajkrat premerila in ob tem vedno znova zažarela, saj sem bila zanj še vedno smrkla. Doumela je, da je moja nosečnost veliko breme, ki ga ne morem niti za hip odložiti in da mi to breme povzroča skrb in strah.

Potem sva preresetali dogodke. Mene iščejo v Ljubljani, je povedala, in poizvedujejo na okrajnem načelstvu, kjer je bil marsikdo presenečen, da sem bila tako mlada in tako delavna v organizaciji OF. Na glavarstvu se je tudi zvedelo, da sem odšla v hribe, kar je bilo v tem trenutku zame koristno. Policija na mojo vrnitev ne bo računala. Slugo na glavarstvu so zaprli, nekaj ljudi je odšlo v hribe. Komisar, Italijan, ki je nadomestil prejšnjega glavarja, se je preselil iz stavbe glavarstva v mesto in sicer v bližino sedeža policije. Kartoteka koles se je po mojem odhodu močno skrčila, ker ljudje z dežele ne hodijo več na glavarstvo. Skoraj vso okolico Ljubljane nadzorujejo partizani. Henrikin nečak, dijak, je tudi odšel v hribe.

To so bile prve ljubljanske novice. S Henriko si kaj več nisem mogla pomagati. Obljubila je, da bo še prišla in mi

prinesla kako oblačilo, da bom lažje odložila neudobno kmečko krilo. Stanovat k njej nisem mogla, ker je imela sobo v stanovanju svojih sorodnikov.

Ko je odšla, sva z Jerebicem spet začela tuhtati, kam naj se dam. Henrika ni imela nobenih zvez. Ni bila organizirana, čeprav je bila za partizane. Če drugega ne, sva imela več snovi za premlevanje. Dan je minil in za dnevom spet noč. Začel se je naslednji dan moje negotove usode, ko je okoli poldne, ko običajno ni bilo strank, nekdo vstopil. Jerebic je odgrnil zaveso in brez pomisleka pomignil z glavo, naj prišlek stopi za zaveso.

In res je prišlo v pregrajeni prostor mlado dekle, na videz staro manj kot dvajset let. Bila je vitka, okusno oblečena v športno krilo in kratek plašč in s skrbno urejeno frizuro. Bila je lepa in polna prirojene dobre volje. Ni je vznemirilo, da me je našla pri Jerebicu, čeprav tega ni pričakovala. Presenečena sem bila jaz, kako brez pomisleka jo je sprejel Jerebic. Iz dekleta je žarela tiste vrste neposrednost, ki mi je bila prav v teh trenutkih tako potrebna. Stopila je v ta majhen prostor, poln zadušljivega smrada po strojih, po starem črviem podu in vlažnih zidovih in mi prinesla smeh in toplino. Kaj naj bi več pričakovala od nje in tudi slutila nisem, da stoji pred menoj in mi stiska roko šef masovne terenske obveščevalne službe za Ljubljano. Vse niti masovne obveščevalne mreže so se stikale v nežnih rokah tega dekleta, ki je bila tik pred okupacijo študentka kemije. Italijanska policija jo noč in dan intenzivno išče, njena slika pa je varno spravljena na poveljstvu policije.

Ta živahna šefinja terenske obveščevalne mreže ne bi smela k Jerebicu, ker ni bil zveza zanj. Ampak Helena, tako ji je bilo trenutno ilegalno ime, je vendar prihajala, ker je bila Jerebiceva delavica na Dolenjski cesti. Tu so se ustavljali kurirji, ki so prihajali iz vasi pod Krinom in prinašali vesti tudi zanj od doma. Njen oče Matjaž je bil učitelj in je v stari Jugoslaviji dolgo poučeval v eni izmed vasi pod Mokrcem. Med pravkar končano roško ofenzivo je bil komandant bataljona, o čemer je bila Helena natančno poučena. Mater so Italijani med ofenzivo doma aretirali in od tistega časa se je za njo izgubila vsaka sled. Helenina poizvedovanja so ostala brezuspešna in tudi kurirji, ki so prihajali k Jerebicu, ji niso prinesli nobenih vestí o materi in njeni usodi. Zasedliti je ni mogla ne v taborišču v Gonarsu in Trevisi v Italiji in ne v

ljubljskih zaporih. Iskanje matere jo je tudi tistega dne pripeljalo k Jerebicu, kjer je naletela name.

Ko sem ji povedala, da prihajam s Krima in da poznam njenega očeta, je postala sploh živahna. Povedala sem ji, da sem bila z njenim očetom skupaj v roški ofenzivi, ko je bil njegov bataljon razbit. Zamolčala pa sem ji, da so nastala nesoglasja med njim in mladimi komandanti. V Ljubljani so imeli partizanstvo povsem zidealizirano. Niso si mogli misliti, da vlada v tej naši vojski v gorah tudi medsebojno sovraštvo, karierizem, krivice in toliko pojavov, izmed katerih jih je nekaj udarilo po njenem očetu. Tiho se je umaknil in prepustil poveljevanje drugim. Povedala pa sem ji, da naju je z Darkom na umikih povabil na spanje v svoj šotor.

V spominu sem ga imela kot blagega, preudarnega človeka in njegov odnos do ljudi je bil nenavadno širok. Z Darkom sva vedela, da so ga mladi grobo odrinili, a Matjaž o tem ni spregovoril besede. Mogoče je celo čutil, da je prestar in ni več kos poveljevanju, ki je bilo drugačno od klasičnega vojskovanja. Notranje se je pripravil na politično delo po vaseh. Ker je bil oče treh odraslih otrok, je vedel mnogo modrega o življenju. In midva z Darkom, ki sva z življenjem tako rekoč šele začnjala, sva ga poslušala z odprtimi usti. Povedala sva mu, da sem noseča in skupaj smo tuhtali, kam bi se dala na tem ljubem svetu. A med ofenzivo je bilo pred nami samo neprestano umikanje in občutek, da nas bodo italijanske divizije obkolile in uničile. Kdo naj bi ob tem iskal izhod za nosečo žensko.

Najino srečanje s Heleno za zaveso v Jerebicevi delavnici je bilo kratko, a dovolj dolgo, da sva postali dobri zaveznici. Bila sem nekaj let starejša od nje, a kakor da sploh ni bilo teh razlik med nama. Ko me je preletela z očmi, me je preprosto, kakor je bilo pri njej vse preprosto in enostavno, vprašala:

„Ti boš pa dobila naraščaj?“

„Zato sem prišla v Ljubljano.“

„Prava mami si žel!“ Smejala se je in je bila najbrž srečna, da je našla žrtev, za katero bo ob svojem vrtoglavo nevarnem poslu lahko skrbela. Našla je sijajno priliko, da bo pravila, ki jo večjeje zaradi konspiracije, prekršila. Verjetno jo je preblisnilo tisoč misli, pa kakšnih kanalih mi bo poiskala ne samo streho, ampak tudi mesto, kjer bom rodila.

(nadaljevanje prihodnjič)

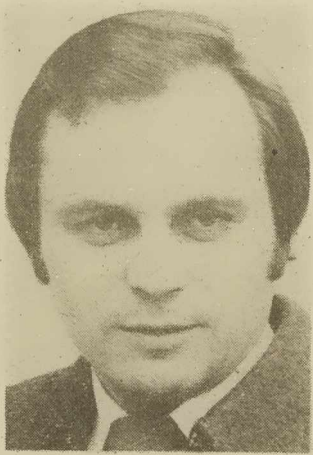
USMERITEV TELESNE KULTURE V SOBOŠKI OBČINI

Posebna skrb razvoju množičnosti

Na zadnjem zasedanju so delegati skupščine TKS Murska Sobota sprejeli usmeritve razvoja telesne kulture v letošnjem letu. Kakšne so, in katerim vprašanjem bodo posvetili največ pozornosti, o tem smo se pogovarjali z Belom Banfijem, predsednikom izvršnega odbora TKS Murska Sobota.

— Kakšna je torej usmeritev nadaljnjega razvoja telesne kulture v soboški občini za letos?

»V letošnjem letu bomo ponovno posvetili največjo skrb razvoju množične telesne kulture. Tu mislim predvsem na organizacijo cenjenih športno-rekreacijskih aktivnosti in vključevanje kar največjega števila delovnih ljudi in občanov, posebno žensk in invalidnih oseb. Popolniti moramo ponudbo aktivnosti, ki bodo dostopne vsem kategorijam občanov. Iz tekmovalnih sistemov športno-rekreacijske aktivnosti nameravamo izločiti vse nepravilnosti, ki nimajo nobene zveze s to dejavnostjo, predvsem pa pretrane tekmovalne ambicije in nezdružne odnose znotraj strokovnih zvez. Telesnokulturno dejavnost želimo torej približati občanom, torej jo razvijati v krajevni skupnosti. Na področju vrhunskega športa si bomo prizadevali zagotoviti pogoje za delo vsem vrhunskim športnikom v okviru materialnih možnosti, ter kontinuirano vadbo. Obnoviti nameravamo aktivnost strokovnih svetov v prednostnih športnih panogah in oceniti upravičenost občinskih prednostnih športnih panog. Na osnovni dosežkih rezultatov pa tudi želimo omogočiti nemoten razvoj nadarjenim športnikom v drugih športnih panogah. Nadalje bomo stimulirali kategorizirane in perspektivne športnike v okviru finančnih možnosti in samoupravnega sporazuma. Tudi v letošnjem bomo posebno skrb namenili izobraževanju strokovnih amaterskih kadrov prek regijskega centra pri ZTKO v M. Soboti. Zlasti želimo usposobiti kadre za atletiko, košarko, nogomet, plavanje, smučanje, judo, rokoborbo, hokej na travi, kegljanje in dejavnost društva Partizan. V ta namen bomo izdelali podrobnejši program izobraževanja v odboru za izobraževanje strokovnih kadrov ob sodelovanju z regijskim centrom.«

»V naši občini dajemo posebno pozornost tudi mednarodnemu sodelovanju. Na tem področju smo že v lanskem letu dosegli pomembne rezultate, ki jih želimo še popestriti. Pri tem je zlasti pomembno naše sodelovanje z zamejskimi Slovenci, s športnimi organizacijami naših delavcev na začasnem delu v tujini, kakor tudi s športniki sosednjih držav, Avstrije in Madžarske.

— Kakšne pa so možnosti nadaljnjega razvoja zdravstvenih pregledov športnikov?

»V lanskem letu smo na tem področju dosegli pomembne rezultate. Zdravstvene preglede bomo tudi letos nadaljevali v ambulantni tovarni Mura v Murski Soboti, naša nadaljnja prizadevanja pa bodo v tem, da bomo to dejavnost prenesli v dispanzer za medicinske dela in šport, kamor tudi sodi. Tu bomo morali biti najtežje bitko zaradi določenega nerazumevanja. Še naprej pa bomo morali seveda razvijati sodelovanje z ostalimi interesnimi skupnostmi, predvsem tistimi, s katerimi imamo nekatere skupne cilje.

Feri Maučec

JUDO

NOVI MOJSTRI JUDA

V Mariboru so bili izpitni judoisti za črne mojstrske in rjave šolske pasove. Udeležili so se jih tudi tekmovalci soboškega Partizana in uspešno opravili preizkušnje. Izpit za rjavi pas sta uspešno opravila Jože Horvat in Tomi Mihaljič. Uspešen je bil tudi Silvo Kavčič, ki je opravil izpit za I. DAN črni mojstrski pas. Geza Krančič in Evgen Smodiš pa sta uspešno opravila izpit za II. DAN črni mojstrski pas. Tako se je število judoistov soboškega Partizana, ki nosijo črne mojstrske pasove I. DAN, povečalo na 10, štirje pa imajo črni mojstrski pas II. DAN. Kaže torej, da pri soboškem Partizanu nenehno skrbijo za napredek in šolanje tako tekmovalcev kot trenerjev.

O. Šoš

PO PRIČAKOVANJU

V Zagrebu je bil odprt zvezni mladinski turnir »LOVRO RATKOVIČ«, ki je zbral vse najboljše iz cele Jugoslavije.

V posamezni konkurenci se je Dušan Kovač uvrstil med najboljših 32 (osvojil je 130 igralcev). Močan in Benko sta izpadla v drugem kolu. Zadavec, Verin in Gruškovnjak pa v prvem kolu. V igri dvojic sta bila uspešna Kovač—Močan, ki sta se uvrstila med najboljših 16.

POMURCI USPEŠNI

V Ptujju je bil II. regijski selekcijski turnir pionirjev na katerem je številno pomursko zastopstvo imelo največ uspeha, kar kaže na dobro delo z mladimi naraščajem v Pomurju. V prvi najkvalitetnejši skupini je trojica igralcev dosegla isti rezultat 5:2, zmagal pa je Benkovič pred Mirkom Ungerjem (oba So) in Peršo (Le). Simon Unger je dosegel rezultat 4:3 ter osvojil 4. mesto. V drugi skupini je slavil Sobočan Mekicar z rezultatom 7:0, druga Sobočana Gazdag in Lazar pa sta si z rezultatom 5:2 delila 2. oziroma 3. mesto. V tretji skupini je Drozdek (Ra) imel rezultat 6:1, enako kot zmagovalci, vendar je zaradi slabše razlike v točkah osvojil 3. mesto. V četrti skupini je Zajmi (Ra) z rezultatom 6:1 osvojil 2. mesto, Fridrih in Sukič (oba So) pa z rezultatom 4:3 3. oziroma 4. mesto.

V konkurenci pionirk sta bili v prvi skupini najboljši predstavnici Sobotne Siničeva, ki je z rezultatom 7:0 osvojila 1. mesto, ter Vogrinčeva, ki je z rezultatom 6:1 osvojila 2. mesto. V drugi skupini je Bra-

tuševa z rezultatom 5:3 osvojila 2. mesto, Lahova z istim rezultatom pa 3.

M. U.

ŠPORTNO-REKREATIVNA TEKMOVANJE V NAMIZNEM TENISU

Vse rekreativne skupine, aktivne ZSMS, krajevne skupnosti, delovne organizacije, SSD in osnovne telesno-kulturne organizacije vabimo, da se vključijo v športno-rekreativna tekmovanja v namiznem tenisu. Formiranih bo več skupin, upoštevana pa bo kvaliteta in težnja za čim manjšimi potnimi stroški. Tekmovanje bo vodil strokovni odbor za namizni tenis pri ZTKO.

ROK PRIJAV: 10. februar 1982. Prijave pošljite na naslov: Strokovni odbor za namizni tenis pri ZTKO M. Sobota pp 33 ali po telefonu: 21-428.

Prijavi priložite točen naslov naziv ekipe, naslov vodje in mesto nastopanja (dvorana).

KOŠARKA

POMURJE : SENOŽEČE 72:29

V predzadnjem kolu tekmovanja v slovenski ligi so košarkarice Pomurja visoko premagale Senožče. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 31, Šiško 16, Žitek 11, Škraban, Gregor in Merklin po 4 ter Flegar 2. Sodila sta Kobilica iz Ljubljane in Safarič s Tišine.

POMURJE : DRAVA 73: 69

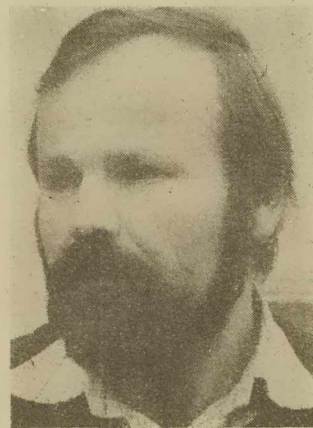
V tekmovanju druge slovenske košarkarske lige pa so košarkarji Pomurja premagali Dravo iz Ptujja. Koše za Pomurje so dosegli: Saković 25, Juteršnik 18, Sedonja 14, Štihec 8, Marinič 7 in Rajbač 1.

SPORTNA REKREACIJA

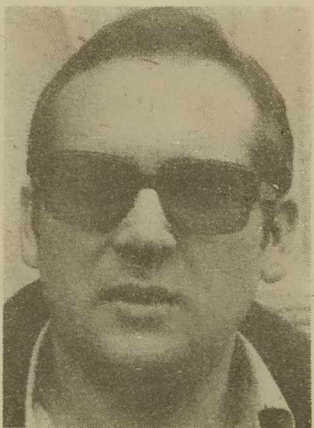
Krajevne skupnosti nosilci aktivnosti

V naši samoupravni družbi se kažejo vedno večja prizadevanja za uveljavitev športne rekreacije. Na tem področju so že bili doseženi nekateri pozitivni premiki in uveljavljene nekatere nove aktivnosti in akcije. Tako so se v nekaterih pomurskih občinah uveljavile igre krajevnih skupnosti, akcija iščemo najboljše krajevno skupnost ter številne druge množične akcije: hoja, teki, kolesarjenje, plavanje, tekmovanja za športno značko in delavske športne igre. Nosilci vseh teh akcij in aktivnosti

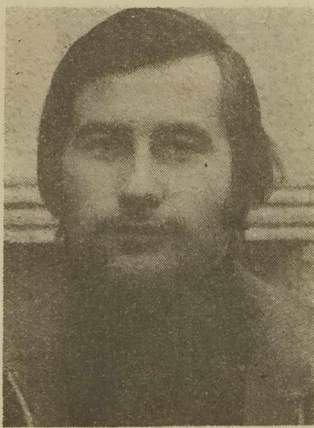
postajajo krajevne skupnosti. Prav gotovo pa še zdaleč niso izkoriščene obstoječe možnosti za podružbljanje telesne kulture, zato si je treba še naprej prizadevati za ustvarjanje novih pogojev in možnosti vključevanja delovnih ljudi in občanov v športno rekreacijo. Kako je razvita športna rekreacija v nekaterih krajevnih skupnostih soboške občine, o tem smo se pogovarjali s telesnokulturnimi delavci na področju športne rekreacije.

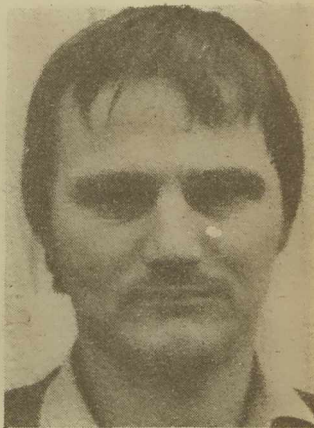
JANEZ JOŠAR — krajevna skupnost Puconci: »V naši krajevni skupnosti je nosilec športno-rekreacijske dejavnosti društvo Partizan. V okviru društva je organizirana redna vadba, zlasti za mlajše kategorije občanov. Aktivno deluje nogometni klub, občasno pa organizirajo razne množične akcije, kot so hoja, kolesarjenje, plavanje, igranje namiznega tenisa, odbojke in košarke. Nekatere od njih so dobro, nekatere pa tudi slabo obiskane. Prizadevamo si, da bi z novimi oblikami pritegnili čimveč delovnih ljudi in občanov naše krajevne skupnosti.«

ŠTEFAN ŽIŠKO — krajevna skupnost Šalovci: »V Krajevni skupnosti Šalovci je najbolj razvit nogomet, njegov klub je tudi nosilec športno-rekreacijske dejavnosti. Z ureditvijo igrišča in zgraditvijo klubskih prostorov, pri čemer so pomagali ne le občani iz Šalovce, temveč tudi iz okoliških vasi, smo ustvarili pogoje za nadaljnji razvoj športne rekreacije. Potrebno nam je še urediti vodovod in elektriko, v programu pa imamo tudi zgraditev odbojcarskega igrišča. Upamo, da bomo tudi v prihodnje deležni pomoči in k aktivnosti pritegnili čimveč ljudi.«

RUDOLF BAŠA — krajevna skupnost Bodonci: »Nosilec športno-rekreacijske dejavnosti v naši krajevni skupnosti je strelska družina, ki deluje že deset let. Ta ne skrbi le za strelsko dejavnost, temveč tudi za ostale aktivnosti. Tako je bila organizator iger krajevnih skupnosti, ki so kljub nekaterim težavam pri organizaciji dobro uspele. Naša največja želja je, da bi si čimprej zgradili strelišče, kar bi vsekakor povečalo aktivnost in vključevanje novih članov. Upamo, da nam bo to uspelo in da nam bo v naših prizadevanjih pomagala tudi krajevna skupnost.«

JANKO KARDINAR — krajevna skupnost Dokležovje: »V našem kraju že vrsto let deluje nogometni klub, ki ima bogato tradicijo in je tudi nosilec športno-rekreacijske dejavnosti v krajevni skupnosti. Za nogomet tudi med mladimi vlada največje zanimanje, v klubu pa tudi skrbimo za vzgojo mladih nogometašev. Iz naših vrst je izšlo nekaj talentiranih tekmovalcev, ki so se uveljavili v kvalitetnejših klubih. V zadnjem času pa je izredno veliko zanimanje za balinanje in namizni tenis, načrtujemo pa še nekatere druge rekreativne aktivnosti.«

ŠAH

Za tesnejše sodelovanje pomurskih šahistov

Aktivnost šahovskih društev v Pomurju, z izjemo Murske Sobotne in Gornje Radgone, je v zadnjem času nekoliko upadla, kar skoraj povsod pripisujejo pomanjkanju finančnih sredstev in šahovskih delavcev, ki bi intenzivneje delali z mladimi in perspektivnimi igralci. Tudi novi tekmovalni sistemi niso dovolj spodbudno vplivali na aktivnost posameznih društev, ki nimajo možnosti za uvrstitev v kvalitetnejše tekmovanja. Primanjkuje pa tudi usposobljenih organizatorjev, ki bi naj skrbeli za poživitev dela v društvi in organiziranje večjega števila odprtih turnirjev v regiji, zlasti kategorijskih. To bi naj pripomoglo k dvigu kvalitete šaha v Pomurju, ki je v lanskem letu dosegel nekaj zavidljivih uspehov. Spomnimo se samo naslovov republiškega prvaka Štefana Cigana med mladinci in Brigitte Čavuzič med pionirkami ter tretjega mesta ŠD Radenska v slovenski enotni ligi. To je poudarek z volilnega obdobja zborna Šahovske zveze, Pomurja, ki je bila v Murski Soboti. Ob tem so se delegati iz celotne regije zavzeli za širšo akcijo sodelovanja šahistov, da bi šahovsko igro kot rekreativno obliko uveljavili v raznih okoljih, predvsem pa v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in šolah. Ob tej priložnosti so sprejeli program dela v prihodnje, kjer bo večja pozornost namenjena vzgojnemu delu z mladimi in sodelovanju pomurskih društev. Izvolili pa so tudi nov 9-članski izvršni odbor Šahovske zveze Pomurja, ki bo v naslednjem mandatsnem obdobju usmerjal delo temeljnih šahovskih organizacij v regiji.

Milan Jeršec

PRVI B. HARI

Prvega letošnjega hitropoteznega turnirja šahovskega društva Radenska iz Murske Sobotne se je udeležilo kar 21 igralcev iz vseh štirih pomurskih občin. Slavil je Bogdan Hari s 17,5 točke, sledijo pa Danilo Hari 17, Jože Gaber (Lendava) 15,5, Matija Gabor in Alojz Kos 14, Štefan Režonja 13...

M. J.

Počitnice v domovini

S to informacijo želimo obvestiti društva in klube naših državljanov v tujini in učitelje dopolnilnega pouka in preko njih naše delavce, ki so začasno zaposleni in bivajo v tujini, o možnostih preživljanja počitnic njihovih otrok v domovini.

Zveza prijateljev mladine je najpomembnejši organizator letovanj za otroke in mladino v Sloveniji. Program dejavnosti na letovanjih, ki ga vodijo pedagoški delavci, omogoča otrokom, da se poleg telesne krepitve in pouka plavanja na neprisiljen način izpopolnjujejo v materinem jeziku, ki ga bogatijo z besedo, pesmijo in glasbo; spoznavajo lepote domovine ter kulturno in zgodovinsko preteklost našega naroda; v družbi vrstnikov iz domovine spoznavajo družbeno ureditev in krepijo vezi z domovino.

Občinske zveze prijateljev mladine, ki so neposredni organizatorji letovanj, so za naslednje leto zagotovile skupno približno 400 prostih mest za otroke, ki s starši živijo v tujini.

Letovanja bodo organizirale naslednje občinske zveze prijateljev mladine: (pri posameznemu organizatorju navajamo podatke o kraju letovanja, okvirni dnevni ceni letovanja in številu prostih mest za otroke iz tujine — podatki si sledijo v navedenem zaporedju).

AJDOVŠČINA: Portorož, cca 200.— din, 4 mesta
HRASTNIK: Novigrad, 200.— din, 4 mesta
JESENICE: Novigrad, 210.— din, nedoločeno število
KAMNIK: Savudrija in Debeli rtič, 204.— din, 10 mest
KOČEVJE: Puntizela/Puli, 300.— din, nedoločeno število
KRANJ: Novigrad, 250.— din, 10 mest
KRŠKO: Nerezine (otok Lošinj), 202.— din, nedoločeno število
LJUBLJANA (vse občine): Savudrija, Umag, Zambatija, Pacug, Poreč, Pag, 230 — 280.— din, cca 140 mest
LJUTOMER: Baška (otok Krk), 190.— din, 10 mest
MURSKA SOBOTA: Baška (otok Krk), cca 200.— din, nedoločeno število

NOVO MESTO: Fazan/Portorož, cca 280.— din, 10 mest
ORMOŽ: Biograd na moru, 230.— din, 30 mest
RADLJE OB DRAVI: Banjole/Puli, 200.— din, 10 mest
RADOVLJICA: Novigrad, Fažana, 260.— din, 10 mest
RAVNE NA KOROŠKEM: Karigador/Istri, 250.— din, 10 mest
SLOVENSKA BISTRICA: Debeli rtič, Bunjvice, Puntizela/Puli, 200 — 300.— din, 40 mest
MARIBOR: Debeli rtič, Puntizela/Puli, Pohorje, 200 — 300.— din, 70 mest
SLOVENSKE KONJICE: Fažana, Rogla (Pohorje), 210 — 290.— din, 10 mest

TREBNJE: Pavičini/Puli, 175.— din, 20 mest
VELENJE: Debeli rtič, 270.— din, 10 mest
Poleg navedenih bodo letovanja ali taborjenja organizirale tudi nekatere druge občinske zveze prijateljev mladine prav tako pa tudi taborniki in planinci v nekaterih občinah.

Opozoriti moramo na to, da cene, ki smo jih navajali, niso dokončne. Natančne cene bodo organizatorji lahko posredovali šele v začetku prihodnjega leta.

Počitniški objekti so za letovanja odprti praviloma v času od 1. junija do 15. septembra, nekateri tudi dalj časa. V mesecih juniju in septembru so na letovanjih predvsem predšolski otroci, v ostalih dveh mesecih pa osnovnošolski. Letovanja trajajo od 10 do 20 dni, večinoma pa 14 dni.

Prijave za letovanje otrok bodo sprejemali neposredno posamezni organizatorji, ki bodo urejevali tudi vse potrebno v zvezi s pogodbami, plačevanjem in informiranjem, prevozom, itd.

Klubi in združenja naših državljanov v tujini ter učitelji dopolnilnega pouka se v zvezi z letovanji otrok lahko povežejo tudi z ZVEZO PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE (naslov: Ljubljana, Miklošičeva 16/II., telefon 316-760). To posebno velja za tiste klube, združenja in oddelke dopolnilnega pouka, ki še nimajo stalne povezave z dejavniki v domovini. Zveza prijateljev mladine Slovenije bo v sodelovanju z organizatorji v občinah koordinirala vse oblike organiziranih bivanj otrok iz tujine v domovini.

V letu 1981 je bilo kljub zagotovljenim preko 200 mestom zelo malo otrok, ki s starši začasno prebivajo v tujini, na organiziranih letovanjih v domovini. Delno so zagotovljena mesta ostala nezasedena. Zato je nujno, da organizatorji dobijo dokončne pismene prijave za letovanja otrok iz tujine najkasneje do 15. maja 1982, predhodne (neobvezne) prijave pa do 1. aprila 1982.

Samo pravočasni obojestranski dogovori med nosilci letovanj v Sloveniji in starši, ki začasno bivajo na tujem, bodo pripomogli k čimvečji udeležbi otrok na letovanjih v domovini.

Društva, klube in združenja naših državljanov v tujini ter učitelje dopolnilnega pouka v slovenščini pozivamo, da v okviru svojih možnosti navežejo stike s starši v krajih, kjer nimajo svojega društva ali kluba, in jih seznanijo z možnostmi za letovanje njihovih otrok v domovini.

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE SLOVENIJE
Svet za letovanja in rekreacijo otrok in mladine

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA
LJUTOMER - KRIŽEVCI o. sol. o.
Križevci pri Ljutomeru

Na podlagi sklepa Komisije za delovna razmerja TOZD „Mursko polje“

OBJAVLJA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom prosta dela in naloge

veterinarja — v perutninski proizvodnji

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima diplomu II. stopnje biotehniške fakultete, smer veterina in 2 leti delovnih izkušenj na področju veterine
- sposobnost vodenja in organizacije.

Pismene prijave je treba poslati v roku 15 dni od dneva objave na naslov: ABC POMURKA KZ „Ljutomer—Križevci“, TOZD Mursko polje, Križevci pri Ljutomeru.

K prijavi je potrebno priložiti listine, ki potrjujejo, da kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem oglasu.

Nepopolnih vlog ne bomo obravnavali.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po poteku objave.

Zveza kulturnih organizacij občine
Murska Sobota

bo organizirala

PLESNI TEČAJ

za odrasle občane, ki bo ob torkih od 19. do 21.30 ure. Obsegal bo ples iz svetovnega plesnega programa standardnih, latinskoameriških in disco plesov.

Pismene prijave s točnim naslovom pošljite na naslov: Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobota, Trubarjev drevored 4, 69000 Murska Sobota do 21. 1. 1982! Informacije dobite po telefonu 21-957 vsak dan od 13. do 15. ure.

Ljubljanska banka

POMURSKA BANKA
MURSKA SOBOTA
Trg zmage 7

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osebnega avtomobila Diana 6 letnik 1976.
Izključna cena 20.000.— din.

Licitacija bo na dvorišču banke v Murski Soboti v petek, 29. januarja 1982, ob 9. uri.

Udeleženci licitacije morajo pred pričetkom licitacije položiti varščino v višini 5 odstotkov od izključne cene. Varščina se takoj po končani licitaciji vrne, oziroma poracuna s kupnino.

Avtomobil je na ogled na dan licitacije od 8. ure dalje.

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AVTORADGONA
GORNJA RADGONA

Proizvodno-transportno podjetje AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 26, **razpisuje**

I. na osnovi sklepa delavskega sveta TOZD Proizvodnja nadgradenj prosta dela in naloge za dobo 4 leta

direktorja TOZD proizvodnja nadgradenj

Pogoji: višja ali visoka strokovna izobrazba, znanje tujega jezika, 3 oz. 5 let delovnih izkušenj na delovnih mestih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter moralnopolitična neoporečnost kandidata.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 60 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

II. objavlja na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja TOZD Transport prosta dela in naloge

vodje obračunsko-komercialne službe

Pogoji: višja strokovna izobrazba ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, znanje nemškega jezika ter poznavanje zunanjetrgovinskega poslovanja. Če kandidati ne bodo dokazali znanje tujega jezika z verificiranim potrdilom, bo opravljen preizkus znanja.

Za objavljena dela in naloge združujemo delo za nedoločen čas.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o opravljeni izbiri v 30 dneh od poteka roka za sprejem prijav.

Kandidate vabimo, da pošljejo pismene prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne organizacije v 15 dneh od dneva objave.

„Delovna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav, Pomurska območna skupnost

objavlja

dela in naloge:

1. ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA v zastopu 8—121 Razkrižje,
2. ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA v zastopu 8—128 Apače.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še pogoj, da imajo najmanj končano osemletno šolo.

Za objavljena dela in naloge se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s posebnim pogojem poskusnega dela, ki bo trajalo tri mesece.

Osební dohodek po Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke ter sredstev sklada skupne porabe.

Kandidati naj vložijo prošnje s kratkim življenjepisom na odbor za medsebojna delovna razmerja in kadrovska vprašanja pri Pomurski območni skupnosti v roku 15-dni od objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od zaključka objavnega roka.

**KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA PRI
BLAGOVNO-EKONOMSKEM ŠOLSKEM
CENTRU V MURSKI SOBOTI**

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

1. za nedoločen čas

- 1 učitelja zgodovine
- 1 učitelja matematike

Pogoj: ustrezna visoka izobrazba, nastop dela 15. 2. 1982

2. za določen čas

- 1 učitelja blagoznanstva (polovična delovna obveza, za čas od 15. 2.—30. 6. 1982)
- 1 učitelja strojepisja (polovična delovna obveza, za čas od 15. 2.—30. 6. 1982)
- 1 učitelja strokovnoekonomskih predmetov (polovična delovna obveza, za čas od 15. 2.—30. 6. 1982)
- 1 učitelja likovne vzgoje in aranžerstva (za čas od 15. 2.—30. 6. 1982)
- 1 učitelja zgodovine in geografije (za čas od 15. 2.—30. 6. 1982)

Pogoj: ustrezna visoka izobrazba.

Prošnje sprejema tajništvo centra v roku 10 dni po objavi.

TEHNOSTROJ

„Tehnostroj“ Ljutomer, n. sol. o.
TOZD Servis vozil in kmetijske mehanizacije
Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge:

PRIPRAVNIKA

s končano višjo tehnično šolo strojne smeri za nedoločen čas

Pogoji: višja izobrazba strojno-tehnične smeri

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov „Tehnostroj“-industrija in servis vozil Ljutomer, n. sol. o., Prešernova cesta 40, z oznako „Za komisijo za delovna razmerja“.

O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije.

ABC POMURKA — KG RAKIČAN, TOZD POLJEDELSTVO IN GOVEDOREJA BELTINCI

ponovno razpisuje

prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za

1. vodenja in organiziranje proizvodnje (upravnika) na ek. enoti Lemerje.

Za razpisana dela in naloge se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
— višješolska oz. srednješolska izobrazba kmetijske smeri in dve leti delovnih izkušenj

Mandat za opravljanje razpisanih del in nalog traja štiri leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Kadrovska služba
ABC Pomurka — KG Rakičan
p. M. Sobota

OTROK SE JE IZGUBIL

V torek, 12. januarja, ob 13.55 se je peljala z osebnim avtom iz Strukovec proti Murski Soboti Nada Ftičar iz Petanjec 107/a. Pri domačiji številka 45 v Skakovcih jo je v desnem nepreglednem ovinku zaneslo v levo v hipu, ko se je nasproti pripeljal prav tako z osebnim avtom Viljem Fujs iz Prosečke vasi 50. Vozili sta trčili in je nastala materialna škoda za 70 tisoč dinarjev.

17. januarja ob 19.30 se je peljal z osebnim avtom iz Murske Sobotice proti Polani Peter Pertoci iz Rankovec 48. Ko se je peljal čez most na Ledavi, ga je začelo zanašati, nakar je večkrat zadel ob

mostno ograjo, nato pa se je vozilo prepolovilo in obstalo na levem nasipu v smeri vožnje. Gmotna škoda je velika: 100 tisoč na avtu in 10 tisoč na ograji. Voznika so prepeljali v bolnico.

11. januarja ob 6.05 uri je Franc Horvat iz Ihove upravljal avtobus po regionalni cesti skozi Ljutomer. Ko je v križišču ulice Slavka Osterca in ulice Nade Rajh zaviral in zavijal v desno mu je nasproti pripeljal prav tako z avtobusom Miroslav Mar iz Lahonca. Med voziloma je prišlo do čelnega trčenja in materialne škode v znesku 80 tisoč dina-

rjev. V nesreči se ni nihče poškodoval.

12. januarja ob 22.20 uri je

ga takoj prepeljali v soboško bolnišnico in ga tako še pravočasno rešili. V ponedeljek smo povprašali na otroškem

Prometna nesreča, ki se je zgodila 17. januarja ob 19.30 uri na cesti Murska Sobota—Černelavci. Kot je razvidno s slike, je po trčenju v mostno ograjo »odletel« motor. Foto: Š. Abraham

Herman Markoč z Doliča obvestil oddelek milice v Rogoševcih, da od 16. ure dalje pogreša svojega 11-letnega sina Franca. Otrok se je namreč do te ure sankal v bližini domačije, nenadoma pa se je oddaljil od doma. Takoj po obvestilu so na oddelku milice formirali patroljo, ki so se ji pozneje priključili še miličniki s postaje v Murski Soboti in dva delavca UNZ. Iskanci so kmalu našli sledove, ki so jih ob 3.30 uri pripeljali do otroke. Z vozilom prve pomoči so

oddelku, kakšno je zdravstveno stanje Franca Markočca. Povedali so nam, da ima zmrzline druge do tretje stopnje, zlasti so močno prizadeti prsti na rokah in nogah. Deček je namreč med tavanjem po zasneženih travnikih in gozdovih prehodil kar 16 kilometrov. Ali mu bodo uspeli zmrzline pozdraviti, ali pa bo potreben operativni poseg, je za zdaj še težko reči. V bolnici si seveda močno prizadevajo, da bi mlademu pacientu pomagali s prvimi načinom zdravljenja. Š. S.

krvodajalci

DOKLEŽOVJE — Mirko Čeh (13), Mirko Kolenko (5), Pavlina Lukač (1), Stanko Lukač (2), Jože Gjerek (21), Milan Klemenčič (3), Alojz Gomboc (3), Stanko Kreft (4), Drago Fras (6), Terezija Horvat (4), Anton Plej (3), Vinko Gjerek (9), Stefan Jerič (12), Alojz Gjerek (13), Ivan Jakupčič (2), Jože Antolin (3), Marija Jerič (14), Janez Slavica (2), Stefan Pintarič (7), Antonija Brunec (9), Lizika Klemenčič (3), Olga Muhič (5), Uršula Čeh (2), Stane Zver (3), Alojz Gregor (3), Franciška Gregor (10), Vlado Poredoš (2), Vera Gjerek (7), Marija Zver (10), Andrej Obal (1), Jože Oslaj (1), Marija Gjerek (4), Janez Sraka (7), Terezija Barber (5), Helena Balazic (3).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Martin Forjan (10), Angela Škalič (4), Hermina Lončar (11), vsi splošna bolnišnica M. Sobota, Feliks Muhič (47), Mura Murska Sobota, Stefan Avgust Mate (5), KIK Pomurka, Ciril Lilek (3), KK G. Radgona, Anton Laschaber (26) in Kristina Laschaber (9), Iljaševci, Anton Vrečič (40), Jeklohtehna M. Sobota, Anton Ropoša (12) in Branko Baranja (3), oba Blisk M. Sobota, Marija Kolbl (4), Mura M. Sobota.

HVALA ZA SODELOVANJE!

umrli

Kristina Dobaj, 70 let, Podgorje 145, Franc Kegelj, 60 let, Biserjane 25, Anton Senekovič, 66 let, Lešane 43, Stanislav Zemljak, 68 let, Kraljevci 43, Martin Lipič, 71 let, Očeslavci 40, Alojz Mauko, 78 let, Črešnjenci 78, Franc Holc, 86 let, Kapelski vrh 21, Marija Roškar, 48 let, Lastomerci 25, Julijana Ivanek, 75 let, Plit ički vrh 11, Antonija Hrašovec, 88 let, Grabonoš 13, Ignac Vučko, 56 let, Mostje 109, Stefan Jaklin, 66 let, Nedelica 43/a, Matija Smej, 66 let, Odranci 187, Janez Hozjan, 70 let, Mala Polana 3, Stefan Zver, 73 let, Odranci 151, Janez Prša, 75 let, Trnje 35, Ivan Zadavec, 78 let, Nedelica 87, Elek Koter, 80 let, Kapca 107, Jozsef Toth, 84 let, Banuta 23, Katarina Černela, 54 let, Lendava, Partizanska 62, Marija Kuzma, 58 let, Srednja Bistrica, 32, Rozalija Szarjas, 76 let, Gaberje 74, Marija Hozjan, 77 let, Trnje 96, Katarina Mlinarič, 79 let, Dolnji Lakoš, Ana Perša, 83 let, Nedelica 127, Ana Korošec, 92 let, Godemarci 24, Franc Marinič, 59 let, Precetinci 46, Jože Ladiha, 66 let, Ljutomer, Ivan Grnjak, 71 let, Slamnjak 36, Stefan Horvat, 72 let, Razkrižje 16, Ivan Vinko, 75 let, Gibina 25, Franc Zemljak, 83 let, Cven 80, Sidonija Lovenjak, 61 let, Sulinci 87, Alojzija Kosi, 67 let, Branoslavci 26, Marija Jagarinec, 68 let, Babinci 16, Alojzija Pavlič, 72 let, Cezanjevi 59, Katarina Hedžet, 75 let, Šefarsko 54, Ana Šumen, 81 let, Bučkovci 67, Antonija Nemec, 82 let, Babinci 39, Ana Alt, 82 let, Ljutomer, Mestni breg 5.

SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU MURSKA SOBOTA

V Murski Soboti parkirne ure?

PUŠČAJO SREDNJEŠOLCI ŠTIPENDIJE V LOKALIH?

Preventiva in vzgoja v cestnem prometu sta obliki dela, ki se ju ne lotevajo le istimenski sveti pri skupščinah pomurskih občin, ampak tudi drugi, recimo šole, avto-moto društva, delavske univerze, milica... Kljub temu pa se število prometnih nesreč bistveno ne zmanjšuje. V eni izmed prihodnjih števil našega lista bomo opisali prometno bilanco preteklega leta, že zdaj pa navajamo: lani so pomurske ceste terjale 34 žrtev: 14 kolesarjev, 11 sopotnikov v osebnih avtomobilih, 4 pešce, 1 voznika kolesa z motorjem, 1 avtomobilista, 1 voznika vprege in 2 traktorista...

Na seji sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki deluje v okviru dejavnosti skupščine občine Murska Sobota, so v petek temeljito pretresli stanje prometne varnosti v soboški občini in opozorili na pomanjkljivosti, ki jih je treba čimprej odpraviti. Sklenili so namreč, da bodo pristojne organe oziroma cestno podjetje informirali o nujnosti čimprejšnje izgradnje kolesarske steze med Mursko Soboto (od kanala) do Černelavca. Ta del ceste je zelo prometen, zato nesreč ne manjka, treba je stakniti sredstva, kajti človeška življenja so nam vendarle dražja kot pa stiskaštvo na

nepravem mestu. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu bo enak klic poslal tudi glede prometnega režima na Bakovski cesti. Tudi tam je treba postaviti kolesarsko stezo.

Stem pa seznam ugotovitev še ni izčrpan! Prostor za parkiranje pri Agroservisu je pretesen. Nujno je treba najti rešitev za večje parkirišče, kajti varnost ne sme biti ogrožena, akoravno je poleg mehanična delavnica... S problemom parkirnih prostorov pa se ubadajo tudi vozniki tovornjakov Avtorad-gone in drugi prevozniki, saj menda v Murski Soboti nimajo kje pustiti vozila. Ni

parkirišča za tovornjake. Zdaj jih puščajo pač kakor se znajdejo, tudi na pločnikih. Problem je treba rešiti, če ne dolgoročno, pa vsaj za nekaj časa. Torej: za težka vozila je treba določiti ustrezno lokacijo.

Bodo v Murski Soboti parkirne ure? Na seji sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so za to. Ugotavljajo namreč, da so parkirišča na Titovi cesti in na cestah okrog občinske skupščine zasedena od 7. do 14. ure z vozili delavcev, kiso zaposleni na občini, v trgovinah... in potem ljudje, ki pridejo v mesto po nakupih ali opravkih pri skupščinskih organih, nimajo kje parkirati. »Če pa bi bile postavljene parkirne ure, bi tisti, ki zdaj postavljajo vozila v središču mesta za 7 ali več ur, prav gotovo parkirali kje drugje, kajti najbrž ga ni takega mogotca, ki bi več ur plačeval drago parknino.« je bila ena izmed mnogih ugotovitev na seji sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Ne nazadnje želimo opozoriti na gnev, ki so ga izrazili člani sveta. Gre za voznike koles z motorji. S temi se prevaža (divja) veliko mladine, ki hudo krši cestne predpise. Ne presenečajo torej tudi številne prometne nesreče. Nezgode velikokrat povzročijo tudi alkohol. ki pa ne dela družbe le odraslim, ampak tudi mnogim mladim. Na seji sveta v Murski Soboti so ta problem še posebej izpostavili in menili, da ima srednješolska mladina preveč denarja. Mnogi štipendije pustijo kar v lokalih, saj se prehranjujejo doma, dijaški dom, kjer naj bi stanovali, pa je menda slabo zaseden. S problemom alkoholizma mladih voznikov motornih vozil se bo torej treba temeljito spoprijeti. Tudi v šolah! Š. SOBOČAN

Se dovolj zavedamo posledic alkoholizma?

Alkoholizem v družini

Družina je osnovna celica družbe, v kateri njeni člani izpolnjujejo osnovne življenjske in čustvene potrebe. V vsaki družini ima vsak član svojo določeno vlogo oziroma pomen, vsak se po svojih močeh trudi za dobrobit in srečo cele družine.

V alkoholizirani družini se razbije naravna delitev vlog. Alkoholik, največkrat je to oče, v svoji vlogi odpove. Namesto da bi bil delaven, skrben, čuteč in pozoren do žene in otrok, pogosto lenari, zapravlja svoj in ženin denar, se znaša nad njo in tudi nad otroki. Je popolnoma nezanesljiv, ni sposoben opraviti niti najbolj preprostega opravila v gospodinjstvu.

Ob alkoholiku se postopoma spreminjajo še ostali družinski člani. Najprej žena. Ker je razočarana nad svojim alkoholiziranim možem, postane tudi sama nervozna, zadirčna in nezadovoljna sama s seboj. Pogosto seže po pomirjevalnih tabletah, včasih tudi po alkoholu. Zaveda se, da sama nosi vsa bremena cele družine; tako materialno kot čustve-

no so ostali člani družine odvisni od nje. Sama mora skrbeti za stanovanje, za poravnavo dolgov, za nakupe, popravila gospodinskih strojev in ostalo. Vsa utrjuje na, nesrečna in obupana se mora ukvarjati tudi z vzgojo otrok. Toda kako naj jih vzgaja v pošteno, delovno, značajne, sproščene in vesele ljudi, ko pa sama ni taka in jim ne more biti za vzgled.

Otroci kmalu dojamajo, da je oče alkoholik, in da jih zaradi tega zanemarljivo ali celo pretepa, vendar mu zaradi svetlih trenutkov, ko je dober in ljubeč, to nekako oprostijo. Ne razumejo pa, zakaj nad njimi vpije mati in od njih zahteva nemogoče, ob tem pa ni nikoli zadovoljna in nasmejana. Tako so otroci razdvojeni, do nobenega od staršev ne morejo gojiti prave ljubezni, saj je od nobenega

nišo deležni. Da bi si pridobili vsaj malo samozvesti in mogoče tudi ljubezni, pogosto begajo od doma. K temu jih spodbuja tudi nenehni strah pred pijanim očetom in pred napetim vzdušjem v družini. Če pa so za beganje še premajhni, pa se pri njih pokažejo druge motnje, kot so jecljanje, močenje postelje, trmoglavost, pretirana trmoglavost in podobno.

Pri prepoznavanju in zdravljenju alkoholizma moramo upoštevati, da ni bolan le alkoholik, temveč cela njegova družina. Zato je zdravljenje alkoholizma družinsko in je uspešno le takrat, kadar so vključeni vsi družinski člani. O uspešnosti zdravljenja pa se lahko prepričamo na podlagi spremenjenega obnašanja žene in otrok. Sele takrat, ko se odnosi med zakončema uredijo, začno izginjati vedenjske motnje pri otrocih, kajti največja sreča za otroke je, če oče ljubi njihovo mater.

Pripravila dr. Zdenka Čebašek—Travniki

In memoriam

KOLOMAN GYÖREK

Vsako slovo je za človeka težko, tem težje je, če se od njega poslavljamo zadnjikrat. Tako smo se v snežni zimski nedelji 10. januarja 1982 občani Rakičana na vaškem pokopališču poslovili od našega

zaslužnega vaščana Kalmana Györeka. Omahnil je na pragu svojega doma, ko se je vračal z napornega aktivističnega dela — zbiranja prostovoljnih prispevkov občanov za gradnjo vaškega doma. Kruta usoda je prekinila njegovo aktivno življenjsko pot prav v času, ko je odšel v zaslužni pokoj.

Rodil se je pred 69 leti kmečkim staršem, ki so se z vsemi težavami malega kmeta prebijali skozi vsakdanje življenje takratnega časa. V burnih in težkih letih obnove porušene domovine je delal na okrajni zadružni zvezi, bil tajnik krajevnega ljudskega odbora, knjigovodja pri trgov-

skem podjetju Merkur, delal na upravi za gozdarstvo in od leta 1958 vse do upokojitve na občinski skupščini na odseku za narodno obrambo. Svoje delovne naloge je vestno opravljal celih 22 let in bil dober sodelavec. Že v zgodnji mladosti je aktivno deloval in bil član Sokola od leta 1930 pa vse do okupacije 1941. Njegova družbenopolitična aktivnost je dobila silni zalet po letu 1954, ko je bil sprejet v zvezo komunistov. Od takrat naprej si je zadal cilj, da vso svojo aktivnost posveti napredku razvoja svojega domačega kraja, ki se je hitro razvijal iz zaostale kmečke vasice v delavsko primestno naselje Sobotice. Bil je predsednik KS in več kot desetletje opravljal posle tajnika. Mnogo svojega prostega časa je posvetil delu v družbenopolitičnih organizacijah in društvih naše vasi. Vesten je bil pri zbiranju prispevkov občanov za opremo gasilskega društva, za gradnjo bolnice, ureditev pokopališča in nešteti drugih akcij. Koliko kilometrov poti je naredil, preden je vasa dobila telefonsko napeljavo. Njegovo največje veselje pa je bilo, ko so začeli graditi vaški dom.

Mnogo načrtov je ostalo neizpolnenih in v družbenopolitičnem življenju naše vasi je nastala velika praznina. Njegovo poslednji dom krasijo ciprese in naj v njihovem zavetju mirno počiva v ljubljani domači zemlji.

Franč Kuzmič

Radijski in televizijski spored od 22. do 28. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — DAVČNA POLITIKA V KMETIJSTVU, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z... 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Mi in kultura — kultura in mi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
17.25 Poročila, 17.30 Jelenček, otroška serija Tv Zagreb, 18.00 Dekliški nočnet „Carmen“, 18.30 Obzorik, 18.45 Kako se sporazumevamo, oddaja iz cikla Človekovo telo, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. Marodič: Naša krajevna skupnost — Varnost pa taka, 20.55 Ne prezrite, 21.10 Ti dnevi, ta leta: Filmska kronika 1950 — 1. del, dokumentarna serija, 21.55 Poročila, 22.00 Spremljajmo — sodelujmo! Športna oddaja, 22.10 Nočni kino: Luther, ameriški film, 23.55 Zadnja poročila.	8.35 Poročila, 8.40 Potovanje Skrata Spančkolina, češka risana serija, 8.50 Ciciban, dober dan: Glina, 9.05 Kuhinja pri violinskem ključu: Kako nastajajo glasbila, 9.35 Mladi virtuozi: Harmonikarski orkester KUD Vide Pregarc, 9.55 Jelenček, otroška serija Tv Zagreb, 10.25 Pisani svet: Ptici, 10.55 Zgodovina letalstva, francoska serija, 11.50 Po sledih napredka, 12.20 Jedrska revolucija: Atom — ta neznanka, 12.45 Propagandna oddaja, 12.50 Wengen: Smuk za moške, prenos (14. 15/30), 15.55 Poročila, 16.00 Košarka Zadar: Partizan, prenos, v odmoru propagandna oddaja, 17.30 Baron Münchhausen, 1. del sovjetskega filma, 18.45 Naš kraj, 19.00 Zlata ptica — 1001 noč: Zgodba o učitelju, ki ni znal ne brati ne pisati, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Apartman, ameriški film, 22.00 Zrcalo tedna, 22.15 Zabavno glasbena oddaja (JRT), 23.00 Poročila.	8.35 Poročila, 8.40 Živ zav. otroška matineja, 9.30 S. Zaninovič: Ko sem bil vojak, nadaljevanka Tv Beograd, 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Wengen: slalom za moške, prenos 1. teka, 11.30/45 Tv kašipot, 11.50 Ljudje in zemlja, 12.50 Propagandna oddaja, 12.55 Wengen: slalom za moške, prenos 2. teka (do 14.30/45). Mali šlager, posnetek festivala otroške pesmi. Poročila. Zakaj in zato. Babette gre v vojsko, francoski film. Športna poročila, 18.30 Nepoznani Sudan, dokumentarna oddaja, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 Tv in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. Mihajlovič-R. Grlić-S. Karanovič: Petrijin venec, nadaljevanka Tv Beograd, 20.50 Svetilniki, dokumentarna oddaja Tv Zagreb, 21.25 Športni pregled, 22.00 Poročila	16.00 Kmetijska oddaja Tv Zagreb, 17.00 Poročila, 17.05 Zgodovina letalstva, francoska serija, 17.55 Delegatski vodnik: TOZD in delegatski sistem, 18.15 Zobozdravstvo: Šolarjeva abeceda ustne higijene, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 35 mm, 21.45 V znamenju.	17.15 Poročila, 17.20 Potovanje Skrata Spančkolina, češka otroška serija, 17.30 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu: Bistranjska zapuščina, 18.00 Pustolovščina, otroška serija Tv Beograd, 18.30 Obzorik, 18.45 Obramba in samozasčita, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Odpri za ustvarjalnost, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 E. L. Woynich: Obad, sovjetska nadaljevanja, 21.50 V znamenju.	17.40 Poročila, 17.45 Ciciban, dober dan: Čiv, čiv, še dolgo bom živ, 18.00 Padla z neba, češka otroška serija, 18.30 Obzorik, 18.45 Krka v Krki ob Krki, reportaža o KUD Krka, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 V areni življenja: Lidija Šentjurc, 21.10 Film tedna: Mojstri, Mojstri, jugoslovanski film, 22.40 V znamenju.	10.50 Propagandna oddaja, 10.55 Haus: smuk za ženske, prenos (do 12.15/40), 16.15 Propagandna oddaja, 16.20 Smuk za ženske, posnetek iz Hausa, 17.10 Poročila, 17.15 Zbis: Kje živi tvoja pravljica, 17.30 Kuhinja pri violinskem ključu, 18.00 Mozaik kratkega filma, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Bobu Bob, 21.30 Stamera, baletna oddaja Tv Beograd, 22.00 V znamenju.
Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v Madžarsčini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Miniature, posnetek	ljubljska banka Pomurska banka	ljubljska banka Pomurska banka	ljubljska banka Pomurska banka	ljubljska banka Pomurska banka	ljubljska banka Pomurska banka	ljubljska banka Pomurska banka
lutkovne predstave, 18.15 Mladinska oddaja, 18.45 Zvezde, ki ne ugasnejo, glasbena serija, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Glasbeni atelje, 20.50 Zagrebška panorama, 21.05 Vidiki, dokumentarna oddaja, 21.55 Igrani film (do 23.25).	Wengen: Smuk za moške, prenos (14. 15/30), 15.55 Poročila, 16.00 Košarka Zadar: Partizan, prenos, v odmoru propagandna oddaja, 17.30 Baron Münchhausen, 1. del sovjetskega filma, 18.45 Naš kraj, 19.00 Zlata ptica — 1001 noč: Zgodba o učitelju, ki ni znal ne brati ne pisati, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Apartman, ameriški film, 22.00 Zrcalo tedna, 22.15 Zabavno glasbena oddaja (JRT), 23.00 Poročila.	Cik cak, 19.22 Tv in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. Mihajlovič-R. Grlić-S. Karanovič: Petrijin venec, nadaljevanka Tv Beograd, 20.50 Svetilniki, dokumentarna oddaja Tv Zagreb, 21.25 Športni pregled, 22.00 Poročila	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v Madžarsčini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Miniature, posnetek	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v Madžarsčini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Miniature, posnetek	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v Madžarsčini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Miniature, posnetek	Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v Madžarsčini, 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Miniature, posnetek
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
10.00 Poročila, 10.05 Potniški spored za dijake, 13.50 Tv v šoli, 15.05 Tevedrom, 15.35 Otroštvo mladosti, 17.40 Poročila, 17.45 Miniature, 18.15 TV Koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Koraki, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje Charlesa Darwina, 21.05 Sprehod po kvintnem krogu, 21.50 Tv dnevnik, 22.05 Gost urednik.	10.00 Poročila, 10.05 Počitniški spored za mladino, 12.30 Wengen: Smuk za moške, 14.15 Tv v šoli, 15.25 Moderni izraz umetnosti, 16.00 Košarka Zadar: Partizan, 17.30 Poročila, 17.35 Tv koledar, 17.45 Nasilne vselive, 18.15 Mali koncert, 18.30 Ti dnevi, ta leta, 19.30 Dnevnik, 20.00 Poskusi še enkrat (film), 21.45 Tv dnevnik, 22.00 Nočni žep	9.45 Poročila, 10.00 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Olimpijska kronika, 13.45 Jugoslavija, dober dan, 14.30 Za in proti, 15.00 Kozmos, 16.00 Zgodba o Honzlihu in Marneki, 17.30 Nedeljsko popoldne, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Petrijin venec (nadaljevanka), 21.00 Mehiki vtisi, 21.30 Športni pregled, 22.00 Dnevnik	10.00 Mladinski program, 17.35 Poročila, 17.45 Zgodbe iz Shakespeara, 18.00 Deček Skok, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Karlovca, 18.45 Hit meseca, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sabinke (drama), 21.35 Izbrani trenutci, 21.40 Paralele, 22.25 En avtor, en film, 22.40 Dnevnik	10.00 Poročila, 10.05 Mladinski program, 17.35 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Amaterji, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Lopovi, kot mi (film), 22.30 Dnevnik	10.00 Poročila, 10.05 Mladinski program, 14.55 Poročila, 15.00 Hokej: Jugoslavija — Romunija, 17.45 Majske igre, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Siska, 18.45 Obramba in zaščita, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zgodbe iz delavnice, 20.50 Peru, 21.05 Kišajski dok. film, 21.30 Glasbena scena Prištine, 22.15 Dnevnik	10.00 Poročila, 10.05 Mladinski program, 16.15 SP v alpskem smučanju (posnetek), 17.35 Poročila, 17.45 Sijamci, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Splita, 18.45 Srečna družina, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politčni magacin, 21.20 Kvizkoteka, 22.20 Dnevnik
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Teta Mame (film), 12.15 Goethe, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.30 Tom Sawyer, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Pan. optikum, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick (ser. film), 21.20 Sanjska ladja, 22.20 Nočni studio. Drugi program. 17.30 Vzgojna oddaja, 18.00 Galerija, 18.30 Brez nagobčnika, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Srečanje s tretjim tisočletjem, 21.00 Raziskovanje, 21.20 Politika v petek, 21.50 10 pred 10, 22.20 Zakon kriminalcev (film).	11.55 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 14.20 Jaz in moja žena (film), 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Risanje, slikanje in oblikovanje, 17.30 Pasje zgodbe, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 New York (New York), 22.30 Šport, 22.50 Joe Dassin. Drugi program 19.00 Za ljubitelje filma, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Primer za advokata, 20.15 Samo nocoj ne (TV film), 21.35 Intimni večeri vdovca (film), 22.15 Religija, 22.25 Kliči M za Umor (film).	11.00 Predtakt, 11.15 ORF Stereo-koncert, 12.40 Vzgojna oddaja, 15.15 V avtobusu št. 3 (film), 16.45 Nils Holgersson, 17.10 Don in Peter, 17.15 Tehnika za otroke, 17.40 Helmi, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Živalski svet, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Spoznanja prevaranta Felixa Krulla (film). Drugi program 9.55 Slalom (moški), 16.00 Delfina, 16.45 Posvetitev novega škofa v Celovcu, 17.30 Mahaila Jackson, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Tedenski pregled, 20.15 Monsieur Papa (film), 21.40 Šerif iz Cimarona, 22.25 Poročila.	9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 V avtobusu št. 3 (film), 12.00 Iz parlamenta, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna opozorila, 17.30 Lassie, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Fauna, Iberica, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.05 Profesionalci, 21.55 Večerni šport. Drugi program 18.00 Znanost danes, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Družina Merian, 21.05 Schilling, 21.50 10 pred 10, 22.20 Catherine in CO (film).	9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.30 Jaz in moja žena (film), 12.05 Veselje z zabavo, 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Hidroplan, 12.1 SP, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Argumenti, 21.15 Panorama Drugi program 17.45 Šolska TV, 18.00 Usmeritve, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ali poznate melodijo?, 21.03 Novice iz filmskega sveta, 21.50 10 pred 10, 22.20 Klub 2	9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.35 Monsieur Papa (film), 12.00 Argumenti, 13.00 Opoldanska redakcija, 13.25 Svetovno smučarsko prvenstvo — otvoritev, 17.00 Koncert (lutke), 17.30 Wickie in silaki, 17.55 Spahček Zaspanček, 18.00 Inšpektor št. 1, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svetovno smučarsko prvenstvo, 21.05 Dva na poti (film). Drugi program 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mord rabi reklamo (film), 21.05 Prelistano, 21.50 10 pred 10, 22.20 Kavarna Central, 23.05 Umetnine	9.00 Jutranja poročila, 9.05 Mladinski program, 10.50 Smučanje, 12.30 Kamera, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna opozorila, 17.30 Marco, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Volk, 18.30 Družinska kronika, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Smučanje (posnetki), 21.00 Tisoč lun (film), 21.50 Samo eden od štiridesetih, 22.50 Večerni šport. Drugi program 17.45 Šolska TV, 18.00 Popotovanje po Avstriji, 18.30 Lunarna baza Alfa 1, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dalli, Dalli, 21.45 Reklame, 21.50 10 pred 10 in klub 2
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.05 in 14.30 Šolska TV, 16.35 Z očmi golmana; o kvalifikacijah za SP v nogometu, 17.30 Navzkrižno vprašanje, ugankarska igra, 18.00 Okno, reportaže, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Delta, znanstveni magacin, 20.25 Lahko tudi tako, risanka, 20.40 Brazilija, Brazilija; filmska reportaža A. Sugara, 21.30 Zlati meščan, ameriški film, 23.30 Tv dnevnik.	8.10 Šolska TV, 9.40 Za otroke, 11.25 Kaviar, pon. 12.20 Navzkrižno vprašanje, pon. 14.00 Risanka, 14.45 Rehabilitacijski forum, 15.50 Merila in ljudje, 15.50 Nogomet v dvorani, 17.30 Išče se reporter, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Klovni, artisti... 20.35 Humor Harold, 21.05 Kraj zločina, kriminalka, 22.40 Glasbeni film, 23.35 Tv dnevnik.	8.10 Šola za vsakogar, 9.15 Spored za otroke, 12.25 Jazz, L. Armstrongu v spomin, 13.50 Ure strahu, amer. film, 15.40 Nogomet v dvorani, 17.40 Razgovor o folklori; čardaš, 18.00 Priporočamo naše sporede, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.05 Iskalci nafte, western-parodija, 21.35 Šport, 21.45 Družabna igra, 22.25 Poročila.	Ni sporeda	8.05 in 14.00 Šolska TV, 16.20 Za upokojece, 16.50 Večeri v Golyavaru: Zgodba energije danes, 17.35 Glasbeni film, 18.00 Požirek reklame, reportaža, 18.30 Panonska kronika, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Kaviar ni vedno nujen, 4. del, 20.50 Študij 82, kulturni tednik televizije, 21.50 Iz oči v oči; Len Murray, generalni sekretar angleških sindikatov TUC, 22.25 Tv dnevnik.	8.35 Šolska TV, 10.00 TV repriže: Delta, Vse govori o njem, Glasbeni film, 15.40 Šolska TV, 16.45 Človekov vzpon, 13. del, 17.40 Glasbeni film, 18.25 Smo vam na uslugo: Mlečna industrija Budimpešta, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Prosto voljno kabaretno združenje, 21.15 Zapoimo, 21.10 Drž. sekretar za Promet L. Urban, 22.20 Tv dnevnik.	8.30 in 14.00 Šolska TV, 16.45 Glasbeni film, 17.05 Poklicna posvetovalnica: Krovce, 17.20 Za cicibane, 17.50 Tv borza, 18.00 Tešport, 18.25 Pedagoški forum, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Sedmi kontinent, kratak film, 20.30 Opice Zen, kratak film, 20.55 Antarktika, film, 21.20 Zapoimo, 21.25 Mladinska ura, 22.25 Tv dnevnik.

URADNE OBJAVE

Leto XVI

Murska Sobota, dne 21. januarja 1982

Št.:2

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

20. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Lendava za leto 1982.
21. Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Lendava v I. trimesečju leta 1982.
22. Odlok o določitvi prispevne stopnje za koristnike komunalnih objektov in naprav skupne rabe, ki niso pristopili k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1982 na območju občine Ljutomer.
23. Sklep o uvedbi samoprispevka za del območja krajevne skupnosti Grad, za naselja Grad, Motovilci in Vidonci.
24. Sklep o uvedbi samoprispevka za del območja KS Martjanci, naselje Andrejci.
25. Sklep o uvedbi samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje Vučja Gomila.
26. Sklep o uvedbi samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje Tešanovci.
27. Sklep o uvedbi samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje Suhi Vrh.

20

Na podlagi določila 23. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74) in 265. člena Statuta občine Lendava (uradne objave št. 37/81), je Skupščina občine Lendava na seji družbenopolitičnega zbora, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 28. 12. 1981 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Lendava za leto 1981

1. člen

Odlok o proračunu občine Lendava za leto 1981 (Uradne objave št. 21/81) se v 2. členu spremeni in glasi:

Skupni prihodki občinskega proračuna znašajo din 68.524.000 in se razporedijo:

— za izvajanje nalog organov DPS	67.307.469
— za tekočo proračunsko rezervo	100.000
— za sredstva, izločena na posebno partijo žiro računa proračuna	1.116.531

Pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev sta prikazana v bilanci, ki je sestavni del tega odloka.

2. člen

Ta odlok začne veljati od dneva objave v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. januarja 1981.

Številka: 400-10/80-3

Datum: 11/12-1982

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Stanko Lebar, l. r.

21

Na podlagi 26. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39/74) in 265. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave občin

Pomurja št. 37/81) je skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 28. decembra 1981 sprejela

ODLOK

o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Lendava v I. trimesečju leta 1982

1. člen

Do sprejetja proračuna občine Lendava v letu 1982 se bodo začasno, najdlje pa do 31. marca 1982, financirale potrebe občine, za katere se sredstva zagotavljajo v proračunu občine, na podlagi tromesečnega načrta prihodkov ter njihove razporeditve in v skladu z določbami odloka o proračunu občine Lendava v letu 1981.

2. člen

Razporeditev sredstev proračuna iz 1. člena ne sme preseči 1/4-tine vseh razporejenih sredstev v proračunu občine Lendava za leto 1981.

3. člen

Načrt prihodkov in njihovo razporeditev za I. tromesečje 1982 sprejme izvršni svet skupščine občine v skladu s splošnimi določbami proračuna občine Lendava za leto 1981.

4. člen

Doseženi prihodki in njihova razporeditev ter uporaba na podlagi tega odloka so sestavni del proračuna občine Lendava za leto 1982.

5. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v uradih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1/1-1982.

Številka: 400-4/81-3

Datum: 11/12-1981

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Stanko LEBAR, l. r.

A PRIHODKI

Zep. št.	VRSTA PRIHODKOV	Prvotni plan 81	Končni plan 81	Indeks 4 : 3
1.	2.	3.	4.	5.
1. Vrsta 1	Davek iz dohodka in davek iz OD	16.335.000	16.702.000	102
2. Vrsta 2	Prometni davki, davki na premoženje in na dohodek od premoženja	22.700.000	26.587.000	117
3. Vrsta 3	Takse	4.760.000	4.465.000	94
4. Vrsta 5	Prihodki po posebnih predpisih	2.900.000	3.507.000	121
5. Vrsta 6	Prihodki upravnih organov	1.895.000	2.548.957	135
	Skupaj lastni prihodki proračuna občine	48.590.000	53.809.957	111
6. Vrsta 7	Dopolnilna sredstva iz proračuna SRS			
	- namenska dopolnilna sredstva	17.249.704	9.936.000	58
	- dodatek za dvojezično poslovanje	4.107.746	4.307.747	105
7. Vrsta 9	Prenešana sredstva za leto 1980	470.296	470.296	100
	Skupaj prihodki proračuna	70.417.746	68.524.000	97

B. RAZPORED PRIHODKOV

1. Gl.namen 01	Dejavnost organov DPS	50.855.302	51.648.868	102
2. Gl.namen 02	Ljudska obramba	2.800.000	3.018.000	108
3. Gl.namen 03	Dejavnost družbenopolitičnih organizacij	2.994.832	3.407.632	114
4. Gl.namen 04	Negospodarske investicije	1.792.262	1.287.750	72
5. Gl.namen 08	Socijalno skrbstvo	1.315.000	1.315.000	100
6. Gl.namen 09	Zdravstveno varstvo	60.000	50.000	83
7. Gl.namen 10	Komunalna dejavnost	3.822.000	1.682.055	44
8. Gl.namen 11	Dejavnost Krajevnih skupnosti	1.992.000	1.532.000	77
9. Gl.namen 16	Intervencije v gospodarstvu	2.180.000	2.228.164	102
10. Gl.namen 17	Tekoča proračunska rezerva in obveznosti iz prejšnjih let	1.721.350	700.000	41
11. Gl.namen 18	Rezervni sklad	485.000	538.000	111
12. Gl.namen 19	Nerazporejena sredstva	400.000	1.116.531	279
	SKUPAJ RAZPOREJENI PRIHODKI PRORAČUNA	70.417.746	68.524.000	97

22

Na podlagi 2. člena zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena (Ur. list SRS št. 13/77) in 4. točke 204. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 24. 12. 1981 sprejela

ODLOK

O DOLOČITVI PRISPEVNE STOPNJE ZA KORISTNIKE KOMUNALNIH OBJEKTOV IN NAPRAV SKUPNE RABE, KI NISO PRISTOPILO K SAMOUPRAVNEMU SPORAZUMU O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA VZDRŽEVANJE IN OBNAVLJANJE POSAMEZNIH KOMUNALNIH OBJEKTOV IN NAPRAV SKUPNE RABE ZA LETO 1982 NA OBMOČJU OBČINE LJUTOMER

1. člen

Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter delavci, ki z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost in se jim ugotavlja dohodek, pa niso pristopili k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1982 na območju občine Ljutomer plačujejo v skladu z 2. členom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena prispevek za financiranje vzdrževanja in obnavljanja posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1982 na območju občine Ljutomer.

2. člen

Prispevek se obračuna po stopnji 1 % od bruto osebnih dohodkov in se plačuje iz dohodka.

Osnova za obračun prispevka, ki ga po prejšnjem odstavku tega člena plačujejo delavci v TOZD, druge organizacije, zasebni delodajalci, zaposleni pri zasebnih delodajalcih in občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in se jim ugotavlja dohodek, je osebni dohodek vključno z vsemi obveznostmi, ki se plačujejo od osebnega dohodka.

3. člen

Temeljne organizacije združenega dela in druge organizacije združenega dela ter delovne skupnosti plačujejo prispevek ob vsakem dvigu sredstev za izplačilo osebnih dohodkov.

Sredstva iz tega člena se zbirajo na zbirnem računu skupščine občine Ljutomer:

- iz gospodarstva 51930—842—029—4218
- iz negospodarstva 51930—842—029—4223
- od zasebnih obrtnikov in pri njih zaposlenih delavcev ter občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko in negospodarsko dejavnost 51930—842—029—4239.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. 1. 1982.

Številka: 352-1/78-IS

Datum: 24/12-1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon. l. r.

Na podlagi 2. člena Zakona o samopriskpevku (Ur. list SRS, šte. 3/73) in 16. člena statuta Krajevne skupnosti Grad ter izda glasovanja na referendumu dne 10. januarja 1982, je skupščina Krajevne skupnosti Grad na seji dne 11. 1. 1982 sprejela

SKLEP

o uvedbi samopriskpevka za del območja krajevne skupnosti Grad, za naselja Grad, Motovilci in Vidonci

1. člen

Za del območja krajevne skupnosti Grad, za naselja Grad, Motovilci in Vidonci, se po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 10. januarja 1982 uvede samopriskpevek v denarju in delu.

2. člen

Samopriskpevek se uvede za dobo štirih let, od 1. 2. 1982 do 31. 1. 86 in bo uporabljen za naslednje namene:

- a) ureditev in vzdrž. krajevnih cest
- b) gradnja dveh mrl. vež (Motovilci, Vidonci)
- c) gradnja dveh pomožnih TP (Grad, Vidonci)
- d) gradnja avtobus. čakalnic (Grad, Mot., Vidonci)
- e) komunalna ureditev potoka pri Gradu
- f) sofinanciranje izgradnje telefonije v KS.

Višino sredstev za posamezne namene določi svet krajevne skupnosti s finančnim načrtom po programu razvoja posamezne vasi za obdobje 1981 — 1985.

S samopriskpevkom se bo predvidoma zbralo 3.000.000,00 din.

3. člen

Zavezanci samopriskpevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naseljih Grad, Motovilci in Vidonci in znaša:

- 10 % od katastrskega dohodka (naselje Grad, Motovilci)
- 6 % od katastrskega dohodka (naselje Vidonci)

— 2 % od netto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti.

— 1 % od netto OD zaposlenih delovnih ljudi in občanov

— 1 % od pokojnin, višjih od pokojnin z varstv. dodatkom 1.000.- din letno delavci, ki so začasno zaposleni v tujini več kot 6 mes. letno in imajo stalno prebivališče v naselju Motovilci

— 800.- letno delavci, ki so začasno zaposleni v tujini več kot 6 mes. letno in imajo stalno prebivališče v naselju Grad in Vidonci.

V delovni obveznosti:

— 5 delovnih dni letno vsak gospodar gospodarstvo

Nadomestilo za neopravljen delovni dan, ki traja 8 ur, znaša za naselje Grad 600.- din, za naselji Motovilci, Vidonci 500.- din.

4. člen

Glede oprostitve samopriskpevka v denarju in delu se uporabljajo določila 10. člena Zakona o samopriskpevku (Ur. list SRS, 3/73).

5. člen

Samopriskpevek od osebnega dohodka in pokojnin se obračunava ob vsakem izplačilu, od dohodka iz kmetijstva, obrtne in druge gospodarske oz. negospodarske dejavnosti ter intelektualnih storitev obračunava Uprava za družbene prihodke občine M. Sobota, samopriskpevek od zaposlenih v tujini in v delu pa obračunava krajevna skupnost Grad.

6. člen

Nadzor nad dotokom in porabo sredstev vrši svet Krajevne skupnosti, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini KS in na zborih občanov v naseljih Grad, Motovilci in Vidonci.

7. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah, uporablja pa se s 1. februarjem 1982.

V Gradu, dne 11. 1. 1982

Predsednik skupščine KS:
ŠTESL Jože

Na podlagi 2. člena zakona o samopriskpevku (Ur. list SRS šte. 3/73) in 42. člena statuta krajevne skupnosti Martjanci na svoji seji, dne 10. 1. 1982 sprejel

SKLEP

o uvedbi samopriskpevka za del območja KS Martjanci, naselje ANDREJCI.

1.

Za del območja KS Martjanci, naselje Andrejci se po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu 10. 1. 1982 uvede samopriskpevek v denarju in delu.

2.

Samopriskpevek se uvaja za dobo petih let, od 1. 2. 1982 do 31. 1. 1987.

S samopriskpevkom zbrana sredstva bodo uporabljena za ureditev mostu, notranjo ureditev doma, ureditev vseh vaških poti in ostalih komunalnih storitev.

3.

S samopriskpevkom bo zbranih 750.000,00 din.

4.

Zavezanci samopriskpevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju ANDREJCI.

Samopriskpevek plačujejo:

a) v denarju:

2,5 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih

1,5 % od katastrskega dohodka

4 % od čistega dohodka obrtnikov

300.- dinarjev mesečno za zaposlene v tujini

b) v delu:

— vsak gospodar gospodarstva 6 delovnih dni

— za lastnike traktorjev 16 ur v prevozih

Nadomestilo v denarju za neizpolnjeno obveznost

v delu znaša za delovni dan ki traja 8 ur 500.- din,

za uro prevoza s traktorjem 200.- din.

5.

Glede oprostitve samopriskpevka se uporabljajo določila 10. člena zakona o samopriskpevku.

6.

S samopriskpevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa po 2. točki tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu Krajevne skupnosti Martjanci številka: 51900-780-72135.

7.

Samopriskpevek od osebnih dohodkov oziroma nadomestila osebnih dohodkov se obračunava ob vsakem izplačilu, od katastrskega dohodka, čistega dohodka obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samopriskpevek ostalih oblik v denarju in delu pa obračunava krajevna skupnost Martjanci, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

8.

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del, vrši svet krajevne skupnosti Martjanci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevne skupnosti in zboru delovnih ljudi in občanov naselja ANDREJCI.

9.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Martjanci, dne 10. 1. 1982

Predsednik sveta KS:
(Koloman ANTALIĆ, l. r.)

Na podlagi 2. člena zakona o samopriskpevku (ur. list SRS šte. 3/73) in 42. člena statuta krajevne skupnosti Tešanovci, je svet krajevne skupnosti Tešanovci na svoji seji dne 11. 1. 1982 sprejel

SKLEP

o uvedbi samopriskpevka za del območja KS Tešanovci, naselje VUČJA GOMILA.

1.

Za del območja KS Tešanovci, naselje Vučja gomila se po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu 10. 1. 1982 uvede samopriskpevek v denarju in delu.

2.
Samoprispevek se uvaja za dobo petih let, od 1. 2. 1982 do 31. 1. 1987. S samoprispevkom zbrana sredstva bodo uporabljena za urejanje vseh cest in komunalnih objektov ter rekonstrukcijo električnega omrežja.

3.
S samoprispevkom bo zbranih 700.000,00 din.

4.
Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju VUČJA GOMILA.

Samoprispevek plačujejo:

a) v denarju:

2 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih

2 % od čistega dohodka obrtnikov

1 % od katastrskega dohodka

150.- dinarjev mesečno za zaposlene v tujini

b) v delu:

— vsak gospodar gospodarstvo 3 delovne dni

— za lastnike traktorjev 10 ur v prevozih

Nadomestilo v denarju za neizpolnjeno obveznost

v delu znaša za delovni dan ki traja 8 ur

500. din, za uro prevoza s traktorjem 200.- din.

5.
Glede oprostitve samoprispevka se uporabljajo določila 10. člena zakona o samoprispevku.

6.
S samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa po 2. točki tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu krajevnne skupnosti Tešanovci, številka: 51900-780-72226.

7.
Samoprispevek od osebnih dohodkov oziroma nadomestila osebnih dohodkov se obračunava ob vsakem izplačilu, od katastrskega dohodka, obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek ostalih oblik v denarju in delu pa obračunava krajevna skupnost Tešanovci, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

8.
Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del, vrši svet krajevnne skupnosti Tešanovci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevnne skupnosti in zboru delovnih ljudi ter občanom naselja Vučja gomila.

9.
Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Tešanovci, dne 11. 1. 1982

Predsednik sveta KS:
(Josip LIPIČ, l. r.)

26

Na podlagi 2. člena zakona o samoprispevku (Ur. list SRS šte. 3/73) in 42. člena statuta krajevnne skupnosti Tešanovci, je svet krajevnne skupnosti Tešanovci na svoji seji dne 11. 1. 1982 sprejel

SKLEP

o uvedbi samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje TEŠANOVCI.

1.

Za del območja KS Tešanovci, naselje Tešanovci se po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu 10. 1. 1982 uvede samoprispevek v denarju in delu.

2.

Samoprispevek se uvaja za dobo petih let, od 1. 2. 1982 do 31. 1. 1987.

S samoprispevkom zbrana sredstva bodo uporabljena za gradnjo mrtvašnice, notranjo ureditev sanitarij in dvorane, asfaltiranje odseka ceste do pokopališča, ureditev cest in ostalih komunalnih storitev.

3.

S samoprispevkom bo zbranih 1.450.000,00 din.

4.

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju TEŠANOVCI.

Samoprispevek plačujejo:

a) v denarju:

2,5 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih

2,5 % od čistega dohodka obrtnikov

2 % od katastrskega dohodka

200.— dinarjev mesečno za zaposlene v tujini

b) v delu:

— vsak gospodar gospodarstvo 3 delovne dni

— za lastnike traktorjev 10 ur v prevozih

Nadomestilo v denarju za neizpolnjeno obveznost
v delu znaša za delovni dan ki traja 8 ur
500. din, za uro prevoza s traktorjem 200.— din.

5.

Glede oprostitve samoprispevka se uporabljajo določila 10. člena zakona o samoprispevku.

6.

S samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa po 2. točki tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu krajevnne skupnosti Tešanovci, številka: 51900—780—72226.

7.

Samoprispevek od osebnih dohodkov oziroma nadomestila osebnih dohodkov se obračunava ob vsakem izplačilu, od katastrskega dohodka, obrtnikov, obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek ostalih oblik v denarju in delu pa obračunava krajevna skupnost Tešanovci, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

8.

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del, vrši svet krajevnne skupnosti Tešanovci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevnne skupnosti in zboru delovnih ljudi ter občanom naselja TEŠANOVCI.

9.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Tešanovci, dne 11. 1. 1982

Predsednik sveta KS:
(Josip LIPIČ, l. r.)

27

Na podlagi 2. člena zakona o samoprispevku (Ur. list SRS šte. 3/73) in 42. člena statuta krajevnne skupnosti Tešanovci, je svet krajevnne skupnosti Tešanovci na svoji seji dne 11. 1. 1982 sprejel

SKLEP

o uvedbi samoprispevka za del območja KS Tešanovci, naselje SUHI VRH.

1.

Za del območja KS Tešanovci, naselje Suhi vrh se po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu 10. 1. 1982 uvede samoprispevek v denarju in delu.

2.

Samoprispevek se uvaja za dobo petih let, od 1. 2. 1982 do 31. 1. 1987.

S samoprispevkom zbrana sredstva bodo uporabljena za urejanje vseh vaških cest in komunalnih objektov ter ureditev vaškega doma.

3.

S samoprispevkom bo zbranih 210.000,00 din.

4.

Zavezanci samoprispevka so občani, ki imajo stalno prebivališče v naselju SUHI VRH.

Samoprispevek plačujejo:

a) v denarju:

2,5 % od neto osebnih dohodkov zaposlenih

2,5 % od čistega dohodka obrtnikov

2 % od katastrskega dohodka

200.— dinarjev mesečno za zaposlene v tujini

b) v delu:

— vsak gospodar gospodarstvo 3 delovne dni

— za lastnike traktorjev 10 ur v prevozih

Nadomestilo v denarju za neizpolnjeno obveznost v delu znaša za delovnih dan ki traja 8 ur 500.— din, za uro prevoza s traktorjem 200.— din.

5.

Glede oprostitve samoprispevka se uporabljajo določila 10. člena zakona o samoprispevku.

6.

S samoprispevkom zbrana sredstva se bodo v celoti namenila za izvajanje programa po 2. točki tega sklepa, zbirala pa se bodo na zbirnem računu krajevnne skupnosti Tešanovci,

7.

Samoprispevek od osebnih dohodkov oziroma nadomestila osebnih dohodkov se obračunava ob vsakem izplačilu, od katastrskega dohodka, obrtnikov, obračunava uprava za družbene prihodke občine Murska Sobota, samoprispevek ostalih oblik v denarju in delu pa obračunava krajevne skupnosti Tešanovci, ki vsakega zavezanca pisмено obvesti o njegovi obveznosti ter roku plačila.

8.

Nadzor nad dotokom sredstev, njihovi uporabi ter izvajanjem del, vrši svet krajevnne skupnosti Tešanovci, ki najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevnne skupnosti in zboru delovnih ljudi ter občanom naselju SUHI VRH.

9.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Tešanovci, dne 11. 1. 1982

Predsednik sveta KS:
(Josip LIPIČ, l. r.)

MODEKS

MODNA KONFEKCIJA — MURSKO SREDIŠČE

MODNA KONFEKCIJA „MODEKS“ MURSKO SREDIŠČE, Maršala Tita 74/a

Delavski svet objavlja

1. NATEČAJ

za imenovanje

VODJE DELOVNE ENOTE RAZVOJ IN PROIZVODNJA

Pogoji:

- visoka strokovna izobrazba konfekcijske smeri, tri leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih ali VTTŠ konfekcijske smeri s petimi leti delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih
- moralnopolitična neoporečnost
- reelekcija vsaka štiri leta

Rok za prijavo je osem dni po objavi tega razpisa

2. NATEČAJ

za sklenitev delovnega razmerja za opravljanje del:

a) **POMOČNIKA VODJE DELOVNE ENOTE RAZVOJ IN PROIZVODNJA**

— 1 izvajalec

b) **VODJA KONFEKCIJSKE IZMENE**

— 2 izvajalca

c) **REFERENT ZA SPLOŠNE ZADEVE IN NORMATIVNO DEJAVNOST**

— 1 izvajalec

Pogoji pod:

- a) VTTŠ konfekcijske smeri s tremi leti delovnih izkušenj pri istem ali podobnem delu
- b) VTTŠ ali STTŠ konfekcijske smeri, 2 leti delovnih izkušenj v konfekcijski proizvodnji
- c) Končana pravna fakulteta ali višja upravna šola z dveletnimi delovnimi izkušnjami iz splošnih in kadrovskih del in delovnimi obveznostmi izdelave normativnih aktov

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusnim delom po zakonu o delovnih razmerjih v združenem delu SR Hrvatske.

Pismene prošnje z obširnimi opisom dosedanjih del in z dokumenti o končani šolski izobrazbi pošljite na gornji naslov v osmih dneh po objavi oglasa.

Prošenj brez dokazil o strokovni izobrazbi ne bomo upoštevali. Stanovanja ni. Osebni dohodki po pravilniku delovne organizacije.

O rezultatih natečaja bodo kandidati obveščeni v tridesetih dneh po objavi razpisa.

ZGEP „POMURSKI TISK“ n. sol. o.
TOZD POMURSKA ZALOŽBA n. sub. o.
MURSKA SOBOTA, Lendavska 1

ZALOŽNIŠKI SVET TOZD POMURSKA ZALOŽBA

RAZPISUJE

po določilih statuta in na podlagi sklepa dela in naloge

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK

(reelekcija)

Prijavljeni morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visokošolska izobrazba humanistične smeri in tri leta prakse v podobnem delu,
- aktivno znanje madžarskega jezika in enega od svetovnih jezikov,
- družbena aktivnost, predvsem na kulturnem področju in neoporečna preteklost.

Dela in naloge se združijo za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“, Murska Sobota, Lendavska 1.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri, izbiro pa bomo opravili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Svet osnovne šole Bakovci

razpisuje

prosta dela in naloge

— UČITELJA
SLOVENSKEGA IN
SRBOHRVATSKEGA
JEZIKA,
PRU ali absolvent PA.

Dela in naloge so razpisane za določen čas od 15. 2. do 30. 6. 82 (nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu).

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

tedenski koledar

PETEK, 22. januar — Vincenc

SOBOTA, 23. januar — Alfonz

NEDELJA, 24. januar — Frančišek

PONEDELJEK, 25. januar — Trpimir

TOREK, 26. januar — Tit

SREDA, 27. januar — Angela

ČETRTEK 28. januar — Tomaž

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

22. in 24. januarja ob 15.30 uri ameriška barvna risanka NORČIJE RACMANA JAKE in ob 17. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „MOST NA REKI KWAI“;

25. in 26. januarja ob 17. in 19. uri francoski barvni vstavistijski film: „POLICISTKA“;

27. in 28. januarja ob 17. in 19. uri ameriški vstavistijski film: „MASKIRANI VOZNIK“.

LENDAVA

23. januarja ob 17. in 19.30 uri ameriški film: „JAVNA HIŠA V SINGAPURU“;

24. januarja ob 10. uri otroška matineja: „MUPPETKI GREDO V HOLLYWOOD“ ter ob 17. in 19.30. uri grški film: „EMANUELA KRALJICA SADOSA“;

25. januarja ob 17. in 19.30 uri grški film: „EMANUELA KRALJICA SADOSA“;

28. januarja ob 17. in 19.30. uri ameriški film: „DANDY PRAVO AMERIŠKO DEKLE“.

ŠALOVCI

23. januar ameriški barvni film: ZADNJI STREL“;

GORNJA RADGONA

22. januarja ob 17. in 19. uri jugoslovanski film: „NEKA DRUGA ŽENSKA“;

23. januarja ob 19. uri angleški film: „RAZBITO STEKLO“;

24. januarja ob 17. in 19. uri sovjetski film: „PIRATI XX. STOLETJA“.

27. januarja ob 19. uri nemški film: „ŽGEČKLJIVE ZGODBE“; ogled filma otrokom ni dovoljen.

28. januarja ob 17. uri ameriški film: „RIBA, KI JE REŠILA PITTSBURGH“ in ob 19. uri nemški film: „ŽGEČKLJIVI FILM“. Ogled filma otrokom ni dovoljen.

ČRENŠOVCI

22., 23. in 24. januarja ameriški film: „TOBOGAN SMRTI“.

prodam

ŠKODO 110 LS, letnik 1976, ugodno prodam. Rakičan 69. M—124

OPEL REKORD D 9, dobro ohranjen, prodam. Informacije do 14. ure po telefonu 21-534 ali popoldne 72-255. M—125

WARTBURG, letnik 1971, karamboliran spredaj, registriran do julija, prodam. Edi Titan, Černelavci. M—126

TELEVIZOR GORENJE, črnobeli, prodam. Rakičan 36. M—127

FIAT 750 PRODAM. Puconci 97/A. M—128

ŠKODO v nevoznom stanju prodam. Lanjšček, Ratkovci 6, p. Prosenjakovci. M—129

PRAŠIČA ZA ZAKOL (130 kg), krmljen z domačo hrano, prodam. Rakičan 59. M—132

ŠOTOR HVAR za 4 osebe, star dve leti, ugodno prodam. Lendavska 17/C, stanovanje 68. M—133

DODATNO PEČ NA OLJE PRODAM. Cankarjeva 48, stanovanje 8, Murska Sobota. M—134

R—4, starejši letnik, generalno popravljen, registriran do januarja 1983, prodam. Vidonci 67, p. Grad. M—135

LADA STANDART, letnik 1974, karambolirana, z novimi deli, naprodaj. Telefon 73-082 — od 13. do 14. ure. M—136

BUKOVA IN HRASOVA DRVA prodam. Ivanovci 42, p. Fokovci. M—137

ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK in dve peči na olje prodam. Jože Nemec, Prešernova 41, M. Sobota. M—138

ŽITNI KOMBAJN EPPLE 250 prodam. Franc Krpič, Gornji Slaveči 53, p. Kuzma. M—140

OSTREŠJE (5 x 18) s strešno opeko folc prodam. Šalamenci 9. M—142

LADO SPECIAL 1500, letnik 1981, karambolirano, prevoženih 3.000 km, prodam. Moščanci 27, p. Mačkovci, telefon 77-126. M—143

TRAKTOR HUMMEL, 10 KM, s koso in plugi, poceni prodam. Križevci 40, pri Ljutomeru. M—144

TOVORNI AVTO OM 50 C, letnik 1975, nosilnost 2 t, prodam. Kličite: 062 878-217. M—145

MALE PUJSKE PRODAM. Se-rec, Krog 161. M—146

TRAKTOR FERGUSON 35, klinaste brane in stiskalnice za bali-ranje sena in slame prodam. Alojz Raj, Turnišče 26. M—148

ŠKODA 105 L, stara dve leti, naprodaj. Milan Stepanovič, Mlaj-tinci. 6/A. M—149

CITROEN GS CLUB, prevoženih 50.000 km, ugodno prodam. Ouček, Černelavci 1/A. M—151

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO in sedežno garnituro prodam. Turnišče 98, telefon 70-209. M—152

ŠKODO, letnik 1972, registrirano do julija, po ugodni ceni prodam. Ivan Balažic, Doljna Bistrica 128. M—153

AVTO ŠKODA 100 L (po zelo ugodni ceni) in skoraj nove pluge prodam. Ivanka Vogrinec, Selišči 8, p. Videm ob Ščavnici. M—154

BOROVE PLOHE in žagano ostrešje (rušt) ter traktor ursus 35, prodam. Naslov v upravi lista. M—158

KRAVO, staro 8 let, s teletom, prodam. Tišina 45. M—159

AVTO PREVLEKE za 126 P, skoraj nove in 30 arov mešanega gozda na Goriškem prodam. Tomšičeva 8/A, telefon 22-279. M—160

RAZNO POHIŠTVO PRODAM. Marjanovič, Titova 13, vhod z dvorišča, M. Sobota. M—163

RENAULT-4, letnik 1978, prodam. Srednja Bistrica 27. M—164

OSEBNI AVTO zaporožec, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Mala Polana 85. M—166

AKACIJEVA DRVA PRODAM. Ivanovci 8, p. Fokovci. M—168

KOSILNICO LAVEDDO s sedežem prodam. Franc Kormenci, Pordašinci 2, telefon 72-725. M—172

MOTORNO ŽAGO PRODAM. Turnišče 23. M—173

WARTBURG v nevoznom stanju prodam. Ignac Ružič, Mlinska 8, Bakovci. M—155

SEDEŽNO GARNITURO, staro tri leta, prodam. Marija Kr-authaker, Lipovci 111. M—174

VW KOMBI BUS, novejši letnik, primeren za obrtnike in R-10, registriran do januarja 1983, ugodno prodam. Fokovci 2. M—123

PUJSKE, stare dva meseca (samo prašički), prodam. Matilda Domjan, Gornja Bistrica 15. M—124

Ja ... z ženo sva se odločila. Enostavno začela sva in vztrajala do konca. Kar se dela tiče — precej sva sama delala, nekaj so nama pomagali tudi znanci pa prijatelji. Pri denarju je bilo malo težje. Namensko sva varčevala že precej časa pred gradnjo. Poleg kreditov od delovne organizacije sva dobila še dolgoročne kredite od banke.

Pri reševanju stanovanjskega problema vam banka pomaga s posojilom, ki si ga lahko pridobite:

če namensko varčujete z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom,

z vezavo dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz,

s predhodnim varčevanjem in vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od oblike varčevanja in varčevalne dobe.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v naši enoti temeljne banke združene v Ljubljansko banko-združeno banko.

ljubljska banka

prodam

LESEN LESTENEC, ročna izdelava (6 žarnic), in električni štedilnik, nov, prodam. Naslov v upravi lista. M-HH
DROBILEC ZRNJA PRODAJ. Panonska 97, Beltinci. M-175
ZASTAVO 101, v odličnem stanju, prodam. Košarinci 2, p. Križevci v Prekmurju. M-176
VW KOMBI BUS (8 + 1), novejši letnik, prodam. Marko Bukovec, Noršinci 13, pri Ljutomeru. M-178
KRAVO, 9 mesecev brejo, in zastavo 750 (za 20.000 din), prodam. Koloman Pobjbič, Križevci 114 v Prekmurju. M-180
SUHE HRASTOVE PLOHE PRODAJ. Krog 71. M-181
VW KOMBI FURGON, novejši letnik, prodam. Marko Bukovec, Noršinci 13, pri Ljutomeru. M-178
TRAKTOR ZETOR 2511, star 10 let, prevoženih 2500 delovnih ur, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-182
MEŠANI GOZD v POLANI in Mačkovcih prodam. Naslov v upravi lista. M-FL
NOVO GRAJENO VISOKOPRI-
TLIČNO HIŠO, skoraj za vselitev, prodam. Vprašati: Šalinci 32/A, Križevci pri Ljutomeru. M-186
DVE VISOKO BREJI SVINJI (ena za zakol) prodam. Naslov v upravi lista. M-187
KOMBAJN MASSEY FERGUSON, tip 685, širina kose 2,70 m, in kravo, staro šest let, brejo, prodam. Bukovnica 19, p. Bogojina. M-189
OTROŠKO POSTELJICO in otroško kolo prodam. Vrtna 6, 5. nadstropje, stanovanje 36. M-191
ZASTAVO 101, karamobilirano, letnik 1974, in novo masko za zastavo 101, prednjo, prodam. Cena po dogovoru. Slavko Šajnovič, Železna gora 22, pri Štrigovi. M-OP
MALE PUJSKE PRODAJ. Krog 52. M-192

kupim

TRAKTOR FERGUSON DE LUX, 35 KM, kupim. Viljem Novak, Peskovci 28, p. Šalovci. M-156
TRAKTOR STEYR („šneler“) 18 ali 28 KS kupim. Naslov ali ponudbe na upravo lista. M-AK

ODKUP SUROVIN!

Odkupujemo avtomobilске gume vseh vrst in ostale sekundarne surovine po najvišjih dnevnih cenah.
Dajmo industriji odpadne surovine, ki jih zbira SUROVINA MARIBOR, POSLOVNA ENOTA MURSKA SOBOTA, Nemčavci 1.

Dragi hčerki MAJDI HARI iz Ropoče želijo ob praznovanju 18. rojstnega dne vse najlepše, veliko zdravih in srečnih dni tudi v prihodnje ter izpolnitev življenjskih ciljev — ata, mama, sestra Bernardka ter brata Drago in Tonček.

Dragemu možu in očku FRANCU STERNISU iz Segovec, želijo za dvojni praznik vse lepo, trdno zdravje in kličejo še na mnoga srečna in zadovoljna leta v krogu svojih najdražjih — žena Ana s Sabino, Brankom in Mirkcem.

Dragemu možu in atku ALOJZU KOZELU iz Žebec ob praznovanju 36. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo tudi v nadaljnjem življenju vse najboljše, posebno pa zdravje, in da bi ostal še naprej tako dober mož in atek — žena Olga in sinček Slavko. Lepe želje za zdrava in srečna leta so namenjene tudi dragemu očetu Alojzu Markoču iz Dolnjih Slaveč ob praznovanju 71. rojstnega dne.

sobe

SOBO, centralno ogrevano, s souporabo kopalnice oddam moškemu. Naslov v upravi lista. M-171
OGREVANO SOBO oddam. Cankarjevo naselje 32, M. Sobota. M-179

zaposlitve

ŽENSKO SREDNJIH LET za pomoč v gospodinjstvu iščem. Sklenem redno delovno razmerje. Po potrebi nudim tudi stanovanje. Naslov v upravi lista. M-190
V službo sprejem zidarje. Dokumenti o izobrazbi niso važni, važno je kvalitetno delo. Mesečni neto prejemki od 12—20.000 din. Pomožni in NK delavci mesečno neto prejemki od 9—17.000 din. Medtedensko samsko stanovanje brezplačno. Vinko Nedelko, zidarstvo, Za vasjo 11, Maribor, telefon (062) 303-726 od 17. do 19. ure. M-MM
DEKLE z veseljem do dela v kuhinji in gostinskem lokalu sprejmemo. Interesente se naj oglašijo v gostilni Drvarič, Radovci, p. Grad. M-MM

razno

Svet Krajevne skupnosti Črešnjenci—Zbigojci razpisuje delovna opravila in naloge:
TAJNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI
Pogoji: srednja šolska izobrazba, poznavanje kraja in družbenopolitična neoporečnost. Vloge pošljite svetu krajevne skupnosti do 28. 1. 1982.

Cenjene goste obveščamo, da bo gostilna Ignaca Rajha v Bakovcih od 25. do 30. januarja 1982 zaprta. Po tem datumu se s svojimi štoritvami in domačimi specialitetami spet toplo priporočamo! M-157
TELIČKA, starega pol leta, po izbiri, zamenjam za seno. Rankovci 33. M-169
OBVESTILO!
Obveščam javnost, da montiram in sestavljam pohištvo, obloge, stopniščne ograje in rolete. Se priporočam. Kardoš, Stara 1, Murska Sobota. M-177
PREKLIC!
Preključujem veljavnost zaključnega spričevala šolskega centra za blagovni promet M. Sobota, letnik 1960/1961. Angela Lehner, Radovci 88, p. Grad. M-183
OLJARNA ŠIFTAR, POLANA pri Murski Soboti opravi na željo pridelovalca oljnih semen tudi prevoz semen in olja. Za obisk in naročila se priporočajo! M-188

ZAHVALA

Združenju obrtnikov občine Murska Sobota in njegovemu tajniku tov. Žekšu se iskreno zahvaljujem za čestitke in novoletno darilo ter jim obenem želim uspešno leto 1982.

EVGEN MIHOLIČ
zidarski mojster
Murska Sobota

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Kristijana Kovača

šoferja v pokoju
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem in sosedom, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje.

Hvala predstavniku krajevne skupnosti Lendavska, predstavniku društva šoferjev in avtomekanikov ter predstavniku društva upokojencev M. Sobota za poslovilne besede.

Žaljujoči: žena Gizela, hčerke Marjana, Gizela in Karolina z družinami ter ostalo sorodstvo

Ah, kako nam sonce milo sije, ker smo vedno žalostni. Smo najdražje na svetu izgubili, tebe, sinko ljubljeni...

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi našega dragega sina, brata in vnuka

Antona Flisarja

iz Skakovec

ki nas je komaj v 14. letu starosti za vedno zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, botrini in vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Iskrena zahvala kolektivu OŠ Cankova, posebno učencem 7. b razreda, tov. ravnatelju za poslovilne besede, OO ZSM Skakovci, strelski družini Skakovci in kolektivu Akrotehnike M. Sobota. Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in vsem govornikom za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Skakovci, 10. januarja 1982

Žaljujoči: VSI NJEGOVI

Kdor živi v srcu dragih, ta ni umrl...

ZAHVALA

Komaj v 25. letu starosti je tragično preminil naš dragi sin, brat in vnuk

Milan Forjan

iz Lipovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ki ste našemu Milanu pomagali, ga spremljali k poslednjemu domu, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala Mariji Krauthaker, zdravniškemu osebju, botru Jožetu Škafarju, Milanovim prijateljem, sošolcem, sodelavcem in kolektivu Mesne industrije TOZD Klavnica M. Sobota, OOZSM Lipovci za organizacijo pogreba, vsem govornikom za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke in č. duhovščini za pogrebni obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Lipovci, 10. januarja 1982

Žaljujoči: oče, mama, brat Alojz z družino, sestra Emica in Jelka, stara mama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči resnici, da nas je prerano zapustil naš dragi

Štefan Ficko

dipl. ing. arh.

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, mu poklonili vence in cvetje ali počastili njegov spomin v korist humanih organizacij in ga ob slovesu tako množično pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala zdravstvenim delavcem internega oddelka za zdravljenje in nego, krajevni skupnosti in sodelavcem Projektivnega biroja za poslovilne besede, duhovniku in pevcem za obred in vsem, ki ste nam v težkih dneh ostali ob strani.

VSI NJEGOVI

M. Sobota, 12. januar 1982

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunc, Gontér Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74 597, dopisništvo Lendava tel. 75 085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81 317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—000112—25730—30—4—01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Ni več tvojega smehljaja, ne toplega pogleda...

ZAHVALA

Kruta usoda nam je v 19. letu starosti iztrgala našo hčerko, sestro in vnukinjo

Zdenko Vidnar

iz Logarovec pri Ljutomeru

Vesela si se življenja, toda neusmiljena bolezen je pretrgala nit tvojega življenja. Mnogo, mnogo prerano si odšla od nas, zato nešteto prelitih solza ne more ublažiti bolečine v naših srcih. Ob njeni smrti se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali vence, cvetje in nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Posebna zahvala sošolcem in profesorjem TKŠ Rakičan. Prisrčna zahvala g. župniku in kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, vsem govornikom, mladincem iz Logarovec, Kokorič, Berkovec, gasilec iz Logarovec ter vsem učiteljem in učencem OŠ Križevci pri Ljutomeru ter kolektivoma Tehnostroj in KZ Križevci pri Ljutomeru.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljujoči: ata, mama, brat Bojan, stara mama, stari oče in ostalo sorodstvo

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek, sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki imajo pri objavah 20-odstotni popust.

Tvoja beseda je umirala,
še preden si jo izgovoril
in tvoje dejanje se je razsulo,
še preden si ga začel.

(S. Kosovel)

V SPOMIN

Mineva eno leto, odkar smo v tiho gomilo položili našega
16-letnega

Dušana Verbajnska

Snežinke so vse stopinje pokrile, vse luči pogasilo je nebo, a v naših srcih neizmerna
bolečina še bedi.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, nas tolažite in obiskujete njegovo prerano gomilo.

V nas tudi po letu dni ostaja le tolažba:
»Kdor živi v srcu svojih dragih, ta ni umrl«.

Veržej, 18. I. 1982

Neutolažljivi: mama Tončka, atek Milan in sestra Jana

Oh, ti nesrečna cesta, kaj si storila,
da brez slovesa najdražje si nam vzela.
Oh, kako lepo je bilo, ko po travniku
si se podil in s prijatelji v vrtcu veselil
A zdaj na grobčku rožice ti cvetijo, a
svečke noč in dan gorijo.

ZAHVALA

Ob nepričakovani in mnogo prerani ter boleči izgubi
našega ljubljenega sinka, brata in vnuka

Leona Čizmašija

iz G. Bistrice,

ki nas je komaj v 5. letu starosti za vedno zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter vsem, ki ste
ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti. Hvala vsem, ki
ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Prisrčna hvala
vzgojiteljicam in otrokom iz vrtca na Bistrici, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za
odpete pesmi ter kolektivu Viator iz Lendave.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

G. Bistrica, 10. januarja 1982

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta,
brata in strica

Jožefa Hajdinjaka

iz Žižkov,

ki nas je v 86. letu starosti za vedno zapustil, se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali ter dragega
pokojnika v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje, njegov
grob pa zasuli s cvetjem. Iskrena hvala kolektivom DSSS DO »Sobota« M. Sobota, SCT
Ljubljana, Elektromontaža Ljubljana in OŠ »France Prešeren« Črenšovci.

Hvala duhovnikom za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žižki, Ljubljana, Beltinci, Karlovac, Trnovska vas, Turnišče, 7. I. 1982

Žalujoči: žena Eufemija, sinovi Franc, Jožko in Ignac z družinami ter vnuk Milan z družino

ZAHVALA

Ob boleči in nepričakovani izgubi našega dragega moža, očeta,
starega očeta, brata, svaka in strica

Franca Novaka

iz Bakovec

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih
trenutkih lajšali našo bol, ter vsem, ki ste dragega pokojnika v tako velikem številu spremljali na zadnji
poti, darovali vence, cvetje; za sv. maše in nam izrekli sožalje. Zahvala tudi č. g. župniku za pogrebni
obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za ganljive poslovljne besede ob odprtem grobu.
Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Bakovci, 3. I. 1982

Žalujoči: žena Juljana, sin Franček, hčerki Vika in Anika z družinama, svakinja Frančiška, brat Štefan
z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano in boleče nas je pretreslo, da je po dolgoletni
bolezni v 62. letu starosti upešalo in ugasnilo srce predragega
moža, očeta in brata

Štefana Dšubana

iz Gederovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in dobrim sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih
priskočili na pomoč.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali
vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrekli sožalje.

Hvala tudi g. duhovniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovljne besede ter
medicinskemu osebju internega oddelka mariborske bolnišnice.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Irma, sin Jožko z ženo iz Švice, sin Drago, hčerka Štefka, brat Jožka z družino iz Amerike
ter sestre Vilma, Marija, Giza in Helena z družinami

Veselil si se življenja,
mladih dni,
a žal prekratki so bili.

V SPOMIN

18. januarja 1982 mineva tretje leto bridkih dni, odkar ni
več med nami dragéga sina

Janka Rajha

iz Pristave pri Ljutomeru

Ti si umrl, bolečino in rano si odprl.

Bolečina se bo ublažila, vendar se rana ne bo nikoli zacelila. Nagelj bel na tvojem
preranem grobu naj pove to, kar ne morejo povedati solze.

Hvala vsem, ki prinašate cvetje in prižigate sveče.

VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je tragično in nepričakovano za vedno zapustil naš dragi mož, oče,
tast, dedek, brat in stric

Koloman Györek

iz Rakičana

Prisrčna hvala vsem, ki ste bili z nami in nam kakorkoli pomagali ter sočustvovali z nami
v globoki žalosti ob tej težki in nenadomestljivi izgubi. Iskrena zahvala predstavnikom OO
ZKS KK SZDL, krajevni skupnosti, OO ZSMS in Gasilskemu društvu Rakičan ter
sekretariatu za LO SO M. Sobota na zadnji straži in za sodelovanje pri organizaciji
pogrebnihi slovesnosti ter darovane prekrasne vence in cvetje.

Rakičan, 10. I. 1982

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 87. letu starosti zapustil naš svak,
brat in stric

Vinko Belšak

iz Bratonec št. 10

Ob tej boleči izgubi se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti, mu darovali vence in
cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Zdravcu in sestri Mariji Sreš za lajšanje
bolečin, govornikom Andreju Cigutu in Andreju Mlinariču, duhovniku za pogrebni
obred ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Bratonci, Bodislavci, Radoslavci, ZDA, 8. I. 1982

Žalujoča družina Maučec

V SPOMIN

13. januarja 1982 je minilo leto dni, odkar je zatisnil oči naš dragi mož, oče in
dedek

Ivan Špilak

iz Ivanec

V tihi žalosti se te spominjamo. Ostali so nam samo sledovi tvojih pridnih rok in
spomin na tvoje plemenito srce. Hvala vsem, ki se ga spominjate in v spomin na
njega prižigate sveče.

Žalujoči: žena Terezija, sin Jože z družino in hčerka Amalija z družino

GORNJA RADGONA

Zagate avtobusne postaje

Okrog avtobusne postaje v Gornji Radgoni je bilo na različnih sestankih že nekajkrat izrečenih veliko kritičnih besed. Ne samo, da so o neurejenosti postajališča spregovorili na organih domače krajevske skupnosti, pač pa so se čisto oglašali tudi krajanji in avtobusni potniki, ki jim ni vseeno, kakšno je središče obmejnega mesta, v katerega pogosto prihajajo tudi sosedji iz bližnje Avstrije. Resda so tudi ti takorekoč skoraj domačini, kljub temu pa Gornjeradgončanom ni in ne ore biti vseeno, kakšne vtise odnesejo tuji obiskovalci njihovega mesta.

Že nekaj časa se vleče zgodba o zapuščeni ribarnici, ki ne more in ne more najti novega lastnika, pa tudi o nekdanji prodajalni oziroma delavnici »Ghetaldusa« zadnje čase krožijo podobne govorice. Čeprav sta oba zapuščena lokala (bila?) naprodaj, pa novih lastnikov ni od nikoder. Tako vsaj menijo tisti, ki dan za dnem čakajo na avtobuse in imajo priložnost bolje opazovati, v kakšnem stanju sta zapuščena lokala.

Vsekakor pa bo tako menijo tudi v domači KS-nu nekaj ukreniti. Če novih lastnikov (še) ni, prejšnjim ne bi smeli dovoliti, da opustijo dejavnost v teh lokalih. Postajališče v Gornji Radgoni, tako torej, kot ga vsak dan gledajo obiskovalci ni v nič kaj privlačnem stanju.

Da menda tudi tamkajšnji bife ni čisto v skladu s predpisi, in da so zaenkrat najboljše urejeni predvsem slaščičarna, povrtninska prodajalna mariborske »Time«, pisarna »Certusa«, frizerski salon in urarstvo, ni zgolj naključje.

Ali bodo končno za te zadeve najodgovornejši občinski možje ventilarle kaj ukrenili, tudi pri domači krajevni skupnosti niso vedeli povedati. Kajti obljuba, da bodo v ribarnici spet začeli prodajati ribe in poskrbeli tudi za lepši videz nekdanjega Ghetaldusovega lokala, se vleče že dolgo, dolgo...

J. Kurbus

VABIMO K SODELOVANJU

O davkih iz kmetijstva

V TOREK, 26. JANUARJA, V ŽIVO IZ STUDIA RADIA MURSKA SOBOTA

Tudi med pomurskimi kmeti vlada v tem času izredno zanimanje za Zakon o davkih občanov, ki v členih od 42 do 56 obravnava tudi davek od dohodka iz kmetijske dejavnosti. Ker predlog zakona prinaša nekatere novosti v obdavčevanju kmetov, ti pa z njimi niso pravilno seznanjeni, večkrat prihaja do napačnih tolmačenj, kar vnaša med kmete zmedo. Da bi pojasnili nekatera vprašanja, smo se v uredništvu Radia Murska Sobota odločili, da o tem spregovorimo v oddaji v živo, ki bo na sporedu v torek, 26. januarja, med 16.40 in 18.00 uro. Vse, ki jih karkoli zanima v zvezi z novim načinom obdavčevanja kmetov, vabimo, da nas pokličejo med oddajo na telefonsko številko 21-232, tisti, ki nimajo telefona, pa naj pošljejo svoja vprašanja pismeno na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, oddaja v živo. Vprašanja sprejemamo do torka, nanje pa bomo odgovorili v oddaji.

ZBOR PLANINCEV

Minuli petek popoldne so se na občnem zboru zbrali člani Planinskega društva Matica iz Murske Sobotice. V prostorih srednješolskega centra, kjer deluje tudi zelo aktivna planinska skupina, so po sprejetem poročilu za preteklo obdobje in programu dela za leto 1982, bili še na ogledu diapozitivov in kratkih filmov o delu planincev tega murskosoboškega planinskega društva, ki se aktivno povezuje v meddruštveni odbor planinskih društev Pomurja.

Besedilo in fotografija: Filip MATKO

LENDAVA

Sporazum o ribiških okoliših

Ribiči, združeni v ribiških družinah vseh štirih pomurskih občin, bodo v kratkem sklenili samoupravni sporazum o razmejitvi ribiških okolišev v Pomurju. Sporazum bo tudi podlaga občinskim skupščinam za dodelitev ribiških okolišev ribiškim družinam. Po sporazumu naj bi meja med ribiškimi družinami Lendava in M. Sobota potekla od Gibine, Bistrice do Lipe in naprej do Renkovec, Dobrovnik, Bukovnice in do državne meje. Ribiške družine v Pomurju bodo s posebnim samoupravnim sporazumom določile tudi enoten režim ribolova na reki Muri, ribiški družini Lendava in M. Sobota pa še posebej režim ribolova na mrtvici Bednjaj. Obstaja upanje, da bo s sklenitvijo omenjenega sporazuma odpravljen marsikateri dosednji nesporazum.

Jani D.

(Ne)aktivnost kluba mladih

O prostorih za mlade v Lendavi se govori že desetletja, prave rešitve pa še vedno ni. Vedno so le začasne, ki pa nikamor ne vodijo. Klub mladih v Lendavi je bolj na papirju kot v vsakdanjem delu, prostori so utesnjeni, spet časni, ne omogočajo pestrejšega delovanja mladih, ki bi bilo v Lendavi še kako potrebno. Dejstvo je namreč, da imamo center usmerjenega izobraževanja z več sto mladimi, da sta tu delavska in osnovnošolska mladina, vendar zanj, za njeno delovanje, nismo znali zagotoviti primernih prostorov. Za dobro delovanje kluba mladih pa je seveda potrebna tudi aktivnost osnovnih organizacij in ne le vodstva kluba. Predsedstvo občinske konference ZSMS Lendava ugotavlja, da mladi sicer želijo klub, vendar se v konkretnih akcijah ne vključujejo v delovanje in ne pomagajo pri vsebinskem oblikovanju programa dela. Da bi se položaj vendarle izboljšal, so pred nedavnim ustanovili posebno delovno skupino, ki naj bi pripravila podrobno analizo delovanja kluba, poleg tega pa še smernice za razvoj klubskih dejavnosti. Pa še nekaj, krajevna skupnost Lendava, bi morala v svoj razvojni program vključiti tudi skrb za delovanje mladih.

Jani D.

JANKO BELEC 75-letnik

Če je mož pri svojih petindevdesetih letih tako klen in sredi življenja, tako to velja za Janka Belca iz Ljutomerja, potem je to lahko samo posledica tvornega in ustvarjalnega dela skozi vse življenje. Za Janka Belca lahko zapišemo, da se ni razdal samo na področju šolstva, kjer je deloval kot učitelj, upravitelj in nazadnje vrsto let kot pedagoški svetovalec na soboškem zavodu za prosveto in pedagoško delo, ampak se je spoprijemal z zahtevnimi nalogami tudi kot organizator šolstva in kot vzgojitelj v najširšem pomenu besede.

Tako mu več generacij v Pomurju dolguje zahvalo tudi za dragocen prispevek v razvoju čebelarstva. Tudi tu je namreč deloval in še deluje kot izkušen pedagog, saj je sam ali posredno z ustanavljanjem čebelarskih krožkov vzgojil in navdušil za to plemenito in koristno delo nešteto mladih ljudi. Za zasluge na tem področju je prejel najvišje slovensko čebelarsko priznanje — red Antona Janše prve stopnje in najvišje jugoslovansko — medaljo naprednemu čebelarju Jugoslavije.

Čeprav je druga svetovna vojna, ko je bil v nemškem vojnem ujetništvu in kasneje na prisilnem delu, za nekaj let prekinila njegovo poklicno udejstvovanje, se je s tolikanj večjim poletom vključil v obnovo naše dežele po končani ljudski revoluciji. Zlasti se je zavzeto lotil naloge organizatorja šolstva, tvorno pa je sodeloval tudi pri obnovi in gradnji šol ter otroških vrtcev v Prlekiji. Vselej pa je bilo življenjsko vodilo Janka Belca, da je treba dati vsem otrokom

enake možnosti za šolanje. To je med drugim dokazal tudi s svojim pomembnim prispevkom pri ustanavljanju gimnazije v Ljutomeru, ki je postala pomembno izobraževalno središče preškega naraščaja.

Janko Belc je ostal neumoren in sredi življenja tudi po upokojitvi. To med drugim dokazuje podatek, da še danes opravlja kar šestnajst pravnih funkcij in nalog — v krajevni skupnosti in republiki. Tu je zlasti aktiven v Zvezi čebelarjev Slovenije, kjer je tudi član komisije za vzgojo čebelarskega podmladka. Želo aktivno se udeležuje Janko Belc tudi v ljutomerskem društvu upokojencev, ki se mu morajo prav tako zahvaliti za to, da je njih življenje ostalo pestro in da niso odinjeni od družbene aktivnosti in kulturnega dela.

Za svoje plodno strokovno in družbenopolitično delovanje je Janko Belc prejel tudi veliko državnih odličij in priznanj, nazadnje tudi zlati znak Zveze sindikatov Slovenije.

B. B.

SUHI VRH IZUMIRA?

„Suhi vrh, vasica v teškovski krajevni skupnosti, izumira,“ je povedal predsednik Jože Lipič. Ljudi, sposobnih za delo na sorazmerno majhnih kmetijah v tem hribovitem predelu Goriškega je čedalje manj, hiše se počasi praznijo, preostali pa pri obnavljanju ne posvečajo posebne pozornosti.

Se bo res zgodilo to, kar je zatrdil predsednik krajevne skupnosti? Vprašal sem vasčane in kar štirje po vrsti so mi na dan, ko so se odločili o krajevnem samoprispevku za najnujnejša dela pri obnovi vaškega doma in krajevnih cest, odgovorili pritrdilno. Niso skrivali zaskrbljenosti zaradi hiš, ki se iz leta v leto praznijo. Takšnim petim se bo od petintridesetih kmalu pridružilo še nekaj, če se ne bo kdo temeljito zavzel zanje. Potihem računajo na graditelje počitniških hišic in prav nič jim niso v napoto, ker vidijo, da ti ljudje odkupljene površine temeljito obdelujejo, tako kot so jih nekoč sami, trudijo se tisti, ki so vzeli zemljo v zakup, nekaj pa bo

jevene ceste in obnovili vaški dom. Vaški dom je nazoren primer, ki kaže, kako lahko počasi, vendar vztrajno propada stavba, za katero skoraj nihče ne skrbi. Za marsikaj bi lahko poskrbelo gasilsko društvo, a kaj, ko je razpadlo pred več kot dvema desetletjema, bolj v spomin pa je v domu ostala le ročna brizgalna z nekaj opreme. Bodo gasilsko društvo spet ustanovili? Pravijo, da je za to malo upanja, vendar niso skrajni pesimisti. Če bi kdo navdušil mlade, bi lahko društvo spet ustanovili, le denar za sodobno opremo in obleke bi rabili. Za zdaj pa se za pomoč pri gašenju zanašajo predvsem na gasilce iz Zgornjih Moravcev, ki imajo veliko razumevanja.

KAJ PA MLADINA!

Tako pravijo: „Ob volitvah bomo morali nekaj narediti, mlade bomo morali organizirati in jim dati, po obnovitvi seveda, primeren prostor v vaškem domu. Če bo program dobro zastavljen,

Suhi vrh v zimskem dopoldnevu.

Vaški dom na Suhem vrhu, takšen kot je, skoraj več ne zasluži svojega imena. Po dograjevanjih in preureditvah z njim krepko obračunava neusmiljeni čas.

do lahko naredili mlajši, ki so v službah in popoldne opravijo najnujnejša dela na domačih kmetijah. Malo je zemlje, ki ni obdelana, čeprav premorejo le štiri traktorje. Nekateri prosijo za strojne storitve lastnike traktorjev iz drugih vasi, precej pa si še vedno pomagajo z vpregami. Maljši se torej trudijo, tudi skrbijo za ostarele ne puščajo ob strani, le za to, da bi prevzeli kmetijo, se odloči malokateri. Čas bo pokazal svoje, govorijo bolj potihem, morda pa se bo le našla kakšna rešitev.

VAŠKI DOM IN CESTE

Na referendumu 10. januarja so se odločali za zbiranje denarja s samoprispevkom, da bi lahko v naslednjih petih letih vsaj malo oblažili nekatere najbolj pereče probleme. Predysem bi radi utrdili kra-

jim bodo zagotovo vsaj na začetku pomagale tudi osnovne mladinske organizacije iz sosednjih krajev, kamor mladi s Suhega vrha sedaj hodijo v goste. Pritegujejo jih predvsem prireditve zabavnega značaja, zlasti v Zgornjih Moravcih, kjer občasno sodelujejo.

JE ŠE KAJ OPTIMIZMA!

Je, zagotovo, le preostali vasčani, zdaj jih je sicer le nekaj nad sto, se bodo morali temeljito dogovoriti o načrtih in skupnem delu. Preveč neorganizirani so, zato bodo v prihodnje zagotovo rabili več pomoči od zunaj, pa naj gre za delo mladih ali gasilstvo. Več pomoči, več spodbud. Pa saj ne gre samo za denar, tudi spodbude in moralno pomoč rabijo.

Janko Stolnik